

In infantia . in adolescentia . in inuentu
te / mibi semp adbesit . nec adhuc p̄ senectū
se deficientibz membris meis / me deserit .
Est autē hoc malū desiderū voluptatis . de
lectatio carnalis . tempestas libidinis / que
multis et varijs modis infelicē aiāz meam
lacerauit / dissoluit et omni virtute destitu
tam / inanem et debilez reddidit . **F**ateor
mitissime et dulcissime deus / fateor coram
oipotencia tua . me hoc ope nefario . huius
opis nefarij inuidis recordatiōibz . sepe esse
pollutū . incēsum . ardorez imoderatos et in
bonestos passum et nō solū meaz delectati
onū malas memorias et stultas recordatio
nes mibi nocere . sed etiam aliorum male
facta / mibi narrata . et per recordationes
sordidas ad memoriā reducta cor meuz
non paruo neuo iniquitatis maculare .

Ecce deus meus piissime et misericor
dissime deus . quis non paruam verecun
diā passus / expandi corā te iniquitates me
as / ostendi vulnera mea et peccata . et oñdi
aiam meā malis opibz maculatā . maloz
opm delectationibz infectā . malaz cogita
tionū recordatiōibz fedatā . deus me⁹ mia
mea / respice ad pñiaz meā . et respice ad pie
tatē tuā et suscipe cōfessiōem meā . et fac me
cū fm miaz tuā . **S**i iniquitates obfua
ueris dñe / dñe q̄s sustinebit . **U**el etiā iusti
cia sua . sine mia tua poterit liberari . **P**ro
pitius esto mibi dñe . **P**ropitius esto mibi pec
catozi . **P**arce pctis et iniquitatibz meis . vt
p tuā miaz ab oibz vicijz mūdaturz purga
tus / ab oibus peccatis clementer absoluz
finita tpali cōuersatione / pducī merear ad
regnū celoz . vbi cū sanctis oibus te lauda
re benedicere et glorificare valeam in secu
la seculoz . Amen .

¶ Finit .

Sequuntur plures

tractatus de canticis cōpositi ab eodē Cā
cellario piscen .

Prohemium

Orationem diuini talenti / nolē
tes in vacuū recipē / q̄ tot iter
turbines horridos reipblice
contulit oq̄ locū / liberauit a
calūnijs hoim . dedit ad nutū
necessaria . simul attendētes / qm̄ in die pro
speritatis mādauit dñs miam suā . et nocte

tribulatiōis canticū eius . nō ociosum . nō
inutile . nō ingrātū reputamus / tempestas
hac nocte pfunda / de canticis scribere po
steritati / si malignitas pcellosa reddiderit
aures surdas etati p̄senti . **Q**uis o deus
optime spandū sit / multos vt olim tpibus
Delie ita nostris tuos tibi reliquisse cultor
res . **C**ōplectitur autē quasi sinu grandi .
verbū de canticis / plures materias seu vo
lumina q̄s p cōfusione vitanda / p thomos
seu tonos . p notas et notulas / trader lecto
ri notandas pñs exordiū / tituli vel tabule
vicē tenens . **V**olumē vnū / cuius titul⁹
est de canticorū originali rōne / sub hoc euā
gelio verbo . **L**ecimus vobis etc . tres cō
tinet thomos / sicut ip̄e . plogus insinuat . iu
tra triplex genus canticorū / et triplicē inue
stigandi facultatē . Nam est canticū sensua
le qd̄ tractat historia . et intellectuale qd̄ in
quirat philosophia . est diuinale sen supmē
tale qd̄ sola nouit theologia . **S**unt in q̄li
bet thomo . i . sectione aut si ppter rem q̄ agi
tur tonū p simbolo dicere malum . **S**ūt
in q̄s notule plures / fm totidē pticulares p
positiones vel doctrinas . **S**unt in pmo
triginta . sunt in scdo . xxij / sine canōibz in
strumentoz . sunt in tertio quinquaginta .
Volumen alterū est de canticordo . hoc
est de cantico cordis . tres habens pncipa
les tonos cū notis et notulis . **P**rimus in
quirat potissime drāz canticordi . h̄ cānti
ci cordis / a cāntico oris . **U**el aliter de cānti
co morali et rōnali / cū cāntico sensuali . cu
ius toni sunt notule qn̄ quaginta due . **S**e
cūsdus tonus descendit ad pticulariorē cā
nticordi rōnis . cuius sunt note . xij . per notu
las . xxx . diuise . **T**ertius tonus q̄li specula
tiuā musicam deducēs ad praxim / tractat
de nouo gāma mistico et morali p . xij . no
tas habentes notulas / quadraginta qn̄ q̄s
singulares . **V**olumen aliud / colligit in
se tonos tres plus fm modos traditionis
varios q̄s p diuersitate materie . **P**rim⁹ to
nus cōciliat et obsequi facit / facetam elegi
am cantatricem amorem dñe theologie q̄
liricum vel odarū carmen . **T**honus alter
scdus habet canōes seu regulas amphorif
mos vel maximas aut theorcumata de cā
nticis p notulas quinquaginta . **T**honus
alter tertius verbū solatiū multiplex in se di
rigit per particulas quinquaginta . **E**t ita
iuncti simul hi duo thomi centilogium cō
stituunt .

ff 2

Primus tractatus de canticorum originali ratione.

Quoniam inimus vobis nec saltaſt
lamentauimus et non plan-
xistis. Precentor noster chri-
ſtus/amator innocentie/vo-
luit exemplis innocentis pue-
rorum/p nostra eruditione pluries vti. nunc
ad humiliatiōem. nunc ad ſimplicitatem.
vt eſſemus paruuli non ſenſibus ſed mali-
cia. Nunc vero nos cōmouet ad ſpiritualē
canticorum exercitationem. ponens coram o-
culis/pueros cantantes in foro. Neq; enī
parum refert pueros ſic vel ſic aſſueſieri in
muſicis et cantibus. put Areſto. politiſans
docuit. et in bene inſtituta cōmunitate cō-
uenit obſeruari. Nos autem quos in do-
mino pueros vel infantes nouiter genitos
effecit noua regeneratio. ſic decet et expedit
in foro pſentis ecclīe frequentare canticum
nunc ecclīatiōis ad ſaltandum ſpirituali-
ter/nunc lamentatiōis penitentialis ad plā-
gendum. Habemus in exemplū ſacre ſcri-
pture librū in quo ſunt iuxta viſiones E-
zechielis lamentationes carmen et ve. Cō-
cordat illud apoſtoli Gaudere cum gaudē-
tibus. flere cum flentibus. qz tempus ſen-
di et tempus ridendi. Subditur conſone
verbo poſito. tempus plangendi et tem-
pus ſaltandi. Cum autem iuxta poſteri-
us elucidanda ſit aliqđ canticum ſenſuale
vel animale/ſit canticum rationale vel mo-
rale. ſit canticum mentale et diuinale. De-
ſcribemus ſub triplici tono/naturam et ori-
ginem canticorum cum ſuis habitudinibus
Docebit p̄mum hitoria. ſecundū queret
philoſophia. tertiu theologia declarabit.
Narrat hitoria ſacre p̄e Benefis in ſiti-
um/cui ratio ſuppoſita fide concordat /qz
Tubal fuit pater canentiū in cythara et or-
gano. Quo tempe vtpote ante diluuiū cō-
ſtat illos non fuiſſe/quos gentiliū littere
tradunt carminū et organorum primos inuē-
tores. Sic hitoria capit veram canticorum
noticiam et cauſam/p̄mitus ex fide /qz cre-
dim⁹ aprata eſſe ſeculo verbo vite. et qz for-
maro Adam/cōmunicata eſt ei plenitudo
ſcientie quantum cōueniebat illi quo toti-
us hūani generis principiū velut in ſuo ſe-
minario reſidebat. nedam in eſſe nature ſz
in bene eſſe morum et doctrine. Ad iſcim⁹

hoc ideo. qz poſt ſoporez adductis ad ſe cū-
ctis animantibus impoſuit cunctis nomi-
na ſue p̄rietati naturali conſona. Neq; ta-
le aliquid facere potuiſſet ſine cognitiōe q̄
tamen ſenſibus participata non erat. Op-
tuit igitur qz ex alto id atq; a ſummo ſum-
pſiſſet. Modus alter ſumendi canticorum
originem fuit ductrice experiētia. nūc
in illis regionibus. nūc in iſtis. quibus mu-
ſica et nūc q̄ fuerat vel ſm Areſto. et ſequa-
ces de eternitatē errore fuerat infinites va-
riata et abſq; numero defecerat atq; redie-
rat ſm tranſmutabilitates nature cuiuſlibet
mutabilis innumerabiles. Additur
modus alter qualis a Tullio ponitur duz
venatur quanta ſit eloquentie ſi ſapientie
iungatur vtilitas. qua factum eſſe dicit vt
homines prius agreſtes neq; ciuilitate ne-
q; politice neque moraliter conuiuentes/
conuenirent in vnum. modo pagum. mo-
do domum. modo ciuitatez. modo prouin-
tiam. modo regnum. qui ſimul ita iuncti
adunati/ varias tam ad neceſſitatem q̄ ad
voluptatem ſtudio vehementi compererit
artes. quoniam vbi intenderis ingenium
valet. et iuxta poetam. Labor omnia vincit
improbus et duris egeus in rebus ege-
ſtas. dum ſequens ad priores aliquid rati-
ocinatiue docta ſup addit. Preſtabat iuua-
men/ apta complexio ad iſta vel ad illa. D-
cium nāq; liberum datum aliquibus Sic
apud egiptios tradit Areſto. aliquos con-
quiſitis que ad vitam erant neceſſarijs /p̄-
pter admirari cepiſſe philoſophar. Por-
ro narrat Auguſti. libro de ordine/radicez
vnam non diſſonam prioribus his que al-
to videntur ſupra principio. Loquens
itaq; de virtute vnitate quā inquit et ſa-
cit amicitia/nō dubitat ponere quamlibet
ſcientiam ex amicitie et vnitate appetit
manare. Dicebat Ariſtophanes teſte A-
reſto. p̄mo politicoz hanc eſſe amicom-
ditionem vt vnus eſſe vellet alter. vel vnus
in altero. Non diſſone ad verba Johānis.
Qui manet inquit in caritate in deo manet
et deus in eo. Et apoſtolus dicit. Qui ad-
heret deo vnus ſpiritus eſt. Verum nei-
quit fierit talis tranſmutatio qua vn⁹ ami-
corum ſuo eſſe qđ habet in p̄prio genere dep-
dito/conuertatur in alterum. Jam quippe
non maneret alter amicom. et ita nullo pa-
cto eſſent duo/ ſed vna natura. quo qđ ab-
ſurdius poni non poteſt. Propriam enim

noem ignorabant nonnulli heretico-
rum alicuius et begardi. dum ita de
comperi ſunt. Quinque igitur amicom
illo ſed alio quo ſas habent modo. 2
ſit inter homines et precipua cur-
nis manu. quo latentes cordis ſui pa-
nes et cogitationes conſilia et amoco-
mode ſime cōmunicarent iocunde q̄
viverent. ſacta eſt prouide ſuper loca-
bus ars. quicribendo valet apud a-
tes ſe libi manifeſtare. hec eſt gram-
cōgnitio loqui docere et ſcribere. poſt-
dum ſit cuiusda deceptio ora verba
inquinonem. cum regulis illationū q̄
logica ob hoc orta madit fuerit in
amicom amicitia non quomodolibet. ſi
vtiliter delectabatur. et officiat iudic-
de qđ in rhetorica ſacere potuiſſet. q̄
poſſimus appellare logicam moralem. q̄
qz ad morales philoſophie principia vna
habet. ſicut logica ſcientis ſpeculatiuis o-
ſequitur. in quibus ſermonis precellit
ſine tropis viger et figuris. Venit eſt
ſequenter ad mathematicas diſciplinas
plurimum conferunt artibus mechanicis
ſine quibus vna cuius non agitur. co-
runt preterea conuicti amicom quō-
vna plene ornatio atq; iocundior. 3
inter ceteras artes p̄parata eſt mago p̄-
ſu muſica et ad diuinas res atq; certis
as tandem adhibita. 2. in capud rutilico-
et paſtores bucolica carmina vel egloga
comedie legas. hinc carices ſunt. hinc p̄-
modum grandis ſub ampolle tragœdie
hinc deniq; metroz heroicum elegiacoz
ren. iambicorum ſaphicorum. et aliorum ver-
lunum abſque multitudine. 4. Quies
operam admodum muſica ſuum cepit a na-
tura vbi amocvitate qz p̄modū. que
creuit abſque vna. que ſunt regalis et nume-
ria. Quis vna non aduertat homines ſi-
cur ad loquim. ſi ad quendam muſicaz
velut ab infania et p̄pua quonos eſſe.
quā in diuinationem are et vna p̄ficiunt
2. in canitudo eſt vna. et vna eſſe
partitionem muſice. ſicut poſitio ſonans
cauſas tres habet. 2. hinc enim ſit ſtam. ſi-
ter pulſu. alter voce vel cantu. Tres obin
de muſicaz ſic poſita dicit pur a. 2. vna
ne refert Auguſti. que ideo poſta dicit
nouem. p̄ter totidem imagines. ſi vna
lanſimus ſculptoribus cum quadam ſu-

vocem ignorabant nonnulli hereticorum
 ut almaricus et begardi dum ita desipere
 comperti sunt. **U**niantur igitur amici nō
 illo sed alio quo fas habent modo. **H**inc
 fuit inter homines et precipua cura sermo
 nis mutui. quo latentes cordis sui passio-
 nes et cogitationes consilia et amores/ cō-
 modi sine cōmunicarent iocunde q̄ con-
 uiuerent. **F**acta est proinde super locutiōi-
 bus ars. que scribendo valeret apud absen-
 tes se sibi manifestare. hec est grammatica
 cōgrue loqui docens et scribere. **P**ostmo-
 dum fuit euitanda deceptio circa veritatis
 inquisitionem. cum regulis illationū qual
 logica ob hoc orta tradit. **F**uerunt insuper
 amicorū amicitie non quomodolibet. sed
 vtiliter. delectabiliter. et efficaciter iudicā-
 de. q̄ in rhetorica facere positum est. q̄m
 possumus appellare logicam moralem. eo
 q̄ ad moralis philosophie p̄ncipia viam
 habet. sicut logica scientiis speculatiuis ob-
 sequitur. in quibusvis sermonis precisior
 sine tropis viget et figuris. **V**entum est cō-
 sequenter ad mathematicas disciplinas. q̄
 plurimum conferunt artibus mechanicis
 sine quibus vita civilis non agitur. confe-
 runt preterea conuictui amicorū quo fiat
 vita p̄sens ornatio atq̄ iocundior. **S**ic
 inter ceteras artes p̄parata est mago plau-
 su/ musica et ad diuinas res atq̄ ceremoni-
 as/ tandem adhibita. **H**inc apud ruricolos
 et pastores/ bucolica carmina vel egloge.
 comedie leges. hinc acriorum satire. hinc p̄-
 modum grandioribus ampullose tragedie.
 hinc deniq̄ metroꝝ heroicorum elegiacorū.
 iambicorum. saphicorū. et aliorū vel
 lut innumerabilis multitudo. **V**ides
 quemadmodum musica suum cepit a na-
 tura et ab amore vnitatis q̄ p̄mordiu. que
 creuit adhibitis per artem regulis et nume-
 ris. **Q**uis vtiq̄ non aduertat/ homines si-
 cur ad loquelam/ sic ad quandam musicā
 velut ab infantia et puericia pronos esse.
 quā inclinationem ars et v̄sus perficiunt.
Hinc animaduersum est/ triplicem esse
 partitionem musice. sicut potest ipse sonus
 causas tres habere. **U**nus enim fit flatu. al-
 ter pulsu. alter voce vel cantu. **T**res obin-
 de musas fictio poetica dedit. **P**ur a **V**arro
 ne refert **A**ugusti. quas ideo postea dixerit
 nouem/ p̄pter totidem imagines/ ab excel-
 lentissimis sculptoribus cum quadam su-

perandi intentione depictas. **C**omptū
 est insuper/ tres duntaxat in numeris so-
 noris p̄portiones esse delectabiles. **D**iatel-
 serō. diapente. diapason. quas vulgari mo-
 do nominamus. tertiam. quartā. et octauā
Nec sunt plures deinceps que non reducā-
 tur ad istos. quemadmodum sexta et quin-
 ta super octauam. et rursus octaua duplex
Et ita per ascensum/ quantum vel vox vel
 ratio fas habuerit. que conquisitio suā ha-
 bet artem propriam/ tā speculatiue q̄ p̄a-
 ctice traditam cui musice nomen damus.
Docuit amplius experientia mirabiles
 fieri mutationes per musicam sensualem.
 de qua iudicat tanq̄ de obiecto p̄prio auris
 corporalis et que sola videtur apud vulga-
 res cognita vel considerata. **T**estes sunt
 historia cū philosophis et medicis vt mar-
 tianus et bonitius. quibus non discordat
 sacra scriptura de **D**avid et **D**elizeo filiis
 q̄ p̄phetarum. **N**onne philosophus politi-
 cans docet in policia bene instituta/ curā
 de musica p̄cipue p̄ iuuenibus habenda
 esse. que sit ad temperantiam et virtutem
 idonea. non petulans. non dissoluta. non
 agrestis. non irritans. sed nec animos mu-
 liebriter emolliens. **R**orant siquidem ex
 dictis **A**resto. vlti. polit. expositores sui. q̄
 tuor esse species melodie quas ipse denomi-
 nat vel a rectoribus vel a patrijs vtentibꝝ
 eis/ vna vocatur mistolidista. secunda lidi-
 sta. tertia dorista. quarta frigista. **P**rima
 mouet ad compassionem. secunda mollit
 ad concupiscentiam. tertia ad virilitatem
 que stabilis est et virilis in qua sunt iuue-
 nes instruendi vel exercendi. quarta rigidi-
 or est vehementior q̄ rapiens animos ad
 terribilia vel aggredienda vel sustinenda.
Porro. iuxta varietatem complexionū
 variatur complacentia et iudicium melo-
 diarum. imo et traditio quam frequētat ec-
 clesia de varietate tonorum octo/ posset ad
 hanc melodiarum diuersitatem appropri-
 ari. vt q̄ prima est septimi toni. secūda q̄n-
 ti. tertia primi. quarta tertij. **P**osset alte-
 ra fieri distinctio musice. quoniam alia est
 aptior ad diuinum cultū p̄ deuotiōe. nūc
 lera. nunc lugubri. nunc pia. nūc iubilanti
Quedā potior est p̄ moꝝ disciplinatione
Altera iocundior et suauior in amicabili
 seu civili cōuersatione. **A**ut dicam q̄ vna
 est heroica. altera diuina. quedā moralis et

De canticorum

politica. altera sensualis et animalis p p u s
eroꝝ vel impfectoꝝ recreatione. **A**ut rur
sum addamus q̄ vna magis cōuenit in sa
tira. quedam in tragedia. quedam in come
dia. quedam in bucolicis. quedam in odis
vl̄ lyricis. **A**ut postremo fm̄ varietatem ho
minū. alia fortibus et virtuosis cōuenit. a
lia lubricis et voluptuosis. alia subtilibus
et ingeniosis. alia bestialibus et stolidis.
Vtilissimam omnium esse tradit **A**ristot.
fistulatiōem. quā ideo pallas abiecit / suaz
videns in aqua ex tibijs buccam inflari. **H**
sumpsit poetica fictio necnon illud q̄ **A**
das rex. buccas habuit afininas. eo q̄ suo
iudicio. **P**an deus pastoꝝ fistulans **A**pol
lini p̄feredatur citharifanti. **D**emum quot
sunt hodie qui tympanum gallice tabour
cum fistula citius ac hilarius audiūt / q̄ cy
tharam aut psalterium. **I**ta rursus sic auis
bus / sic hominib; / suis cuiq; cantus placet
et cui suetus est vel aptatus. **P**retereun
dum vero censemus / quemodum ad res di
uinas reputabant gentiles carmina tran
stulerunt execrabili superstitione. quo factū
est vt qui sine deo vero erant ludificaretur
a dijs illis. de quib; in psal. **O**mnēs dij gē
tium demonia. **O**ste sunt quippe artes ma
gice carminibus vtentes / quas incan
tationes vocant. quarum effectus mirabi
les / nedum poete. nedum ipi idolatre com
memorant. sed attestatur scriptura sacra cū
expositoribus. **U**nde dicitur i **E**xodo. de
maleficis pharaonis q̄ fecerūt simile ad
Moysein p̄mis duobus signis. et hoc p̄
incantationes egiptias et archana dei. ita
dicit textus. **V**erum exquisitior de carmi
nibus istis sermo non expectetur hic et nūc
Antissimus enim est / et seorsum debēt sue
queri cause vel effectus. **H**abet subinde
musica sensualis que consistit in modula
tione vocis suam artem. cuius artis velut
alphabetum quoddam traditum in gāma
manuale sub sex vocibus vel notulis. vt. re
mi. fa. sol. la. de quo non est hic declaratio
facienda. sed supponenda simul qua ratio
ne seruit musico cuilibet instrumento no
tulationis huiusmodi peritia. **S**ed nec de
metroꝝ legibus numeris varietate in po
stremo de gestulationibus aliud tradere
disposuimus. **P**lacuit tamen annotare
p̄pter reuerentiam scripture sacre / nonnul
la vasoꝝ vel instrumentoꝝ musicalium no

mina. **Q**uoniam pariter monet nos ratio
nature consona. **P**osuit itaq; **P**lato corpi
bus animas assistere tāq; motores suis or
gibus et organis. qd̄ satis in celo **A**ristot.
et fides recipiunt de intelligentijs. quas vt
angelos vel virtutes fides appellat. **V**erū
de nostris intellectibus necnon de bruto
rum formis / non cōueniunt cum **P**latone
quia ponunt animas inherere corporib; /
cum materia constituere compositum. **N**ō
cordat tamen vtraq; positio sup hoc q̄ fm̄
varietatem formaꝝ / reperitur varietas i cor
poribus. **H**inc illud p̄hie apud **B**oetium
de huiusmodi formis loquentis ad deum
p̄ consona membra resoluis. **H**inc p̄terea
vifonomi tradunt animas insequi corpo
ra. quanq; verior est locutio / corpora suas
animas insequi tanq; instrumenta causas
principales suas. **C**oaptemus hanc si
militudinem rei nostre / dicentes q̄ ars imi
tatrix nature / cognoscens quedam esse can
tica quoꝝ modulatio fit aprius per vnum
genus instrumentoꝝ. et alia per aliud. si
mul vt minus fastidiret / varietas fabrica
uit sibi vasa diuersa musicorum instar na
ture / dans diuersis cantibus organa valde
distantia magnitudine. figura. materia q̄
sicut natura dedit animabus apra sibi cor
pora. vnde corp⁹ animalis vocat **A**risto.
organicum qui de manu hominis dicit ip
sam esse organum organoꝝ. **E**cce causas
multiplicationis vasoꝝ musicoꝝ duas q̄
sunt delectabilitas pro varietate. et idonei
tas pro consonabilitate. **Q**uid si tertis ad
diderimus causam p̄ mysterijs et intellecti
bus sapientius occultadis apud indignos
et hebetes que panduntur studiosis soler
tibus et deuotis. **Q**uamuis autem ser
mo de mysterijs instrumentoꝝ / locum ma
gis haberi videatur in morali musica / vel
intellectuali q̄ sensuali. nihilomin⁹ admo
nent nos verba christi / non esse pretereun
dam vasoꝝ musicoꝝ interpretationem.
Primum quia facit in preassumpto verbo
mentionem de tibijs fm̄ **L**uce narratiōes
Lantauimus vobis inquit tibijs et nō sal
tastis. **D**ebinc xp̄us in pabola filij pdigi
refert seniozem fratrem cum appinqualis
domui symphoniam audisse et choꝝ. **P**ro
inde psalmi quos de se scriptos asserit. ple
ni sunt noibus instrumentoꝝ p̄ quib; satis
ad p̄sens fuerit vltimū sumere psalmum ye

huiusmodi Landate dominū in la
tis eius. **V**ocata est vox anime de
mus ac deante que post contemplatione
vel meditationem futurum directam et de
sum p̄ omnia videt quaque versum. **Q**
nam pleni sunt celi et terra gloria de
i. **L**andate dominū in sanctis eius. **E**t cū se
Landate dñm in sanctis eius. **E**t cū se
accendantur sibi. **S**entis sanctis dom
mus deus sabaoth. **P**leni sunt celi et ter
ra gloria tua. **P**ossumus sanctos eius
sabe sapientes) accipe prem et filii an
sancto sp̄a qui sunt tres plene sed vt de
et dominus et vna sancta. **A**ur lca lca
dei nomina eius sacratissima. **S**unt om
nia q̄ dño dicit specialiter ferata aut cer
te lca dñi sunt omnes sp̄s cōmunita la
beatudineoꝝ p̄mi. aut sunt boies et al
tati terra quali usine terra qui repro ipi
trahunt omnia ad se p̄ contemplationem di
lectorem et laudem oia referendo ad gl̄am
cōditoris. **T**ales imitantur via de homin
quā in has p̄ocumpe landes dñm. **L**an
dant dñm in sanctis eius. **H**anc imple
ratiam dñs lca de sua lca nauera et q̄
bis eterne lca tatis. repleuerat in bonis
fiderit suum. et vt aq̄le iuuentem res
nauerat qd̄ in labijs cōtationis lande
os eius et emittat verba boni. **L**an
dñm in sanctis eius. **U**lt dec aia regna
ens de celi vitaria aut certe putat omne
sentire. qd̄ lca de dño in bonitate p̄p̄ta
sibi cōplacet in laude dñi. **L**ogramla fom
ni colaudat. que est nō habeat iustionis
to oibus iudici vt laudent. fiducia nihil
omne accipit cōdortandis applausis et
iustitiana cum alacritate tripudio et coc
ulatione landate dñm in sanctis eius.
Seruitia metū sui sed oim brim dñm
in dñi laude positam. **S**uis non eodē gra
du. sic ut oia et p̄o ḡcipat dñi cogni
tiōem et liberat. roltate dñm dñm.
aut p̄terea dñm sunt itame in bñmbo et i
libertatis arbitria. non p̄o q̄ vt iustia
p̄ fide et sp̄em a m̄belat. alme p̄p̄ta vt o
pena finis et termini stabiliunt vana
beata. videt. am̄. landat. **E**reccem⁹ v̄st
hic in terris vocem laudis q̄ nobis p̄p̄ta
rer in celis. **D**icit vultiq; vna p̄p̄ta
cim occiditoe debent. landate dñm
sp̄s laudat dñm. **T**es autem lca oia

Plut exponendum **L**audate dominum in sanctis eius. **U**ox ista est vox anime dei/for-
 mis ac deuote que post contemplationem
 vel meditationem sursum directam et deorsum
 p omnia videt quaquaversum. **Q**uo-
 niam pleni sunt celi et terra gloria domini
Tunc dilatato mentis ore. iubilat exultat
 et clamat ad omnem generaliter creaturam.
Laudate dominum in sanctis eius. **E**t cum seraphi
 accedunt sibi **S**ctus sanctus sanctus domi-
 nus deus sabaoth. **P**leni sunt celi et terra
 gloria tua. **P**ossumus sanctos eius (si
 sobrie sapiamus) accipere primum et filium cum
 sancto spiritu. qui sunt tres persone sed vnus deus
 et dominus et vnus sanctus. **A**ut sancta sunt
 dei nomina eius sacratissima. **S**unt om-
 nia que domino cultu speciali ore sacra aut cer-
 te sancti domini sunt omnes spiritus consummata ius-
 beatitudine deo proximi. aut sunt homines exal-
 tati a terra quasi ius sine terra. qui typo christi
 trahunt omnia ad se per contemplationem di-
 lectorem et laudem oia referendo ad gloriam
 conditoris. **T**ales imitatur anima dei formis/
 quam in has prorumpe laudes dicimus. **L**au-
 date dominum in sanctis eius. **H**anc imple-
 rata animam dominus laude sua. saginauerat eaz ci-
 bis eterne satietatis. repleuerat in bonis de-
 siderium suum. et vt aquile iuuentem reno-
 uauerat quod in labijs exultationis laudaret
 os eius et eructaret verbum bonum. **L**audate
 dominum in sanctis eius. **U**ult hec anima regredi-
 ens de cella vinaria aut certe putat omnes
 sentire. quod sentit de domino in bonitate. propterea
 sibi complacet in laude domini. **C**ongratulatur om-
 ni collaudati. que etsi non habeat iustionis
 in oibus audacia vt laudent. fiducia nihil
 ominus accipit cohortationis applausus et
 iocunditatis cum alacritate tripudio et coex-
 ultatione. **L**audate dominum in sanctis eius.
Scit ultimam nedum sui sed oim beatitudinem
 in domini laude positam. quis non eodem gra-
 du. sicut non oia ex quo precipit domini cogni-
 tionem et libera et voluntate dilectionem. **S**i-
 cut preterea diuersi sunt status in beatitudine etiam
 libertatis arbitrium. duo precipue vnusque
 per fidem et spem ambulat. alius patrie vbi per
 petua finis et termini stabilitate vacat anima
 beata. videt. amat. laudat. **E**xerceam? **U**igil
 hic in terris vocem laudis que nobis pseue-
 ret in celis. **D**icat vnusquisque viatorum. pfer-
 tim ecclesiasticorum. dedicatorum. laudibus dei. **D**is-
 spiritus laudet dominum. **U**is autem scire oia

que et qualis sit vita tua/nō pudeat te per-
 phiam erudiri que vitam cuiusque rei pōit
 in opatione debita nature. alioquin sine o-
 peratione quali scūq; sit illa sibi debita po-
 tius mortua dicitur aut dormitans q̄ viuens
Perge ulterius cum phia vsq; dum occurrat
 sapia diuina que se q̄rentes p̄occupat. et h̄
 docebit te. qm̄ p̄pria et finalis opatio hoīs
 est cognitio summi dei cū fruitione et lau-
 de sua. viuīs igit̄ o homo et q̄stum laudat
 aia tua dñm. **E**t est istic iter quo oñdit do-
 minus salutare suū. **Q**uare noli conqueri
 dū laudas. quasi nihil agas. q̄si nō dum p̄-
 mia capias. laus est magnū mibi crede p̄ci-
 um sibi. magnū valde etiā dū grat̄ sit. imo
 maius dū gratis sit. **C**ertū hoc hēbarania
 deuota q̄lem introduximus dicentem. lau-
 date dñm in sanctis eius. **Q**uod si vellemus
 in his et singulis que sequuntur immorari
 q̄le sit firmamentum virtutis dei q̄les sint
 virtutes eius. qualis deniq; sit multitudo
 magnitudinis eius. succūberet sermo cona-
 tui nec tempestiue satis arripemus p̄missā
 de vasis psalmoz h̄mōi maxime rōez. **D**oc-
 vnū tñ dicim? q̄ in re q̄libet deo soli debet
 laus honor et gl̄a sicut ip̄e est oia in oibus.
Dinc ps̄. **D**is terra siue ois creatura adō-
 ret te de? et psallat tibi. psalmū dicat nomi-
 ni tuo altissimo. **N**ulli vero creature datur
 laus h̄mōi p̄ patriā/nec vt signū ē vt imago
 nec p̄pter aliā q̄uis attributiōem si p̄prie se-
 riam? sicut nulla res creata summū bonū
 est neq; vt res/neq; vt signū vel aliud attri-
 butū. **A**utero qz loquendū vt plures sentiē-
 dū vt pauci. laudam? in creaturis deū ad-
 ratione patrie. sicut in cruce et in imaginibz
 christi. imo sicut in omni re. quē admodū q̄li-
 bet est imago vel vestigiū tenue trinitatis
 nō min? naturaliter q̄ aliq̄ sit artificialiter
Laudet tñ in laude vel patriā creaturaz a scā-
 dalo q̄le fieret si adoraretur publice deus in
 demone vel eius imagine. in asino / vel in
 bufone. imo nec in angelis et hominibus.
 quantūcūq; sanctis. quoniam p̄prie eis
 et alter honor inest. **Q**uibus in transitu
 dicitis/ad instrumenta musica pergat p̄mo
 noster. **P**reponitur tuba cū sono vel vt
 alia translatio habet/cum clangore cuius
 materia finis et vsus varius est. **N**am ē tu-
 ba cornea vt est illic. **I**n voce tube corneę
 in recordatiōem arietis immolati p̄ **A**bra-
 ham. **E**st tuba ductilis vel argentea vel e?

De canticorum

rea. que metalla / fusibilia malleabiliaq; sūt.
Tuus itaq; sit affectus quāuis ex carne
nascatur. fortis vt cornu / nō lubricus / aut
effluens. sit ductilis. i. suavis imitator sa
pientie que de sursum est. Sit bonis con
sentiens. sit non immanis uiuus p̄rijs opini
onibus p̄tinax in illis. sit ad fines sub fine
deo / vsusq; varios accommodus. **N**az tuba
clangit nunc ad denunciatiōem solennita
tum. nunc ad congressum belloꝝ. nunc ad
legis pmulgatiōem vel auditum. put in si
nay. nunc ad ceteros conuocatiōem. nuuc. p
neomenia. hoc est illuminatione noua i in
signi die solennitatis. **N**ōnunq; ad opera
tionem miraculoꝝ. sicut in deiectione mu
rorum in Jericho. **R**ursus ad euangeli
sationem. dicitur enim p̄dicatori. dicitur z
speculatori. Quasi tuba et alta vocem tuā
quem admodum de Bartholomeo legitur
q; vox eius quasi tuba uehemens. Deniq;
magnum nimis tremendum simul et iocū
dum habet misterium tuba nouissima vo
cis archangeli et vocis christi in clangore
mirifico qualiscunq; fuerit. concipiendus
magis intellectualiter q̄ sensualiter. resur
gent mortui. Sane tam efficax erit. tam la
te patens. tam omnia penetrās vox illa tu
balis. que saluandis gratissima. damnan
dis vltia q̄ dici fas est horrendissima per
strepet et tonabit. **T**alem se fatebatur assis
due Hiero. audire ad terrorem simul et sp̄e
terrorem cruciantis inferni. spem glorificā
tis paradisi. **S**ubsequitur. **L**audate
eum in psalterio et cithara. **D**ifferunt hec
a tuba vel buccina. quoniam pulsū seu ta
ctu non flatu sunt. quorum sonus est capa
cior atq; serenior. qualis aprior est aurib;
contemplantium confidenter habitantiū
i tabernaculis eterne pacis. **H**ec autem est
distantia psalterij cum cithara. quia psalte
rium sonat a superiori. p̄cedens a grauiori
bus sonis ad acutiores descendendo. **H**a
bet insuper cordulas vel argenteas / vel ex
electro quasi tinnientes. leuius q̄ tangen
das. **C**ithare vero formam / ad psalterium
videbis euersam. **L**uius sonitus a grauiori
bus deorsum / ad acutiores sursum sonos
tendit. cuius fides z corde de morticinis fi
unt intestinis animalium desiccatis subri
liatis et tortis. **Q**ue omnia / nonne signifi
cant congrue statum vel affectum peniten
tis / ascendens a cōuale plorationis. coz

pus quoq; p̄rium torquentis et extennā
tis / ad obediendum citharanti spiritui.
Talem habere suadet dominus p̄ **I**saia
anie peccatrici sub typo tyri. **S**ume citha
ram circū civitatez meretrici obliuioni tra
dita / bene cane / frequenta canticum vt me
morā tui sit. **C**onueniunt psalterium z
cithara. quia pectori iunguntur et formam
cordis habent instar scuti. habent et hanc
figuram singla instrumenta musicalia. **N**ā
trigono piramidi p̄rima sunt omnia siue
que pulsu / siue q̄ flatu consonant. **A**c p̄
de queso / nonne docentur in omnib; can
ticis instrumentib; / habere sursum coz ad
dominum. **U**nde p̄terea differentiam suā
quomodo cōcordant psalterium iocūduz
cōtemplationis / cum cithara penitentiā
afflictiōis. quemadmodum cōsonare dul
ce est garritiū philomene turturis suspiriū
Sic spem cum metu et exultationem cum
tremore / miscere monuit psalteris regius.
Seruite inquit domino cū tremore et ex
ultate ei cū tremore. **F**ecit qd̄ monuit. dñi
psallens et subiliens totosq; conatu saltās
nudatus est coram archa domini. sicut vn̄
de scurris ait **D**ichol. **A**uius improp
rio / scimus **D**avid quid responderit. **L**u
dam et vilior / siam plus q̄ factus sum z ero
humilis in oculis meis. **S**ubiungitur
Laudate eum in timpano et choro. **T**im
panum / vulgo gallice dicitur tabour. vl̄ be
don. compositum ex pelle derafa tenfaq;
cuiusmodi non est vna vel magnitudo vel
forma vel vsus. **S**unt timpanula duo. gal
lice naquaires. vnum obtusi supra moduz
soni. alterum pacuti. vbi significationem ac
cipere possumus timoris humiliantis et
spei eleuantis p̄rie miam et iudiciū q̄ dño
cantande sunt. **S**pes in cōtemplatiōe di
uine pietatis et gratuite bonitatis. amor i
affectu seueritatis. insustentabilis aduersi
peccatores quos obdurare dicitur sicut ali
orum misereri. **S**unt alia timpana vulga
ribus magis assueta. quia faciliora. quia
sonabilia ad saltū inconditos. et alia tri
pudia. quibus solent iungi fistula bifora /
mina vel triforamina. tripos insuper non
grandis calibeus / hincinde percussus. **S**
Symbala quoq; nōnunq; ex ere / p̄ mutu
am collisionem / tinnitus acutos reddētia /
quibus indeos veteres vsos fuisse **L**ya
non siluit. **L**y forte rudis es et ad psalterij

q̄bre q̄ subtilitatem inceptis. cantes in
timpano manifestationis concupiscentie
carnalis per abstinentiam et ieiunia. **L**on
citas in choro fraterne caritatis et conu
sas bonitatis sine querela que dissonantia
operetur. deniq; quomolibet id egeris
non sitas a laudibus creatoris. **C**horus
vocat a nonnullis vulgaribus instrum
tum quoddam instar trabis oblongum et
vacuum cordas habens grolliosos. mili
to plus q̄ cithara duas aut tres queba
lis crucis percussit. varie variant radem lo
num. **A**ntero conformis ad expositos
et tectū choros ē cobores crenatis illi no
do corone. put littera liter ad oculum rōe
mus in ecclesie choris. et in choris tripodi
antium. **D**ic ecclesiam dicitur et mariam loca
rem morti et alio aliquibus / timpana pul
sate post egresum maris rōe. **R**eliquos
autem omnes choros dicitur cum respon
sione vocis canendi atq; plausibili. **S**ic
in reditu filij p̄tri / pariter familiae euangeli
satis / in prandio vniū saginati vniū em
p̄bionem et chorum. **S**ic filij p̄bionem
dicuntur choros quando Saul occurrēt
eas erant musica p̄bialis. **S**ymphonia
putant aliqui vniū vel rebecam q̄ mi
nor est. **A**ntero rectius existimatur esse mu
sicam talē instrumentum quale sibi vendit
uerunt specialiter ipi. **H**ec sonum red
dit dum vna manu resoluitur rota parua /
labore lineas et p̄ alteram applicat ei cum
emis clauibus cordula memore p̄ parua
cithara. vbi p̄ dicitur. **H**ec sonum rotora
rōe armonie dulcis amena q̄ resolat.
Hec symphonia qd̄ ap̄rius componūm
reputamus q̄ nostrū cor. assidue le mo
uens ac p̄ dicitur hanc agens q̄ si cre
ditur a motore vniū quicquid moto cor
de. **L**ic vniū collat a motu mori animal
cōtinuante est. **H**ec musica spirita
lis qui sicut hoc symphonia cithara do / me
lodiam iugiter hanc vniū per mediatio
nes digitos modulati. **H**ec vniū voces
fmgama misticū suaves redat. **H**ec qui
magalia dei nōdam in naturalibus. qua
lia sunt omnia mirabilia valde facta in es
sētia quibus non est numerus sed in arti
cūlibus eius / recognoscit. quemadmodum
exp̄foratione modū ligni in sambuca vel
fistula aut ex metallo dicitur in rōe in
citharis aut in vniū aut in vniū p̄ de

cythare q̄ subtilitatem ineptus. cantes in
 tympano mortificationis concupiscentie
 carnalis per abstinentiam et ieiunia. Con-
 cinas in choro fraterne caritatis et conui-
 ctus honesti sine querela que dissonantiaz
 operetur. deniq̄ quomolibet id egeris dñi
 non si leas a laudibus creatoris. ¶ **Chor?**
 vocatur a nonnullis vulgaribus instrumē-
 tum quoddam instar trabis oblongum et
 vacuum/cordas habens grossiores. mul-
 to plus q̄ cythara duas aut tres/que bacu-
 lis eruris percussit. varie variant rudem so-
 num. Atvero conformius ad expositores
 et textū chorus ē cohortis canentium sicut i mo-
 do corone. put literaliter ad oculum vide-
 mus in ecclesie choris. et in choris tripudi-
 antium. ¶ **Dic existimandū est** mariam sozo-
 rem moyfi cū alijs aliquātis/tympana pul-
 sasse post egressum maris rubri. Reliquos
 autem omnes choros duxisse/cum respon-
 sione vocis canticoꝝ atq̄ plausibili. ¶ **Sic**
 in reditu filij pditi/paterfamilias euange-
 licus/cū prandio vituli saginati iūxit sym-
 phoniam et chorum. ¶ **Sic filij pphetarum**
 ducebant choros quando **Saul** occurref
 eis mutatus est in virum alterum tam effi-
 caxerat musica pphatis. ¶ **Symphonia**
 purant aliqui viellam vel rebeccam q̄ mi-
 nor est. Atvero rectius existimatur esse mu-
 sicum tale instrumētum quale sibi vendica-
 uerunt specialiter ipi ceci. ¶ **Dec sonum red-**
 ditum vna manu resoluitur rota paruu/
 la thure linita. et p alteram applicat ei cum
 certis clauibus cordula menieroz. put in
 cythara. vbi p diuersitate tractuum rote va-
 rietas armonie dulcis amena q̄ resultat.
 ¶ **Quic symphonie qd aptius compandum**
 reputabimus/q̄ nostrū cor. assidue se mo-
 uens. ac p inde fantasiam agitans. q̄ si cre-
 ditur a motione nunq̄ quiescit moto cor-
 de. Cor vero si cessat a motu mori animal
 cōtinuo necesse est. ¶ **Felix musicus spiritua-**
 lis qui suo hoc symphonico canticordo/me-
 lodiam iugiter scit et studet/per meditatio-
 nis digitos modulari. q̄tis affectuū voces
 fmgāma mysticū/suaues reddat. ¶ **Felix qui**
 magnalia dei nedum in naturalibus. qua-
 lia sunt omnia mirabilia valde facta in ei-
 sapia cuius non est numerus. sed in artifi-
 cialibus etia; recognoscit. quemadmoduz
 et pforatione modici ligni in sambuca vel
 fistulis. aut ex metalli ductione in tubis et
 cymbalis/aut in nervoz aut intestinoꝝ de-

ficata torsione put in cirbaris/tot resonā-
 tie variantur. ¶ **Sequitur.** Laudate enī
 in cordis et organo. Corde s̄m glo. posite
 sunt p quibuslibet instrumētis alijs a psal-
 terio et cirbara que cordis sonant repercus-
 sis. sit viella. sit symphonia. sit lyza. sit rota
 sit guiterna. sit lituus. sit nablum. sit fistra
 sit scacorum. sit rebela. sit generaliter l' mo-
 nocordū vel pentacordū vel tricordū vel te-
 tracordū vel diacordū vel sexacordū. se/
 pracordū. octicordū. nonicordū. decacor-
 dum. et sic absq̄ termino cordarū in instru-
 mentis que vel olim vel posterius compo-
 ni potuerint. ¶ **Ceterū.** latius adhuc orga-
 na recipiuntur a glosis/p musico qualicū/
 q̄ compingatur instrumento. ¶ **Habet ve-**
 ro modernus vsus appropriatiōem nec irra-
 tionabiliter ad organa ex plumbeis vel stā-
 neis fistulis. que cum follibus et cū digitis
 multiplicem et pfectam habent inter aliud
 quodlibet instrumentū vocaliū/resonantiā
 fistularū. que fistule nō illiberales appellā-
 de sunt. qz nō oris deformatione. sed follis
 inflatione sonant. ¶ **Hoc solū vel p̄cipuū re-**
 tinuit ecclesiastica cōsuetudo musicum ge-
 nus instrumenti cui vidimus aliqui iungi
 tubam. rarissime vero bombardas seu tha-
 lemias seu cornemusas grandes aut quas
 vel alia siqua sint que noiauerimus instru-
 menta. q̄lia **Daniel** liber/ oia cōcludere vi-
 detur in adoratione statue sub omni gene-
 re musico. ¶ **Verūtū** ampliare id qd mō-
 diximus de organoꝝ solo vsu p celebrē ec-
 clesie ritū. cōmonet id qd ppha subiungit.
 ¶ **Laudate dñm in cymbalis bñsonantibus**
 laudate eū in cymbalis iubilationis. ¶ **Sūt**
 erca cimbala ea q̄ vocam' cāpanas. q̄s bñ
 fortiter sonare nullus ambigit. ¶ **Talibz vtiē**
 ecci plusq̄ alijs sectis/ad dñi laudes tanq̄
 vice tubaz legis veteris. q̄rū officia meirz
 quidā exp̄ssit loquentē inducēs campanā
 ¶ **Laudo deū verū.** plebē voco. cōgrego cle-
 rum. ¶ **Defunctos** ploro. pestem fugo. festa
 decoro. ¶ **Sunt et cāpanule p melodīa ve-**
 lut in horologijs aliquibz ordinate. ¶ **Qui-**
 bus in omnibz nrī possunt interiores affe-
 ctus erudiri simul et impelli. qualiter expe-
 riabatur ille/cuius animus cōmotus acri-
 ter. eleuatus. dilatatus. q̄ fiebat h mōi reso-
 nantia celebris/iubilabat totus in se reco-
 lens illud scraphicum de deo. ¶ **Pleni sūt ce-**
 li et terra gloria tua. ¶ **Or. R. vat tout. Dec**
 est inestimabilium profusio gaudiorum.

De canticorum

T Subinfertur pulchra nimis ad hora cō-
clusio. Omnis spūs laudet dominū. De
pfecto toti psalmoz contextui p̄cipue suo
subferuit initio/quo dictum est. **Beatus vir**
Quid eni in viri beati dicimus officiū / q̄
vor laudis ad dominum. **Iuxta** illud **Be-**
ati qui habitant in domo tua domine / i se-
cula seculoz laudabunt te. **Verum** de hoc
in subsequenti thomo seu tono / magis in-
tellectus eoz omniū que diximus aperit.
vbi de canticoz rōnaliū vel intellectua-
liū origine p̄bia verbum facit. **Unde** lu-
cidius apparet / quante sit fecunditatis / q̄n-
te iocunditatis hec exhortatio **Omnis** spi-
ritus laudet dominū. vel vt transfert **Pie-**
roni. **Quē** q̄ spirat laudat dñm. **Quic**
te assilioni si quis cupiat magis inniti / po-
terimus omne q̄ spirat ipi homini p̄ app-
piationem dare. quemadmodū in omnia
uit hominem spūs omnem creaturam qui
dictus est in **Deū.** **Inspiravit** spiraculū vi-
te homini de terra formato. **Est** autē ma-
terialis spūs (vt interim de spiritali sit si-
lentū) radicans in corde / quo tanq̄ mini-
stro et ligamēto quodā rōnalis aia exercet
suas opationes in organo p̄p̄rii corpis. cui
tanq̄ in spera actiuitatis sue coaprat. **Est**
triple et iste spūs aut status / instar fumi te-
nuissimi. naturalis sc̄z vi talis. et animalis
cui medicorū aliqui tantam attribuerunt
virtutez / quasi p̄ se sufficiat ad hominis o-
perationes. nam posito spiritu altero / intē-
dunt si nō errant dicere / q̄ medicus vt me-
dicus est / cōsiderans corpus humanū tan-
tum vt sanabile / non magnope curat de cō-
ditione vel existentia spūs materialis alte-
rius cōquirere. **Proinde** constat varia-
ri certissime / rōales nedū aiales hoīs opa-
rationes fm dispositiōem materialis hui⁹
spūs. quē spirat et respirat cor p̄ cōsona mē-
bra p̄sertim ad cerebrū vbi sit aialis sensiti-
uus sc̄z et mortuus. **Hic** enim spūs si fuerit
splēdidus. si serenus. si subtilis. si mulcebr̄
erit exinde totus hō letior et alacrior (si de-
uotus est) ad laudandū deū. subtilior et i-
geliosior ad recogitandū ipm p̄nior q̄ si tor-
liquefactus ad diligendū eum et suauit am-
plexandū. si nō abusus fuerit dono tali.
Donū certe dicimus dei / talē spūs materi-
alis serenitatem. sit illa a deo immediate sit
mediate p̄ misterii angelicū. sit p̄ cōplexio-
nis temperiem cū apto regimine cozporis
sit p̄ opitulationem impetrationem q̄ sc̄rōrū

fit maxime tandem p̄ habituatiōem vebē-
mentem in obsequio dei / in ocio sc̄rō. in ex-
ercitio cōtinuo fidei spei caritatis q̄ virtu-
tum. **Ad** vsq̄ adeo fieri pōt ab homine
cū gratia dei. q̄ videbit assidue versari mēs
eius in apto lumine / cū iocūdisima q̄ sen-
sum oēm exurat pace / cū illa sup̄ admirabi-
li diuisionis spūs et aie / cū vnione ad deū.
cū ignoto cōiungit ignote et ab omni p̄bi-
litate reducit ad monadē. hoc intellexerūt
qui dixerūt. **Secura** mens quasi iuge con-
uiniū. **Et** iterū. **Nō** est leticia super cordis
gaudiū **Et** rursus **Quā** magna multitudo
dulcedinis me domine quā abscondisti tibi
tibi te. **Cū** ceteris in banc sniam sine nūe-
ro. **Horrentur** in dño qui sunt hmoi ra-
ri valde. sed sunt q̄uis raro et ad tps b̄npla-
citi tui deus qui das vt vis et quō vis can-
ticū. in hac nocte mortalitatis q̄ saibanam
tenebrosos spūs ingerētem repimis. q̄ por-
tes absq̄ vlla dubitatiōe sine materiali q̄
uis spūs tuas in mēte collustratiōes suauis-
simas q̄les dicte sunt et ampliores illaben-
do sup̄ admirabiliter opari. **Auero** ne sint
vacua diuine sapie opa que sic res admini-
strat vt eas p̄rios motus agere sinat. non
repellit aptam spūs aialis dispositiōem. q̄
taliter in cellulis cerebri (q̄s medici tripli-
ces ponūt p̄mam mediā et postremā) p̄de-
purari / vt et imago sit viuatiō. estimatiua
p̄spiciōis. et memoratiua tenacior. sic p̄res
rea q̄ pars aliqua cellularū v̄p̄nta sup̄ior
subtilior et obtineat sereniorē q̄ fantasia
tū vel idoloꝝ rep̄natiōem / remanēt a
lijs p̄tib in obscuritate maiori. **Quis** rei
possumus exemplū accipe circa cōbustio-
nem lignoz q̄ ad varias ignis dras in flā-
ma vt carbone / aut p̄ similitudinē nubium /
aut mōs alicui⁹ altissimi. et in vertice splē-
det sol nitidissimus. cū i infimis nubes et
gen̄atq̄ caligines. **Adde** splēdores instar
fulgurū coruscantiū vel emicantiū scintil-
larum. quarum illustratione veluti subito
disparenti / pulcherrime veritates emicant a
pud agentem intellectum elicientem et fā-
tasmanibus in hac luce presentatis species
intellectuales purissimas / cū affectiōib
quas nemo nouit nisi qui accipit. **Puro** se-
serunt talia viri spūs p̄phetici et deuoti **Sē-**
sit et hoc ipa virgo br̄a dū in se cōsiderās di-
uisiōem aiez spūs / dedit cui libet q̄ suū est
prumpens in hoc canticū. **Magnificat** aia
mea dominum. **Et** exultauit spūs meus /

Dignitas

de salutaribus. **P**otuerat ad extremū
p̄ntici sensibus intellectu plurima cō-
memorari de musica que satis vulgaris sit
vt figurato game manualis. vt tradit
de musico octo p̄ anaphoras et necumata
qualiter illi p̄boscato de amore dei. de
no Ignacio familon matris dei. fuisse per
anglos in monasterium tradit narra-
tio v̄r̄s̄. **Sē** terminus hmoi thomo
p̄tici itatur ad alterum de canticorū
origine magis ad philopias ip̄tante
p̄cedo.

Secūdus thomus

Procedit hūana itudolus in-
oculus nec itatur v̄r̄s̄. nec au-
ris implatur audiu quā v̄r̄s̄
etā iugiter m̄stiger quoz
memoriā id quā p̄tici et. **P**rocellū in
a musica sensibus que dicit ad multas lo-
laratione vel intellectu p̄ceptam argumē-
tatione. **S**i corpus bibet a uis iobi
lecto suo p̄tici q̄ est somnū causatus ab a-
ere et p̄tici puleros ianes q̄ numeros.
car a sensibus alie vt sunt v̄r̄s̄ et ta cas
aliquid simile negabitur p̄tici. multas
in gestulatiōibus v̄r̄s̄ perceptibiles
In ip̄o p̄tici tactu sicut venari p̄tici
lum p̄tici vt et medicorū discipula
Harcimus exponit. **E**rophilus inquit
gōtānū v̄r̄s̄ r̄gimoz collatiōe p̄tici
Procedentes v̄r̄s̄ inueniunt vt
sensibus interuone qui sunt imaginatō
fuerat et estimans numeros p̄tici
et affectiōis motuū perceptibiles ab his
sensibus omni cessant p̄tici ab eoz so-
nitate. **P**rocellū hanc nocte musica
coris cū t̄tici sunt voces s̄tici quoz in-
uenerit motus interiores numerosi p̄tici
fuerat motuū vt affectiōis. **A**licui
derunt cōp̄tici t̄tici cōp̄tici vt
ritatis ad remuatiōem. que cozp̄o nō
v̄r̄s̄ oozno. **A**licui hanc nocte ad intelli-
gentia que est ap̄tici. **A**licui hanc nocte
sim deniq̄ que vocatur sc̄tici quā sup̄-
tuolans et iugemans ad t̄tici quā
refo. videtur eadē d̄tici noian. **S**ed
ipa ratio p̄tici in r̄tici sup̄ior et in
ozem tanq̄ in v̄r̄s̄ et m̄stiger. **S**ed
hic nō dicendus q̄m in tractatu de cōp̄tici
ga milita et in alio de p̄tici d̄tici
et hec d̄tici. **P**rocedunt igitur in
omnibus p̄tici musica et armonia

deo saluari meo: **P**otuerat ad extremū
p cantici sensualis intellectu plurima cō-
memorari de musica que satis vulgata sūt
vt est figuratio gāme manualis. vt traditō
de tonis octo/p antiphonas et neumata/
qualiter illi philocapro de amore dei/beas-
to Ignacio/familiari matris dei/fuisse per
angelos in monte reuelatum tradit narra-
tio vite sue. **S**ed terminus hmoi thomo
priori statuatur/ad alterum de canticorū
origine magis ad philosophiaz spectantē
pcedendo.

Secūdus thomus

Processit hūana studiositas cui
oculus nec satiatnr visu. nec au-
ris impletur auditu/quin vltēri-
ora iugiter inuestiget quousq;
inenerit id quod pfectū est. **P**rocessit inq;
a musica sensibili que dicta/ad musicā so-
la ratione vel intellectu pceptam. argumē-
tantes ita. **S**i corpalis habeat auris i ob-
iecto suo ppro/qd est sonus causatus ab a-
ere repercusso/pulcros suauēs q; numeros.
cur a sensibus alijs vt sunt visus et tactus
aliquid simile negabitur: ppterca musicā
in gesticulationibus visu perceptibilibus
In ipso pterea tactu silenti venarū pulsati-
lium posuerunt. vt ex medicorū disciplina
Marcianus exponit. **E**rophilus inquit e-
grotatiū venas/rigimoz collatiōe pēabat
Progredientes vltērius inuenerunt in
sensibus interioribus qui sunt imaginatō
fantasia et estimatio/numeros passionum
et affectionū motuarū/pceptibiles ab his
sensibus omni cessante prorsus ab extra so-
nante aere. **P**ossum⁹ hanc noiare musicā
cordis. cuius tot sunt voces et soni/quot in-
ueniuntur motus interiores numerosi pas-
sionum interiorū vel affectionū **A**scen-
derunt cōsequenter hmoi cōquisitores ve-
ritatis ad vim rationalem. que corpeo nō
vtitur organo. **A**rab hac supius ad intelli-
gentiaz que est apex mentis. **A**d sinderi-
sim deniq; que vocatur scintilla quedā sup-
euolans et supemicans ad eterna que p **A**-
resto. videtur endelechia noiari. **S**ed et
ipā ratio pta in rōnem supiozem et inferi-
orem tanq; in virū et mulierem. de quibus
hic nō dicendū. qm̄ in tractatu de theolo-
gia mistica et in alio de passionib; elucida-
ta est hec distinctio. **P**osuerunt igit in his
omnibus potentijs musicam et armoniaz

fm diuersas ipaz motiones. **F**uit apud
nōnullos phantes dubitatio si tam nume-
rosa sperarū orbium tā q; velox circuit⁹
crearet sonū: ab auditu corpalis pprie pcep-
tibilem. que ad modū queritur a theologis
si de beatis illud de psalmis habeat verita-
tem. **E**xultationes dei in gutture eoz. ma-
xime cū ciuitas illa dicatur plena modulū
et canore iubilo. vbi quoq; est vna vox letā-
tium. vox laudis. et actio gratiarū **A**resto.
qui post et inter ceteros/ plenius assecutus
est veritatem de quinta essentia celesti que
incorruptibilis impartibilis q; est. ponit
cōsequenter neq; sonum neq; auditū pro-
prie sensibiles illic esse. sed omnia ad intel-
ligentie rōem et pceptiōem referenda q; **P**i-
tagoras imo et **J**ob/ de cōcentu celi posue-
runt. **S**ic intelligeretur a plus de linguis
angeloz. **D**e hoib; vero maxime post cor-
poz resumptiōem. nō est impabile musi-
cam vocalē illis esse. **U**ult forsità audi-
tor instrui post ista que dicta sunt de nūer;
in omni creatura reptis. **D**ia quippe fecit
in numero. **Q**uo pacto musicę colligim⁹
exinde rōem? **G**rata fatemur digna q; scitu-
cōsideratio. **N**eq; eni solus sufficit nume-
rus ad musicę rōem. sed vt sonorus sit op-
ter. **E**st ita q; subiectū musicę/numer⁹ sono-
rus. **N**ihilominus vtget nos apls cū cete-
ris autēticis/ponere cātica et voces fieri in
cordib; nr̄is ad deū/sicut et clamores desi-
derioz **D**esideriū paupey inq; ppha exau-
diuit dñs. **E**t hoc vtiq; nedū cōcedim⁹ sed
ad huius rei manifestatiōem/opusculū se-
patim edidimus de cāticorūdo. i. de cātico
cordis. cuius initiale verbū est. **B**eati q; au-
diūt verbū dei. **A**uero sicut auris tran-
sumptiue dicif in deo / dicif in angelis. ad
oem deniq; trāsferret intellect⁹ rōgnitiōem
vt ibi. **Q**ui h; aures audiēdi/audiat. cū si-
milib; mult;. **N**ō aliter vox et sonus vt in p-
posito nr̄ op methaphorā accipiat necesse est
Silr de flatu vel de spū flante. mouente. et
eragitāte/voceq; formāte/cōsiderare nos
cōuenit. **N**ō eni dñs laudat omē qd spirat
sine spiratōe vñ fit vox. et pnter auditus suo
mō. **S**pūs autē mltiplr d; fm declaratiōez
Didymi libro de spū sc̄to. **E**st eni de⁹ spūs
vt in **J**obe scribit **D**e⁹ spūs ē **E**st appate
et pprie tertia in trinitate persona nexu pa-
tris et filij quo se dicuntur diligere spiritu/
sancto. **D**icitur et spūs sapientie mltiplex.
Spūs in sup extenditur ad angelum tam

De canticorum

bonum q̄ malum. **Q**ui facit angelos suos
spūs ait ps̄. **D**icuntur et hoīm spūs esse. i
mo r̄ brutoꝝ. fm̄ **Ecclesiā**. **E**xēdit ad v̄;
tos r̄ spūs pcellarū. **A**ccipit spealiter a me/
dicis spūs p̄ instrumēto p̄mo viuēdi mo/
uendi r̄ sentiēdi in aialibz. et est fumositas
subtilis pcedens a corde. **Q**uid tandē ml̄/
tis immoramur. cū nomen spūs ad omnē
vim impulsiuam subtilē et maxime secretā
extendat. **Q**uo fit vt ois amor dicat spiritus?
Quid enī subtilius. q̄d rehemēt̄ ad mo/
uendū vel impellēdū q̄s amor. **I**nde illud
Auḡ. **P**ondus meū/ amor meū. illo feror
quocunq̄ feror. **H**inc valerius noīat amo/
rem nedum spūaliter sed sp̄m̄ sc̄m̄. **E**t qm̄
in omni repitur amor/ qui est vir/
tus quedam motiua et impulsua put con/
tinuo docebimus. pulcerrime et diuine cō/
clusit ps̄. **O**mnis spūs laudet dominum.
Tanq̄ diceret. omnis creatura amet te de/
um creatorem suū adoret et psallat nomini
tuo altissime. **M**etaphicalis demum ratō
cōcludit totū istud vniuersū recte dici mo/
nocordū diuine sapiētie. **I**n quo delectat
ludēs ab initio. cuius monocordi/ amor ē
vnica corda. **H**inc apud **Boe. phia** canit.
D felix hoīm genus si n̄fos animos amor
quo celū regitur regat. **Q**uid hec tibi sona
re videtur opatio/ nisi canticū liberi arbi/
trij nō dissonare mūdi tonus monocordo
(sola quippe dissona sibi volūtas esse p̄t)
que p̄ sup̄mū saltem deū nihilomin̄ ad cō/
cordiā p̄ iusticie amorē ordinat. **P**ergat
igitur deinceps cōpositio n̄ra loq̄ pauca
amore tanq̄ de intelligibili quadā volun/
tate. q̄ vitali suo pulsu/ pcutit aures cordis
intellectuales/ nō absq̄ suauī melodia/ dū
amori sua numerositas adiūgitur. **E**t in p̄
mis respiciētes ad exēplar vel ideam amo/
r̄ creati/ nō ponim̄ p̄ fidē edoc̄i talē aliq̄
ideam sepatam q̄ nō sit deus quō redargu
it **Plato**. **A**rest. **C**ōcedimus tñ q̄ omnia q̄
facta sunt/ sicut in verbo vita erant/ sic i spi
ritu sancto amor erant suo modo. **N**am et
amor ip̄e vitalis est. **P**onit insuper fides a
morem in deo essentialē ponit r̄ p̄sonalē
quoz vterq̄ respectu creaturarū idealis di/
ci potest. **S**ed qua p̄rietate loquēdi/ qua/
li rursus distinctione vel reali vel formali/
vel modali vel solius rōnis/ nō est p̄sentis
inquisitionis. **Q**ualiter porro sit in diuina
trinitate. v̄o p̄a tris ip̄e filius verbū eius/
qualiter amor amboꝝ spūssctūs cū quodā

numero vt consequēter ponat illic musica
suauissima que ē amor numerosus/ nec au/
demus nec volumus aliq̄m in verbis no/
uitatem aperire/ que nō a sacris litteris sic
ex̄p̄ssa. nobis quippe ad solam hanc regu/
lam loqui fas est. **A**mor creatus p̄ducit
a tota trinitate fm̄ triplex genus cause effi/
cientis. formal̄ vel exēplaris. et finalis. ap̄/
propriatiue vero causaliter a patre. exēpla/
riter p̄ filiū. et finaliter r̄ cōicabiliter in spū
sancto. **E**st aut̄ amor iste creatus/ inclina/
tio quedam/ pondus/ coaptatio/ tendēna/
motio/ cōueniētia cui libz indita rei ad bo/
num et in bono hoc a p̄mo bono appenbi
li deo. quīs inde quelibet res sic tracta r̄ in/
clinata/ reuertatur ad suū appetibile p̄mū
quasi circulo quodāz intelligibili. **E**t hoc
mediate vel imediate. **S**ic intelligi p̄t q̄
monas genuit monadem r̄ in se suum refle/
ctit amorem. vel de beata trinitate fm̄ ali/
quos/ aut de mundi p̄ductioē tā maior̄ q̄
minoris fm̄ alios. **R**ursus amor creat̄
quadzuplex est. naturalis. aialis. rōalis. in/
tellectualis. quibz addit dionysius amoz
in creatum diuinalem. **N**aturalis amor/ in/
finitus est et imp̄ssus in re qualibet tanq̄ sili/
tudo sue cause que est amor diuinus/ q̄ mo/
tus est deus se cōicare rebus. **S**ic amor na/
turalis tantundem est in qualibet creatu/
ra quam habet de esse vel natura. sicut enī
ens et verū/ sic ens et amor cuius obiectus
est bonum cōuertitur/ vt p̄rie passiōes cū
subiecto. **A**ntique dictum est. **B**onum est
q̄d omnia appetunt et amant. **E**t ita oīa vt
etiaz materia p̄ma p̄rie nihil posita/ amet
formam vel appetat vt mulier virum. r̄ tur/
pe pulcrum. et formam in forme. neq̄ enīz
materia putanda est pure nihil. **A**liquin
qualiter esset pars essentialis compositi.
Dicitur tamen ex se nihil esse supplendum
est formale/ quale cōmunicat sibi forma.
Amor p̄terea sicut imp̄ssus est ab amore p̄/
mo/ sic in ip̄m reflectitur. **S**i enim creatu/
ra nequit fieri neq̄ cōseruari sine causa effi/
ciente r̄ cōseruante/ cū finis sit causa prin/
cipij mouens efficientem. **N**ōne maḡ inis/
tetur creatura cāe finali q̄ efficiēti. **N**onne
p̄terea nonnulli phantes negātes creatoz
reꝝ a deo nec causam eaz sufficiētem. po/
suerūt nihilominus ip̄m esse finē eaz. cui
gr̄a sunt r̄ agunt et mouētur. **S**peciat ad
h̄ dicta phoz q̄ appetibile mouet appeti/
tū circulo quodā. q̄ deus stabilis manens

Digi
dat cuncta moueri q̄ est spera quedam in
velli gubis cuius centrū vbiq̄ est/ circūter
na nūq̄ p̄ id ip̄m trahimus nos vt ad
p̄blem sum in litore/ et hoc cordis deli/
ris. vt sicut p̄ carnaliam et scalam
v̄o deus immittit iuxta visionē. **J**ac
Sic demū reperit p̄rios que q̄z reu
nec manet v̄o radus o: do. nūq̄ q̄m
iunctio. **I**stabilis sicut referit o: do. **A**cc
do cō bicitar vigoz/ hic a cis reuolub
lis totus creatur/ hic postremo reuolub
cus r̄atus multē mūdialis. **A**mor ite
naturalis cōsequitur cognitiōem sicut et q̄
libet amor. nam penitus incognita quis a
mouerit. **S**ed referit de cognitiōe. **H**ic q̄
dam est nō cōiuncta rei dū genū. quā cō
iuncta vel cōiuncta rei dū genū. quā cō
tur amor. pure naturalis sicut lapis tendit
sartur. et sagitta ad sicut non p̄ p̄ia co/
gnitiōem. sed p̄ cognitiōem impellens r̄ di/
rigens. **S**ic nō quilibet amor vel itē
dena naturalis reuolub in suos fines sup̄ di/
rectiōem et cognitiōem intelligētiā cōi
tas quodens est vt phas et cōiunctio. **I**us
trabit. **A**mor triplex amor: alius natu/
cem sequit cognitiōem cōiunctā. sicut aia/
lis amor: sequit cognitiōem sensitiuam
terioem et cōiunctioem rōalis sequitur co/
gnitiōem rōis domini cōiunctā cōiunctā
tr. amor intellectualis in angelis plus do/
mine cōiunctā sequitur intellectualē co/
gnitiōem. **H**abemus p̄rias cuiusq̄ amo/
ris ad alterū differentias. v̄o amor naturalis
qui bonus est/ nec malus esse p̄t. sicut nec
ore p̄t/ vel falsus duror r̄ canis r̄ dūis
q̄s inueniatur in agētiū volūtaris. n̄
tamē rōne qua volūtaris sunt. q̄ suā
insequitur cōiunctam cognitiōem. sed p̄
repositū ad optinētiā vel impulsū prime
rōnis/ p̄t rōis esse boni cōiunctā. **S**ic i bo/
m̄ i dūis q̄s op̄libet amoris inue/
n̄tā q̄ in m̄no m̄do q̄ oī p̄cipat cre/
atura sed hoc est alia m̄no. **A**mar ita
q̄s pure naturalis/ sicut m̄no m̄no p̄t i
me cognitiōis sequit. **A**mar ita m̄no
ad cognitiōem sensitiuam sicut i m̄no
fecā. **A**mar rōi dūis/ sequēdo intelligēti
am m̄no sicut. que est sup̄ma p̄no rōis.
Queret aliquis h̄ ad materia de can.
os/ tanta de cōiunctio amoris/ p̄p̄io
Ridemus multū p̄ omni modū qm̄ p̄
nis ex hoc v̄o m̄no colliḡ debet diffinico
sicut v̄o m̄no m̄no m̄no in sensitiuē.

dat cuncta moueri. q̄ est spera quedam ins-
telligibilis cuius centrū vbiq̄ est/circūferē-
tia nūq̄. q̄ ad ip̄m trahimus nos vt ad la-
pidem ficum in litore/et hoc cordis deside-
rijs. vel sicut p̄ catenulam et scalam sursum
vbi deus innititur iuxta visionē Jacob/
Sic demū repetunt p̄rios queq̄ recur?
nec manet vlli traditus ordo. nisi qd̄ sinu-
iungerit. stabilem q̄ sui refert orbē. **Hic** car-
do est/hic tenax vigor/hic artis rote volubī-
lis totius creature/hic postremo tenor vni-
cus totius musice mūdiālis. **Amor** iste
naturalis cōsequitur cognitiōem sicut et q̄
libet amor. nam penitus incognita quis a-
mauerit? Sed refert de cognitiōe. **Naz** q̄
dam est nō cōiuncta rei diligenti. quedā cō-
iuncta vel essentialiter vnita. **Primā** inseq̄-
tur amor pure naturalis sicut lapis tendit
sursum. et sagitta ad signū. non p̄ p̄riā co-
gnitiōem. sed p̄ cognitiōem impelleris et di-
rigentis. **Sic** suo mō quilibet amor vel tē-
dentia naturalis rerū in suos fines/sit p̄ di-
rectiōem et cognitiōem intelligētiē nō errā-
tis que deus est vt ph̄ys et cōmētator suus
tradit. **Alterū** triplex amor alius tripli-
cem sequit̄ cognitiōem cōiunctā. sicut aīas
lis amor/sequit̄ cognitiōem sensitiuam in-
teriorē et exteriorē. rōalis sequitur co-
gnitiōem rōis homini cōiunctā essentialis-
ter. amor intellectualis in angelis plus ho-
mine cōiunctā/sequitur intellectualem co-
gnitiōem. **Habemus** p̄rios cuiuslibz amo-
ris ad alterū differētiās. vñ amor naturalis
qui bonus est/nec malus esse pōt. sicut nec
errare potest suus director et causator deus
quīs inueniatur in agentibz volūtarijs. n̄
tamen ea rōne qua volūtaria sunt. et q̄ suā
insequitur cōiunctam cognitiōem. sed p̄
respectū ad instinctū vel impulsū prime
rōnis separe quā esse deū cōstat. **Sic** i bo-
mine solo/genus quodlibet amoris inue-
nit̄ tāq̄ in minore mūdo q̄ oī p̄cipat cre-
atura sed hoc est alia et alia rōne. **Amat** ita-
q̄ pure naturaliter sequēdo motiōem pri-
me cognitiōis separe. **Amat** aīaliter/or die
ad cognitiōem sensualem sibi iūctā et intrin-
secā. **Amat** rōabiliter sequēdo intelligenti-
am mētis sue. que est sup̄ma portio rōnis.

¶ Queret aliquis qd̄ ad materiā de canti-
cis/tanta de cōditionibz amoris digressio
Rūdemus multū p̄ omnē modū/qm̄ in p̄-
mis et hoc vltimo colligi debet distinctio
seu diuisio multiplex canticoz in sensuale

et intellectuale. **Trahitur** insup̄ diffinitio
cantici rōnalis et intellectualis qd̄ ē amor
numerosus/rōne pceptibilis vel intellectu-
tanq̄ spūali mētis aure. **Dabatur** postreō
qd̄ sit cantici pure naturale qd̄ omnis cre-
atura cantat psallit modulatur iubilat deo.
qm̄ est amor naturalis numerosus. in dei
glām ordinatus. qualis etiā in demonibz/
obstinatis et obstrepētibz volūtariē deo p̄
horrendas blasphemiarū dissonātiās/pul-
cre sonore q̄ collocat ordines. **Super-**
sunt ad integrā canticoz noticiā moraliz
q̄ et rōales sunt / alie distinctiōes de amo-
re. maxime penes voluntariū et inuolūta-
riū. diuersi mode penes meritū et demeritū
penes iocundū et luctuosum. lectū et triste.
Effragitaret rursus ordo loqui de cāticor
do. hoc est de cantico cordis/nisi sup̄ hac re-
tractus iam specialis habere cuius inuētū
est. **Beati** q̄ audierit verbū dei. vbi practica
traditur p̄ gamma nouū et mysticū in vlti-
ma p̄e. p̄ moraliz notulatione cāticor.
At uero pluribz omissis. prius offert sede
monocordo memoria. cuius sola q̄ resonat
corda ponitur amor. **Et** eius figuraz suffe-
cerit hic ponere vidēdam ad oculū relatiue
ad pater noster. **Sup** addet aliud exēplar
de psalterio decacordo qd̄ ad eandē p̄e re-
spicit cōsideratiōem. **Sub** detur cōpositiō
moralis scacarij ex quibz hēbit solers ani-
mus facultatem circa qd̄libet instrumētuz
musicū p̄ tropologiam allegoriam et ana-
gogiam faciliter excogitādi silia. **Expe-**
dit aut̄ fieri rememoriatiōem sub cōpendio
de gamma p̄dicto. qd̄ duplici metro cōple-
ctitur. **A** sit amor gaudēs. e. spes/cōpassio
iora. **O** timet. v. q̄ dolens odit. et ista notef
Declaratio stat in h̄ p̄mo q̄ voces in gam-
ma mystico/nō intelligēde sunt sensibiles
auribz extrinsecis. sed dicūtur interiores af-
fectiones mēte vel corde pceptibiles q̄ cuz
sunt innumerabiles/nihilominus ad pau-
cas ph̄ia sil' cū theologia et medicina redu-
cit. nūc ad vnā. nūc ad duas. nunc ad tres.
dehinc ad quatuor. ac deinceps vsq̄ ad vnde-
nariū in quo sterit **Arest**. **¶** Nobis autem
placuit ad p̄ns numerus p̄ncipaliū quatu-
or affectionū quasi simplicium iūcta quāta
velut ex multis cōposita. **¶** Placuit rursus
has affectiones quinq̄ p̄ quinq̄ vocales de-
signare/tanq̄ p̄ notulas quinq̄ p̄portionabi-
les illis de gamma manuali. videbis enī
sub solis quinq̄ vocalibz eas cōplecti. **¶** Quis
Dg

De canticorum

vna scz. a. duplicet in fa. et in la. **U**ndere /
motis consonantibus aut mutis ab vt. re. mi.
fa. so. la. supsunt hic vocales quinqs. v. e. i.
o. a. quas aliter hic ordinamus' mutantes
a. e. i. o. v. **A**pplicamus cosequenter af-
fectiones nostras quinqs. que sunt amor seu
gandiu. spes seu desideriu. compassio qua
si mixta. debinc timor seu metus. postremo
dolor vel odium. **A**pplicamus in qua istis
quinqs vocalibus vt. **A**. significet amor et
gandiosum. **E**. spem seu desideriu. non vir-
tutem theologiam. **I**. vel iota copassioes
D. timorem. **O**. dolorem vel odiu. **S**ic
picipua est duplicis metri snia sic omne ca-
ticu possimus ad gamma misticu reduce-
re. sic illud canticu veraciter in corde vt me-
te. aut figuratiter in quibuslibz psalmis in
strumentis ve musicis. sicut in sono tube. i.
psalterio et cythara. in tympano et choro.
in cordis et organo. in cymbalis bñsonan-
tibus et iubilationis. Deniqs quomodoli-
bet. **O**mnis spūs laudet dñm. **C**eteruz
vis cognoscitiua rōnalis ministrat qñ lit-
teram canticordi iuxta meditatōes varias
fm quas vis affectiua pēcipue si fuerit for-
titer habituata / prumpit in voces numero-
sas affectionū quinqs pēdicarū. eas multi-
plicando penes graue acutum supacutum
sursum scz et deorsum p sistolem et diastole
quasi sine termino. **I**n latitudine pterea se-
cundū breuiatiōem et plongiatiōem. demū
in cōiunctione mutua supra quā hēat fieri
in musica sensuali. ibi maxima vbi est i ce-
lo vna vox letantiū et vnus ardor letantiū.
Decreuimus ad extremuz de tot instru-
mentis / trium (vt diximus) figuras appo-
nere. vtz monocordi iuxta litteram oratio-
nis dñice. et decacordi fm alphabetū. siml
et pater noster. et litteram. x. pceptoz **S**ca-
cordū vero qz duplex habz officiu rāqz cho-
rus castroz. a. canticū militare describitur
cum sua quadam elucidatione seu canone
vt in prioribus. **S**ed antea migrabimus
tandem duce theologia. post theologia et
phiam ad cantica canticoz. p tertio et fina-
li thomo pñtis opusculi de canticis iuxta
suum originem distinctiuo.

Thomas tertius

Canticoz diuersas spēs inuesti-
gauim' fm historiam. pmo quo
ad cantica sensu pceptibilia. des-
hinc fm phicam disciplinā de canticis in

omni creatura repertis que p intellectu p-
cipiunt. **P**utabit aliquis nihil supesse / qz
niam vltra vel supra creaturam vniuersaz
que cantica repies? **A**tvero si theologiam
videbimus gradiora supesse que admodū
mirabiliori mō causa causarū quā in amo-
re fundauimus tractat. inchoans suam ab
eo traditiōem / vbi et in quo phia stetit / nō
habeus vltra quo suū deduceret / scrutiniū
Ecce qz progressus phie fm aplm et sapien-
tem / sit ab eis que visibilia sunt ad inuisibi-
lia dei qñ p scalam aliquā. que vbi deficit /
phiam stare necesse est. vt in tenebris teme-
rariam cōcutiendo palpare et errare. **N**am
que sunt diuine volūtatīs. prius liberrime
cōstituta que leges. que tpm pstitutiones
solus ille scit et cui voluerit reuelare qui vo-
luit et dixit et facta sunt. **O**mittamus inte-
rim verbū de misterio beatissime trinitatē.
qz enarrauit filius vnigenitus in sinu pa-
tris qui solus nouit que sunt eius. **S**ilea-
mus pterea de ipō verbo dei p qd facta sūt
omnia. et de amore psonali qui est spūs san-
ctus quem mutuo cōicat et spirat summa li-
beralitate pater et filius. **C**reaturaz quip-
pe pductio qd est / nisi quedam punctualis
et vix alicuius momenti cōicatio respectu
cōicationis illius in finite que fit in spiritu
sancto. **D**efinamus insup querere si conue-
nienter possumus de illa trinitate glorio-
sissima. ponere canticū summe suauitatis
et leticie sicut illic ponim' verbū numero-
sissimū plenū rōnibus et ideis absqz ter-
mino. **P**onimus et amorem iocūditissimū
spūs sanctum quo verbū tendit in patrem
et pater in verbum tenore gratissimo. **P**o-
nunt alij hierarchiā illic vbi pater in dunt
nō graduati pfectione maior sed in psona-
rum origine pncipatur. **D**imittam' in-
qz talia / diuinis theologie pscrutatoribus
cū ocio magno. cū ingenio clarissimo. cum
exercitio diuinitate. **N**obis sit hic et nunc
satis de canticis in creatura positīs loqui-
plus ad deuotionis exercitiōem / qz intelle-
ctus admiratiōem et eleuatiōem i alta ma-
iestatis. scientes qz pscrutator / maiestatis op-
primetur a gloria. et quo amplius accesse-
rit homo ad cor altū / eo amplius exaltabit
deus. **V**eniamus ad rem nostram collo-
cantes pedem inuestigatiōis vbi stetit phi-
ce pes inquisitionis. hic autem si bñ tene-
mus pes erit in amore. sicut canticum sua
generalitate sumptum describi poterit qz ē

numerosa voc amotis. vel amor. numerus
sus. vel numerus amorosus. **A**dditi
de spūs amoris post dinam. qm mō
naturalis cōuenibilis cū ente. alter rō-
alter rōnalis. alter intellectualis. quoz
dio natura qz descripta ē. **P**orro de
amor et iugitanti. de caritate qui
bet manet in deo et deus in eo. **D**e im-
quo qz pncipali dei cū boibz. verū nullū
in quo mō et sup quem fundatur caritas
nō ē qz opulenta nōiamus. **C**antica
uimale. **A**t aut ab inino pncipali
nō facere verbū cōsonatē ad qz pncipali
de cantico duplici. vno fm saluatiōem
ecclesiā. altero fm lūmīnatiōem et p-
ctum et hoc nō seculari seipsum rōnati-
te sed dñiana pietate. **C**eteri dōles occu-
los ad qm vobis affirmatiōis in ex-
plari pietatis ipō duplex hoc cantico gen-
rōn alle. nam et cetera spūs rōnatiōis
voce pncipali inuēit cū dñm. **C**
fateo nō vbi pncipali et rōnatiōis. **C**
sapiētiam et prudentiam. et reuelat in pncipali
In pncipali placitū est ante te. **R**atiō
lamentans est et plangit vt cōgretē pncipali
D vos oēs qui transitis p vā antea dicit
dicit et dolo. sicut dolo: meus **L**ania
legimus hic duo cantica. vni cōiunctiōem
alud lamentationis ad quā nō dicit
lospbia feruēdo venie. quoz. quoz
fundatur in amore. nō dicit qz sed caritas
et amicitia dicitur fm oppositas tam
et diuersas rōnes. ma cōiunctiōem ad opno
desponsatiōem altera reprobatōem et repudiatiōem
Nihil pmo cantico melius iocūditus. bea-
tus. **N**ihil secūdo dicitur. infamius. in-
fācius repugnat. **P**rimū cecinit **S**alomō
uancio et **D**and pluribz psalmis. **A**
tū **I**eremias in teneis. et **I**saias ibi. **L**
tū dolo meo vbi d repudiō carnis fma
gōz. **C**antica dicitur theologia supra
pōiam non vobis pncipali ab infamie i-
star phie sed a deo pmo om pncipali. ad
qd attingit vtz pncipali bñ pncipali. **E**t dicit
canus vtra pōiam qz de **I**eremias pncipali
dignatione rōnati caritate vobis qz di-
laratione humanam dilecti nam rā. vt qz
formaret ad imaginem et similitudinē suā
quoz sui pncipali pncipali. **E**t dicit
qz eidem iugitanti dicitur. **I**terum
na li sicut sponsa pncipali suo. quoz dicitur
et caritate. nulla dicitur dicitur. nulla ca-
nosam dicitur pncipali cor humanū. **P**

numerosa vox amoris. vel amor numero-
sus. vel numerus amozosus. **A**dditū est
de spēbus amoris post dinam. qm̄ vn̄ est
naturalis cōuertibilis cū ente. alter aialis.
alter rōnalis. alter intellectualis. quoz cō-
dio natura q̄s descripta ē. Porro de creato
amore supnaturali/de caritate quā qui ha-
bet manet in deo et deus in eo. De amore
quoz nuptiali dei cū hoib/ verbū nulluz.
in quo tñ et sup quem fundatur cantica cā-
ticoz q̄ epitalamia noiamus/ z canticū dī-
uinale. **E**rat autē ab initio pncipal̄ inten-
tio facere verbū cōsonāter ad xpi pabolam
de cantico duplici. vno fm̄ saltatiōem vel
exultatiōem. altero fm̄ lamētatiōem z plā-
ctum et hoc nō seculari seu phana vanita-
te sed xpiana pietate. **C**ōuerte fideles ocu-
los ad xpm̄ videbis affir̄mo tanq̄s in exem-
plari pietatis/ ipm̄ duplex hoc cantici gen^o
resonasse. nam et exultauit spūscō rapt^o ad
vocē patris intus sonātē cū clamat. **C**ō-
fiteor tibi p̄ celi z terre. qz abscondisti heca
sapiētib/ et prudētib/. z reuelasti ea puulis
Ita pater sic placitū est ante te. **R**ursus ita
lamentatus est z planxit vt cōgreret palā.
Vos oēs qui transitis p̄ viā attendite vi-
dere si est dolor sicut dolor meus **T**alia col-
ligimus hic duo cantica. vnū exultationis
aliud lamētationis. ad qualia/nō hūit phi-
losophia scrutādo venire. quoz quodlibz
fundatur in amore. nō q̄licūq̄ sed caritatē
et amicitie deiformis. fm̄ oppositas tamē
et diuersas rōes. vna ē diuinalis ad optioz
desponsatio. altera reprobatio z repudiatio
Nihil p̄mo cantico melius. iocūdius. bea-
tius. **N**ihil secūdo deterius. insuauius. in-
felicius reperitur. **P**rimū cecinit **S**alomō
in canticis. et **D**avid plurib/ psalmis. **A**-
terū **J**eremias in trenis. et **I**saias ibi. **C**ā-
tabo dilecto meo vbi d̄ repudio canit syna-
goge. **N**unc ascendat theologia supra
phiam non inchoans p̄cessu ab infimis i-
star phie sed a deo p̄mo oim̄ principio. ad
q̄d attingit vtiq̄ p̄cessus por phie. **E**t dis-
camus vltra phiam q̄ de^o ip̄e tanta pietatē
dignatione. tanta caritatis bonitatis q̄ di-
latione/humanam dilexit natu rā/vt eaz
formaret ad imaginem et similitudinē suā
qtis sui p̄iceps esse posset. z ita particeps
q̄ eidem iungeretur felicissimo federe nup-
tiali sicut sponsa sponso suo/qua dilectiōe
et caritate/nullā diligibiliorem/nullam ca-
tiorē estimare potest cor humanū **P**o-

uerunt nec negamus aliq̄ phantium ma-
gis eleuari et diuinitus illustrati sicut **A**re-
sto. q̄ vltima felicitas hominis cōsistit in
dei cōtemplatione. nec vt arbitroz seq̄straf-
set amorē eius. nihilominus cū cognouit
sent deum/non sicut deū glorificauerunt ne-
q̄ grās egerunt. et q̄d inde secutū fuerit pu-
det recordari q̄d ap̄lus apiāt. **A**rabāt dei
virtutem/illustrantem intellectū. sed ip̄am
que sanaret que corrigeret q̄ rep̄bēderet af-
fectum (dicit **A**ug^o) non amabant. **A**m-
plius ip̄i phi q̄uis aliq̄e hominis amo-
rem ad deū ponerent et debū si scirent/nul-
lo pacto tamen valuerunt attingere vel sus-
spicari q̄ mutua esset amicitia p̄sertim sp̄o
salis/dei ad hominē. et econtra. quales no-
bis reuelauit theologia/fundata in carita-
te de qua est illud **C**aritate p̄petua dilexi te
Nō enim quilibet amor dici meretur amī-
cicia fm̄ philosophū. sed ille quo sibi mu-
tuo cōicant et cōiungunt et cōgratulantur z
coniūntur amātes. quale aliud neq̄ **Pl**a-
to dicens deū nō misereri hoibus. nec **A**re-
sto. redemptionis ignorās misterium. nec
aliud omnino fas habuit sine fide. **T**e-
temus nūc de canticis exultationis z lamē-
tationis aliquid dicere/q̄d sit supra nō cō-
tra philosophiā. que duo cātica notās qui
dixit **D**iam z iudiciū cātabo tibi domie.
Pec autem esse iam tetigimus. vnū nupti-
ale q̄d epitalamiū noiatur. aliud repudia-
tionis rep̄robe q̄d infernale dici poterat.
Oportet igitur vt a nuptiis carnalib/ figu-
ram accipiamus / nō dissonāter ad aplm̄/
qui loquens de corpali m̄rionio **S**ac̄m̄
in q̄t h̄ magnū est. in xpo dico et ecclesia
Sunt vero litteraliter tres modi despōsa-
tionis. vnus viri cū libera. alius viri cū an-
cilla. tertius viri cū dñā **V**ltimū hunc mo-
dū tenuisse videt̄ solus **J**oseph vir iustus
cum vxore sua **M**aria **P**rimū legimus in
Abraam cū **S**ara q̄d quotidianū est. **A**-
terū ip̄ius eiusdam cū **A**gar ancilla/sicut i
Jacob duplicē hunc modū repiet respectu
Lye z **R**achel liberaz. quib/ additū est an-
cillarū vtriusq̄ cōnubiū **V**eniamus ad
misteriū. figurauit nanq̄ m̄rioniū **A**de cū
Ena cōsorter libera cū adhuc nō peccasset
cōiūctiōem dei cū aīa sc̄tā. etiā si nō fuisset
incarnatio filij dei subsecuta. **F**igurauit in
sup fm̄ aplm̄ cōiūctiōem xpi in carnati cū
eccia cuius caput est et cōsors in natura **F**i-
gurauit cōiūctiōem humane nature cū deo

De canticorum

In unitate suppositi. Figuravit fm Augu:
et sequaces cōiunctiōem portiois superioris
quali viri. cū inferiori tanq̄: mulieris. Fi-
guravit iuxta metaphoram salomonis de
forti muliere cōiunctiōem hoīs vel spiritus
sapiētis cū lege dei vel sapiētie. Sic enī lo-
quitur alibi. Quēsiui sponsam mibi assue-
re eam. Subinde m̄ioniu Abrae et Ja-
cob cū ancillis/norat aplus figurasse con-
iunctiōem xp̄i cū synagoga que generavit
filios in seruitute Deniq̄: matrimoniū Jo-
seph cū Maria certe cū dñā que non ab eo
pepit nec eam humiliavit/sed eius custos
fuit/aptatur cōgrue cōiunctiōem plati cum
eccia sua/quā sp̄s sanctus imp̄gnat/nō ip-
se qui custos est q̄suis sponsus. **H**emul-
ecce septem genera sp̄s aliu nuptiarū de q̄:
bus non erit dicendū p̄ singla. grata nihil
ominns esset speculatio circa vnūquodq̄
genus intuenti. quo pacto cantica cārico-
rum salomonis aptarentur vniciq̄: tanq̄: i
epithalamio saltationis vel exultationis.
Et quidem de cōiunctiōe xp̄i cū synago-
ga veteri. rursus cū eccia noua et libera nec
nō et naturali. doctores copiosissime disse-
runt in expositionibz canticorū literaliter
et allegorice De cōiunctiōe preterea dei
cū aīa fm tropologiam nō siluerūt. sed nec
vsq̄: quaq̄: de cōiunctiōe plati cū eccia vice
xp̄i taucerunt. **A**terum de altero dupli-
ci cōiungio mystico qd̄ sup̄est/siq̄: aperue-
rit os in canticis vt p̄ anagogiam differerz
igno ramus. **S**cimus venerabile Richar-
dum nō vnū nō alterū sed oīa pene volū-
na sua de hoc m̄ionio sp̄s et aīe p̄ misse-
rium compleuisse. p̄cipue libro de. xij. p̄i-
archis/subtilitate mirabili. cui consonant
tractatus alij de archa mystica. de visionibz
Danielis. de exterminatione mali Deniq̄:
totus in ista versatus est metaphorā/q̄: por-
tionem sup̄iore virū et inferiorē appella-
ret mulierē. nec siluit sensualitatis cōcubi-
nas. verū nō traduxit ad cantica qd̄ videri-
mus. **V**isum est tū mibi nōnunq̄: medi-
tanti in secreto cordis mei cubiculo/p̄ no-
ctes heu p̄ntis vbiq̄: calamitatis/p̄ posse-
ri vt epithalamium diuinale cōsonare mon-
straretur huic cōiungio sp̄s et aīe/p̄sertim
in xp̄o. Rursus alteri cōnubio sp̄s alii/sapi-
entie diuine create euz sp̄s creato deiformi
sicut in exultanti sp̄s Marie potissime cō-
petebat. **S**i pausē interea paululū. de
hinc alio velut sub exordio naturam epita-

lamij p̄mo designantes. postmodū tēptabi-
mus illud exponere qd̄ nobis meditatio lo-
cuta est de xp̄o et Maria. qd̄ certatim lau-
dant angelici sp̄s. imo quelibet creatura
a quibz vtrā nō discordet vox nostra. laus
nra. studiositas nostra. carmen q̄: n̄m qd̄
et saltare docet et plangere cū pueris in fo-
ro ludentibz. **E**pithalamium nō hic ac-
cipimus sensuale canticū p̄ nuptijs carna-
libz/quibz hymeneū p̄esse gēalitas fabu-
latur/nō insup̄ intelligimus canticum cele-
ste beatitudinis eterne. vbi p̄fecta securaq̄:
fruitione nuptiali/selices anime cū deo to-
taliter vnūtur. transforman̄. sopiūtur. id-
cundant. sed epithalamium dicim⁹ hic canti-
cum vie/p̄ desponsatione diuinale que per-
grām hic incipit et in glā cōsumat/aut si p̄-
ditur in finem caritatis/aīa p̄petuo repudio
cruciatur. **E**pithalamium p̄supponit amo-
rem naturalem. aiālem. rōnalem. dilectio-
nem quoq̄: libez/benivolētie/et honeste
quoq̄: cōcupiscētie demū socialis amicitie
Sed addit in p̄posito n̄o/donū caritatis
gracie vinificans diuinitus assimilans et
p̄ficiens. donū insup̄ spei tendentis in cō-
sumatiōem glorie. donū quoq̄: cuius dā ze-
lotipie laudabilis et fidelis q̄: zelant se mu-
tuo sponsus et sponsa. **E**t zelus amor vel
hemens. nō cōpatiēns qualecunq̄: contra-
riū vel aduersum fieri tōtra rem dilectam.
Et hoc p̄stat fides. **E**t igitur epithalamium
nostrū describere canticū sponsi et sponse.
fide spe et caritate iunctoz. **E**pithalami-
um Salomonis qd̄ cantica canticorū di-
cimus/composuisse creditur et tradit ab ec-
clesia rex Salomon/inspiratus a sp̄s sancto/
tempe quo erat amabilis dño/q̄: suis verba
videantur carnalia. q̄: nis insup̄ auctor p̄-
modū miserabiliter et lamentabiliter corru-
erit. vt non gloriatur stulta p̄sumptio cor-
dis humani/si misteria oīa cognouerit q̄:
lia sunt in canticis maxima. sed q̄: gloriat.
in dño gloriatur. videat q̄: ne cadat. **F**iat
ita circa nos o gloriofissime sponse Jesu/
dum te cogitamus loquimur. extollimus
cū dilecta sponsa tua ne q̄: cū illa vasti su-
perba repudiemur a regali copula tua. **E**-
pithalamium datur p̄ symbola. vt fm Au-
gusti. desideret ardentius. nudetur iocun-
dius. speciosius videatur. nihilominus o-
portet si fructuose. si secure. si salubriter cā-
tari debeat. q̄: eleuet se mens ad remotionē
fantasie. vbi nō sit masculus neq̄: femina.

Digit
sunt nec carnis seum habet. **O**portet ite-
rum deparandem fieri virtutis appen-
tū. quā nulli iller carnalis sub carnis ver-
bis p̄laciōis vel libidinōs. **O**portet ap-
bilian virtute irascibilem. vt nulla lū-
pore cognōis multos supbia. sed q̄:
manet et dūit se in omnibz. **E**p̄-
mum separar incaute carari ab aīa que
tūcūq̄: seculariter erudita si non fuerit
purgata p̄nis s̄: sordibz peccator. qd̄ doc-
tur fieri in pueris salomonis si nō fuerit
p̄terea sordis deuita et illiata p̄: p̄p̄-
memoria ad qd̄ monet. **E**ccl̄: alius. **S**icut hie
nō potremo cordialiter affecta: p̄lata dñi
derio sup̄noz quod q̄: n̄r i carnis. cū
q̄: exeret. **E**t p̄de de hie epithalamium
triplex fm tres ac: **D**icantibz purgar illū
re et p̄licere. q̄: n̄r p̄lar solūmā: p̄laciō
ter curis montes nare sublimis hūne
Epithalamium salomonis p̄: m̄p̄: r
aiāis b̄: fideliter admari: sup̄liciter cre-
deri: non amogit p̄: q̄: n̄r p̄laciō
lulus. q̄: n̄r rōnalis et p̄licies illud p̄-
meditari m̄m̄: vs r̄p̄: q̄: n̄r ex ab uno
p̄: n̄r. quo n̄r dñi. **P**ōt b̄: sp̄s
his i carni d̄: p̄: et ligini. epithalami-
um sup̄: cū la p̄te dep̄: n̄r. quo n̄r
fiam⁹ et in tems beān⁹. **U**idē op̄: de
q̄: p̄: idē cānicū dicit in ediffi canone.
solatiōem et bonū odorē. al̄: in scādā
m̄m̄: cō: d̄: n̄r. et odoris in monte
Epithalamium hie n̄r amāb⁹ oīo barba-
ri nec itelligibile s̄: mala. et carnaliter amā-
b⁹ in ostē: n̄r et scādā. quibz auge-
inde turo: ignē: fene carne. illā: hūis q̄:
paritas. **A**d etate n̄r r̄: infans q̄: b̄: dā
vōnis: cō: p̄: p̄: q̄: p̄: ignē: fene. **A**-
uē: h̄: n̄r deo p̄: cō: caritatis h̄: sp̄s
al̄: p̄: h̄: n̄r sicut de Jerob̄: suo loqui
n̄r: vōnis: h̄: h̄: uno et de: for: mis: b̄:
ignē: fene: h̄: h̄: h̄: d̄: n̄r: h̄: h̄: h̄:
a verbo de: h̄: h̄: multa p̄: h̄: h̄: h̄:
dei sc̄: n̄r: cō: p̄: n̄r. q̄: n̄r: h̄: h̄: h̄:
epithalamium h̄: n̄r. non in delictis et
verbo sup̄: h̄: h̄: h̄: h̄: h̄: h̄:
qui fecit iller in etiam et h̄: h̄: h̄:
nis suis. **E**pithalamium et quod ḡ:
tica nominant de: n̄r vel de: n̄r: h̄:
qd̄: h̄: inter duos n̄r: dialogi. non quā-
cunq̄: Est enim dialog⁹ inter magis et
discipulum. cui dialog⁹ n̄r: h̄: h̄:
alio inter loquentem et suū interpretem.
Sed inter magis et dilectum dilectā

sicut nec caritas secum habet. **O**portet ite-
rum depurationem fieri virtutis appetitue
quā nulla titillet carnalis sub carnis ver-
bis placētia vel libidinoria. **O**pter apli-
būiliari virtutē irascibilem. vt nulla surre-
pat. p. cognitio mīsterijs supbia. sed quāto
maior est būillet se in omnib⁹. **E**pirala-
mīum tēptatur incaute cātari ab aia quan-
tūcūq; seculariter erudita. si non fuerit
purgata prius a sordib⁹ peccatorū. qd̄ doce-
tur fieri in puerbis salomonis si nō fuerit
p̄terea sursum elenata et illūiata p̄ tēptū ter-
renorū ad qd̄ monet **E**ccl̄astes. **S**i nō fue-
rit postremo cordialiter affecta z p̄fecta d̄si-
derio supnoꝝ quod q̄ritur i canticorū cāti-
c̄ exerceri. **A**c p̄de describit̄ epithalamīū
trip̄l̄r fm̄ tres acc̄ hierarch̄ijs purgā. illūia-
re z p̄ficere. q̄ tria p̄stat sol iusticie triplici-
ter exurēs montes nature sublimis hūane
Epthalamīū salomonis p̄t̄ insipiēs z
aialis hō fideliter admirari z simpliciter cre-
der̄ s̄ non arrogāter p̄scrutari qz̄ nihil picu-
losius. p̄t̄ homo rōnalis et p̄ficiēs illd̄ pie
meditari rumiatōis typo. s̄ non ex abrupto
ociner. quo nihil difficili⁹. **P**ōt̄ hō spūa-
lis iā carni d̄sipiēs et sāguini/epithalamī-
um sapiēter cū sapore depmere. quo nihil
suau⁹ et in terris beati⁹ erit. **V**ide opa dei
q̄ fit idē canticū electis in edificatiōe. cō-
solatiōem. et bonū odorē. alys in scādaliū.
ruinā. cōtradictiōem. et odoris in mortē.
Epthalamīū fieri nō amātib⁹ oio barba-
rū nec itelligibile. fit mala. z carnaliter amā-
tib⁹ in offēsiōem et scādaliū. quib⁹ auget̄
inde furor igne⁹. fetor carne⁹. ifaciabilis q̄
p̄ruritus. **D**ō etate n̄ ay l̄ infictis q̄busdā
deuotis/ cōptum punitū q̄ p̄ ignē fuit. **A**c
uero si fuerit deo p̄picio exercitatus hō spū-
alis pati d̄ina/ sicut de **J**eroteo suo loqui-
tur d̄yonisius. si fuerit ino e deiformis z bū-
ignat⁹ affect⁹. si s̄t̄iat diuisione aie z spūa-
a verbo dei fieri. si p̄ multa p̄batus multū
dei sensum cōgnouerit. p̄gat qui b̄mōi est
epithalamīū frequētare. non in delictis et
verbo superbo. sed in hoc benedicat deum
qui fecit illumet in ebriantem eū talib⁹ bo-
nis suis. **E**pthalamium est quod ḡma-
tici nominant dragma vel dragmaticum.
qd̄ sit inter duos more dialogi. non qualif-
cungz. **A**st enim dialog⁹ inter magistrū et
discipulum. cui dialcolicon nomē est. **A**st
alius inter loquentem et suū interpretem.
Sed iste tertius sit inter dilectum z dilectā

cū p̄prioꝝ celatōe nōim **E**t p̄t̄ dragma eē vt
ideclinabile neutriū l̄ d̄cliable feminū scōde
decli. l̄ neutz̄ terciē. vt ibi **F**requētare nob̄
dulcia cātica dragmas. **V**idebis i cātic̄ cā-
ticoꝝ sic obseruari vt spōsa ploq̄. sponsus
respōdeat. cōm̄it̄s aliquid̄ interrogatiōib⁹ vt
rūsiōib⁹ sodaliū siue adoleseētulaz̄ siue cu-
stodū siue aicoꝝ. **E**pthalamīū introducit
spōsā q̄si philo captā et in amozatā de spō-
so suo. cui⁹ assidue presentia. verba. z p̄lectū
oculus desiderat. sed hoc tamē cū virgiali
pudicia z mira gratiaq; puellari verecun-
dia **Q**uid em̄ peaci⁹. quid odibili⁹. qd̄ p̄ū-
bilis in spōsa puella. z virgine. si vltro ne-
dū rapiat virū. si vel palam petat aut roget
ad cōsumatiōem opis nuptiarū. petit tamē
signis aliquib⁹ cū pudica circūlocutiōe et
insinnatione verecūda tps̄ expectās z locū
beneplaciti viri. dū fuerit introducta p̄ euz
in m̄rioniale cubiculū. nō iam vt sponsa p̄
sp̄. sed vt vxor p̄ felicē nec āplius dissolubi-
lem vnionem. **E**pthalamīū introducit
spōsum tanq̄ philocaptū sponsa non sine
verecūdia quadā si videt̄ in turba cū spon-
sa vel ad sponsum. querit obinde solitudi-
nem vt illa blandiatur. p̄spicit p̄ cācellos z
fenestras zelans scire qd̄ agat sponsa salit̄
et tripudiat festinus totus dū p̄git ad eam
dum vult audire vocē suam. faciem videre
hostiū aperiri. se sequi. **N**ihilominus expe-
ctat horam venire cubiculi nuptialis/ nō
lens ante legitimum tps̄ spōsam cognoscer̄
nō dum federe cōsumato. **D**abemus ex
istis epithalamij notulis/ nō puaz̄ (nisi fal-
lor) eruditōem p̄ cognitōe reliquoꝝ. que
vel illic tradit littera vel glosa doctorū no-
tat. **S**ed adhuc pauca iungamus/ nō que
dant totū sup cāntica cōmentū. hoc enī nō
est p̄ntis opusculi/ tot metaphoras sigilla-
tū aperire/ satis erit vel vbertim aptas repe-
tere. sat erit aliquas quasi scintillas excute-
re. p̄ collustratione cū incendio leui cordis
deuoti. **E**pthalamīū est canticū d̄ amo-
re ad amorem. de caritate ad caritatē. de di-
lectione ad dilectionē sine fantasia carna-
lis sexus in amante vel amata. **D**icet aliq̄s
hic cōtradictiōem implicari per terminos
Nōne masculinū inquiet genus ad mascu-
lum. femininū spectabit ad feminam. alio-
quin distinctio talis qd̄ opabit̄ in articulo.
Rursus si qd̄ natū est ex carne caro ē. sic q̄
similitudo carnalis eloquiū causat/ nōne cor-
poreū fantasia putandū est. **V**ex at̄ redat
Dg 3

De canticorum

qui sic opponit dictum hoc vltimus retorqueri p nobis. Nam potest oculus rationis et intellectus / ex fantasmatibus vtiqz corporis / spūs elicere et fodere spūsiales p q̄s intelligit ea que sunt spūs. qui teste xp̄o carnem et ossa nō habent nec eoz similitudinē. sed qd̄ natum est. ex tali spū / spūs est. Videre est p̄nderem eandem p̄cipue spūsalem recipere quēlibet articulū. **Exemplū de spūsācto** quo nihil indubitabilius. et sine sexu. latine hic dicitur spūs. hec caritas vel spūs ratio passiva vel gratia. et hoc flamē. bebraice hec ruba. grece hec neuma vel carisma. Deniqz deus si p̄ Isaiam sponsum et spūsā sam se virum et mulierem que matricē etiā habeat / cōfiteatur. Ita demū dat intelligi se p̄ naturam neutram esse. p̄ metaphoraz apponitur vterqz. nisi forte q̄s ita desipuerit. vt hermafrodita p̄ duplici sexu monstruoso qz credatur. **Epithalamii** vocat alterum amorem tanqz virū et sponsum. nō p̄ sexu carnis. sed qm̄ est potentie maioris sapientie clarioris. influentie potioris. **Vocat** alterum amorem vt sponsam. nō p̄pter debilitatem sexus que nō est. **Exempli grā** in sapientia increata nec creata. sed ob quādam fecunditatem. venustatem. iocunditatem allectiuam. quibz solz mulieri eminare sibi quasqz tribuit sapientia. **Ego** inquit mater pulcre dilectionis cū alijs sonantibus ad p̄dicta. **Deserat** igitur mens / epithalamii canens. palliū metaphoraz foris. et nudam caritatem vel amorem introducat. alioquin si nescierit se non idoneum. qui cantet epithalamii fateatur. **Epithalamium** / p̄prie est in via nō in termino. **de** sponatione nō in cōsumato cōnubio. **cluditur** ex p̄missis hec epithalamii nri cōditio. que cōsequenter infert epithalamii / non req̄rere confirmatū amorem vel caritatem. **Ac** p̄inde datur intelligi qz exultatō epithalamii / compatitur secū lamentatio / nem et planctum non minus aliq̄ qz elegiacum carnē. in amore carnale quod elegiacum a miseria noiatur. qz i litore q̄t cōche / tot sunt in amore dolores. ait vnus. in sanos amores docere se p̄ artem iactans. **Epithalamii** salomonis ea pbat q̄ mox intulimus. licz in amore diuino videri possunt indigna. **Et** quidē de salratione et exultatione de tripudio gesticenti gaudio. nullus vel ambigit vel malefert si sint in amore diuinali. **At** vero vis in sponsa audire la

mentationem et planctum. **Filie** hierusalē nunciate dilecto / qz amore languet. **Et** iterum. **Percusserunt** me et vulnerauerunt me **Quid** porro totus iste circuitus inquirendo dilectum sonat / nisi suspiria gemitus et luctum. **Vis** et hoc audire qd̄ amplius mireris in dilecto. **Vulnerasti** inquit cor meum foror mea sponsa. **Alterū** dum clamat ad hostium foris. **Caput** meū inquit plenum est roze. et cincinnati mei guttis nocui / um / se pati frigus iniurias qz aeris nonne plangit. **Epithalamii** canticum nō redit cantantē beatū / nisi tantum in spe. a q̄tē vt multi pōt excidere. **Hinc** est pfecto la menratio qm̄qz nō equabilis si enarrabilis vlli p̄pter timorē repudiū tps aduenerit cubiculi. **Ac** q̄ forte dicit illō ei pabolicū de fatuis virginibus imparat. et clausa ianua petentibus introitum. **Nescio** te. **Q**z durum et asperum. **Odium** solaz / leui / suspicionē recogitatū / amanti sponse non ferendum. **Epithalamii** / nō ita curat aut perit / mutuas hic in via consolationes amoris / quā in ad cubiculū eternitatis plus anhelet. **Colligitur** ex fine canticorū vt sponsa monita p̄ sponsum. **Que** habitas inquit i hortis amici auscultant. fac me audire vocem tuam. **Ilico** respondit. **Sus**ge dilecte mi sup montes aromatū **Quis** amicum talem et taliter velle crederet sponsum fugere nec secum esse. **Desiderabat** cubiculum quale non erat i hortis / nec i amicorum turbis. imo sursum sup montes aromatū quo fugere sponsum perit / quoniā illuc se trabendam mox sperabat. **Amplius** et si sponsa deliciofa cupiebat oculum cum sponso. sciens tamen voluntatem suam. esse de cura qm̄qz p̄mox / p̄ponebat sui spōsi voluntatem. **Ueni** dilecte mi egrediamur in agrum cōmorēmur in villis. **Epithalamium** tradit multis sub metaphoris et circumlocutionibz sponsam alloqui sponsum p̄ consolationibz recipiendis hic ab eo **Audis** quemadmodū petit osculū nūcam plexum. nunc trahi possit se. nunc fulciri floribus et stipari malis. et ita de reliqs **Lur** ita plane / qm̄ amor ociosus esse nequit **I**gneus quippe est se p̄dere gestit assidue / q̄rit intima cordis amici penetrare **Naz** spiritus quidem est qui scrutatur p̄funda / q̄raptum facit et extrahit in amatum. **Rursus** amica quasi lilium inter spinas positum si p̄tectionem / si consolationem / si recreatio /

non querit in dilecto nemo rec mir
nos iam a deo p̄ se q̄tum p̄ amica dile
ne. **Et** iterum cor meū inquit. **Considera** si
vimeat nomen tuum vt scz in amore
seruati habitare subsistat. **Nam** de
no tenet oporem in opatione dic
si exierit. **Epithalamium** nri
p̄prie cognoscere sine triplici obedi
fimbria. scz gratia et mistica. **Durum**
liber adit dicitur. **Sed** fimbria
latini non dicitur nisi qz gutti eius de
viti ca. **Dece** hierarchia tradens intel
locutionis figuratis qm̄ scriptura sacra
ferat anglos qz elat sunt qz amant qz
mina ferunt cū ceteris. **Sic** in q̄ta q̄ta
de mensa sapiēti. **Sponsum** vero tam qz
qz nō in scriptura gl̄iosos exponit
tamodi fimbria qz de nobilitate qz simi
tudinem ad cogula quāto firm hoc
to carnis qz liba sum. **De** oculis et de
quid sit. **am** de rōtō de capite de ocul
lis de lingua de genis et ita p̄ vniuersas qz
mediare p̄mitti nō est p̄tencia op̄tū
seruati poterit foras dā. **Sicut** de the
gia mistica que p̄prie est necessaria ca
tare volent p̄ amorem vniuersis op̄tū
hoc illud p̄tencia rōtō dicitur. **Epitha**
mii poterit p̄ theologia mistica
ficam ad quodlibet genus m̄tōm qz
p̄ amorem spūsalem ad p̄prie noiari
m̄tōm videt ad sp̄i spūs et ad aiā m̄
tam qz ad vniuersum de p̄tōm carz mul
spūsā sua. **Sane** hic multa supponenda
alibi iacta cūm theologia m̄tōm m̄
ita sunt. **Ueni** qz in sp̄o fm̄ humani
tam p̄prie sui p̄tōm rōtōm spūs qz h
ap̄tūm spūs. **ne** cōtraueria l̄tē noiē
tina h̄it ad intima op̄tōm plene be
ta q̄tōm dicit et nri est et erit in secula. p̄
p̄tōm p̄tōm nri nri nri nri. **Epitha**
spūsā sua nri beatitudine rōtō nō erit
amplius nri nri nri. **Sed** nec
vniuersa dicit. **Supponimus** p̄tencia qz a
nri qz qz nri nri nri. **Epitha**
nis. **Epitha** est et h̄it rōtōm nri
non tamē fuit tunc in vniuerso vniuerso
sed habuit ita vti sibi nri nri nri
et nri vt dolor nri nri nri. **Epitha**
tamen qz nulla p̄tōm p̄tōm nri nri
rōtōm sup̄tōm nri nri. **Epitha**
nature p̄tōm nri nri. **Sicut** et de h̄it
ca matre sua fuit cōfitemur. **Epitha**
qz nri p̄tōm p̄tōm nri nri.

nem quesierit in dilecto/nemo rē mirabit
neq; iam a deo p se q̄stum p amici dilectio
ne Letetur cor meū inquit. cōsidera finem
vt timeat nomen tuum vt scz in amore suo
fortiori stabilitate subsistat. Nam delecta-
tio tenet opantem in opatione dicit Arest.
cū expientia. **E**pithalamium nemo pōt
pfectum cognoscere sine triplici theologia
symbolica scz ppria et mistica. **D**atum quā
libet tradit dyonif. Sed symbolicam suā
latini non habent/nisi q̄ gustū eius dedit
vlti. ca. de ce. hierarchia tradens intellectu
locutiōis figuralis. qm̄ scriptura sacra trās-
fert ad angelos q̄ elati sunt. q̄ armati. q̄ lu-
mina ferunt cū ceteris. Sic in eplā q̄dam
de mensa sapiētie. Sparsim vero tam ipse
q̄ nostri scripture glosatores exponūt hū-
iusmodi symbola q̄ deo tribuūtur/p simili-
tudinem ad corporalia/qualiter fit in hoc to-
to canticoꝝ libro. nunc de osculis oris dei
quid sit. nunc de vberib; de capite/de oculis
de lingua/de genis/et ita p vniversus qd̄
enuciare p omnia/nō est p̄sentis opusculi
seorsum poterit forsan dari. sicut de theolo-
gia mistica que prorsus est necessaria can-
tare volenti p amorem duplex opusculum.
hoc illud practice tradidim. **E**pithala-
mii poterat p theologiam symbolicā et mi-
sticam ad quodlibet genus infionij cū do-
p amorem spūaliter adaptari noiatim vbi
minus videret ad xpi spūm et ad aiā suā
tanq̄ ad virum desponsatum cuz muliere
spōsa sua. Sunt hic multa supponenda q̄
alibi iuxta cōem theologie sententiam/tra-
dita sunt. **U**nū est q̄ in xpo fm̄ humani-
tatem/pars seu portio rōnis superior quā h̄
appellamus spūm (ne cōtrouersia sit de noie
finis) fuit ab instanti cōceptionis plene be-
ta. quē admodū et nūc est et erit in secula. p-
pterea neq; doluit neq; timuit neq; spauit
spūs iste in eterna beatitudine vbi nō erit
amplius neq; luctus neq; clamor/ sed nec
vllus dolor. **S**upponimus p̄terea q̄ a-
nima xpi que noiatur hic inferior portio rō-
nis/ q̄uis esset eadē res essentialiter cū spū
non tamē fuit tunc in rermino beatitudis
sed habuit statū vie/subiecta passionibus
erūs/ vt dolori/ timori/ pauroi cū ceteris. ita
tamen q̄ nulla passio pueniebat iudicium
rōnis superioris minus q̄ in adam p statu
nature p̄mitus institute. sicut et de benedi-
cta matre sua fuisse cōfitemur. **A**dijcim⁹
q̄ aiā xpi p suis. q̄dem peccatis nō doluit q̄

non habuit. sed p nostris generaliter q̄ ad
sufficiētiā delectionis. sed quo ad effica-
ciam p solis electis membris suis. **C**ū igi-
tur esset aiē xpi ad suū spūm naturalis siml̄z
diuinalis cōuersio sicut cōtra. cōcludit sta-
tim pspicat speculatio/ q̄ aiā petebat cre-
bro cōsolatiōem spūsancti. nūc cōtra dolo-
res et obiectis rerum cōristantiū sensuali-
ter et p realem applicatiōem in verberibus
fame siti frigore. nūc aliqū cōtra res appre-
hensas intētionabiliter cōristantiōem affe-
rentes cuius peccata erant aliena q̄ p com-
passionem sua fecerat. **E**leuet igi se pi⁹
animus in cōtemplatione Iesu xpi in lūie
fidei et euāgelice narrationis. **C**onsideret
deuota pietate animam hanc sponsam spi-
ritus impassibilis passibilem et crebro pa-
tientem. si p cōsolatione dilectina suspira-
bat ad spūm. **O**sculetur me osculo oris sui.
cū multis filibus cōsolationis refrigeriūz
sonantib; vt illud noiatim **Q**uis det mihi
te frēm meū sugentem vbera matris mee vt
inueniam te solum foris et de osculer te et iā
me nemo despiciat. **Q**uid sonabat hec op-
tabunda petitio si spūm cōsideres la c̄beati-
tudinis toto ore. tota securitate. tota dilecti-
one sugentem ab vberib; cōsolantis diuī/
nitatis tanq̄ matris sentiens aiā ad illū
felicitatis statum. quē nōdum accepat su-
sperantem hec dicere. **D**icebat xpus p hac
aiā sua/ quā ponere et resumere fas hēbat.
Baptismo habeo baptisari et quō coartoz
donec impleatur. que rō sciebat nimirum
glorificatiōem aiē subsecuturam/ mox ba-
ptismū mortis et amplexu nō amplius dis-
solubili gaudisuram cū spū. **E**pithalami-
um traduci poterat ad desponsatiōem spi-
ritus exultantis marie/ cū sapientia. sed nō
absq; tropicoꝝ cognitione sermonū p the-
ologiam symbolicam et anagogiarū p my-
sticam. **G**loria f̄ sapia/ delicias suas esse cū
filijs hoīm. nullā vero repperit sapia delici-
as suas cum qua amplius inueniret q̄ cuz
beatissimarū beatissima et deiformi maria
quererat hic cōplecti iū via spūm marie. iū-
gere secū oscula p opationes inspiratiōes
q̄ virtutū donoꝝ beatitudinū q̄ singula
rū sb̄ spe certa fruitionis iocūdisime ac in-
dissolubilis in eternitate. vbi suo spūi duz
ascendit obuiauit q̄si mater honorificataz
quasi mulier a virginitate sua suscepit illū.
Quid porro dicemus de cōiugio spūs
deiformis beate virginis/ cum ancilla sen-
s

De rōne canticorum

fualitate sua / sub typo vel agar vel bale et zelte. **N**ōne sensualitas generare dicitur spūi plem virtutum maxime moralium quasi i seruitute. **N**ec enim habet libertatem essentialiter sed qualem dicitur sibi cōica sa spiritu. **S**up his itaq; cōiugijs in eadē persona humana / grande silentiū est apud expositores canticorum. qui de ceteris mysticis plurima disseruerunt. **B**reg. et **B**eda de ecclesia et xpō. **N**icolaus de lyra de synagoga et deo. **B**ern. de aia et verbo et aliqua de hūana natura ad filij suppositū. **S**. parisiē. d. vtriusq; p declarationes et distinctiōes magistrales p quales ve fertar sanctus **T**homas hic incessit distinguendo multiplex osclm multiplex vber. et oleum et yngentum. et ita de reliquis que dilant materiam. **O**riginem non habemus quē **H**iero. in hoc opere testatur. nedū alios vicisse. sed scipm.

Ceterū de matrimonio plati cum ecclesia domina sua quā fecundat spūi sancti et ipse custos est eius typo **I**oseph ad **M**ariam. **R**ursus de cōiunctione angelice nature cū deo non legimus exposita hic p cōtēpta seriem cantica. **Q**uid pterea q amoris lingua (**B**ernardo teste) barbara est nō amanti bus. sane difficilis cognitu p hec cantica. si non eam efferat familiarem diuturna cōuersatio. **D**eculcat enī se sub enigmatibus et figuris loquitur p interiectiōes voce nūc incognita. nūc interrupta. nūc de spēte ab hoc in alterum. quasi sine lege vel ordi vltimū tenacis vel sequele. semet transfert quāq; variatis verbis sensum retinet cum idem. aliqñ sensus plurimos vnico vbo cōcludit. **D**eterret nos hec cōsideratio plenior de canticis canticorum temptare sermonem in hoc opusculo tertie putionis. q̄ theologia post historiam et phiā assumpsit originem cantici diuinalis in caritate radicati non cōpletam dare cognitiōem. q̄ nec magnis voluminibus expletur. addito q̄ vnctio plus in hoc docet q̄ lectio. plus deuotio q̄ demonstratio / plus desiderij seruēs in affectu / q̄ studiū vehemens in intellectu / quōis vt pnotauimus / assidua diuturna q̄ meditatio sit necessaria. que valeat ceteris omnibus curis / impleat illud. **V**acatez videte **E**t iterum. **S**ustate et videte. ducat aiam oportet deus in solitudinem vt ibi loquat ad cor eius et lactet eam et impleat solatio cum germine scō. **C**oncludentes ad ex

treum dicamus q̄ in amoris hoc cātico et exercitio / supra quodlibet aliud versafusus noster pabolicus pneroz in foro. qui nūc ad saltum. nūc inducit ad lamentum. **P**rimū sub cōsumandi spe cōiugij in gloria. **A**lterum sub formidine penalis rpidij. vt exultatio sit cū tremore. **P**lāe timor instar corde sonantis vbi cor vicissim spe dilatur / mor timore constringitur. **H**oc autem agere eo facilius philocaptus in amoris dei quo (ad exemplum amorosissimi **A**ugustini) altius misteria diuinitatis familiarius miseriam humane fragilitatis fuerit pscrutatus. dum nescit homo q̄ districitiōe qd agit iudicetur. nec quo fine terminetur. **E**t etiam laudabili vite hominuz si femota pietate iudicetur. **H**inc **A**ugustio fuerunt pfundissime p pia matre lacrimae. **H**inc sibi iam seni fuerunt lacrimae panes die ac nocte. amarissimam quoq; legit et lugubrem p ceteris sue senectutis iam pene extremam duxisse vitam. **C**rediderit aliquis forsā hoc **A**ugustino ppter obsidionem pprie ciuitatis euenisse / multo amplius ppter iudiciorū dei formidinem anxiebatur arbitror. sciens nō magnū esse si cadunt peritura mentia. et si moriūtur morituri. considerabat q̄ leticie et tristicie p palibus vaue sunt et nihil si cōferantur eternis. **E**rat nihilominus in pace mentis / amaritudo sua amarissima in sūma desperatiōe sūme sperans. **P**osset ex pmissis gamma mysticū quod in quinq; voces affectuū fm quinq; vocales litterarū alibi diuisimus / ad tres reduci velut in trigono seu in tricoordo ad exemplar aliq̄ beatissime trinitatis. **T**imor cū mesticia oriens ex cōsideratione patris reprobantis. **S**pes cū leticia ex cōsideratione verbi redimentis. **P**ietas seu compassio sui et aliorū ex cōsideratione spūi sancti subinde cōsolantis. **V**n̄ versus. **S**pes timor et pietas resonant in carmine cordis. **T**res et ad has voces gamma referto notuum. **D**at spes discantum mollem. tremor est tenor atq;. **E**t cōtratenor est compatiēs pietas. **C**or assidue cordas symphonia cōcoris. **H**uic fit ei q̄ chorus cōcinit angelicū. **I**ta tandem optet gaudere cum gaudentibus / et flere cū flentibus. si nō voluerimus impropertū ferre quale notauit xp̄s aduersus reprobam iudeorū generatiōem sub pabola pueroz in foro clamantium. **T**ecimus vobis nec saltastis. lamentauim⁹ nec

De ca
Beati opusculi

Opusculum istud de canticis
is est de canticis cordis
thomas. i. diuisiones
principales cum notis et
principales speciales
Note sunt consideraciones
tule vero p̄ncipale singularis
comus corone pbemum cum de
nequale fuit monocoordum in
canz et quale est in statu virtutis
Libro fuit et **M**aria p nouem
p̄ncipales differētiās cantica
ad canticum eius cōdōtinant
ci noui hominis ad retem p
ci noui hominis ad retem p
notas. **P**ont considerat
malas circa plēniā q̄ dicitur p
quis. c. x. notas. **S**ecundus
deducti p̄ncipales q̄ est potendum
notandi docens quā dicitur p
admodū habere debet suam gamma. et
te fuit in d̄cto / **M**aria. **C**ontinet
tas fm consideraciones totidem sp̄s
copias et in vniuerso notitas. c. x.
lato. **T**ertius totus instituit nō
circum qualiter gamma formatur
necodo continens notas et notul.
legentibus offerunt latus plane.

Thomas primus

Bati an audiat verbum
custodiunt illud. **V**erbum
buz de canticis periboz
et p̄ncipales. **D**odo p̄ncipales de
tirodo quod est verbum dei in cordibus
notis. **Q**ualc ponimus eordum cō
vntus aliter. q̄ a verbo verbo dei.
ap̄ncipales de p̄ncipales q̄ a dei sapientia
p̄ncipales sunt omnia et sine qua
re notitas quicq;. **Q**ue iudeis et
cum p̄ncipales componeret cō
sam. **I**nter alia manna. **D**ec est
enā p̄ncipales bona videt cum omni
cupōcentia. **A**perit ap̄ncipales non
sonet et cōtratenor verum de canticis
ista fuit cōtratenor. **Q**uibus nota
endi audiat. **S**unt itaq; cordis
Quibus non ap̄ncipales sunt p̄ncipales
Alterius ad d̄ctam. nullā in amonia
bi dei d̄ctam legunt et famam
tem inueniunt. **P**ro si replentur
cor nostrum verum de canticis quod a dei

plancistis.

Secundū opusculū

Opusculum istud de canticordo id est de cantico cordis h3 tres thomos. i. diuisiones vel tonos pncipales cum notis et notulis. **Note** sunt considerationes speciales. **Note** vero particule singulares. **Primus** tomus continet pbemium cum designatione quale fuisset monocordum in statu ino; centie. et quale est in statu virtutis pfcē vt i **Christo** fuit et **Maria** p nouem notulas. **Ponit** ulterius differentias cantici cordis ad canticum oris/cum distinctione cantici noui hominis ad veterem p. x. notas seu notulas. **Ponit** consequēter dubitationes multas circa pſentia que soluuntur p reli; quas. xxxiii. notulas. **Secundus** tomus deducit pncipaliter qd est ponendum canticordū docens quid sit descriptiue. et quē admodū habere debet suum gamma. et quēter fuit in christo et maria. **Continet**. xij. notas p m cōsiderationes totidem spāles pncipales et in vniuerso notulas. xvij. singulares. **Tertius** tomus instituit nō absq; circuitu qualiter gamma formetur pro canticordo continens notas et notulas. que se legendibus offerunt satis plane.

Thomus primus

Beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. **Verbum** habituri de canticis per theoriam et praxim. **Modo** pncipue de canticordo quod est verbum dei in cordibus nostris. **Quale** potuimus exordium cōuenientius assumere q̄ a verbo verbi dei q̄ a principio de principio q̄ a dei sapiētia p quā condita sunt omnia et sine qua facere non possumus quicq;. **Que** ludēs erat cum patre/dum cuncta componeret cū ipsum laudarent astra matutina. **Hec** est sapientia quā auris bona audiet cum omni cōcupiscentia. **Aperiat** igitur aures nostras sonet et expediat verbum dei cuius totiens ista fuit exhortatio. **Qui** habet aures audiendi audiat. **Auris** itaq; cordis intelligēs. **Quib;** non aptis/sumus (iuxta puerbiū) **Asinus** ad lyram. qz nullā in armonia verbi dei dulcior em sup mel et fauum suauitatem inueniemus. **Porro** si repletum fuerit cor nostrum verbo dei. fiet quod ab eo dicitur.

Ex abundantia cordis os loquit. abūdet igitur bone **Jesu** cuius os hic loquitur et eructat cor istud verbum bonum. **Abūdet** igitur obsecro spūs tuus bonus in periculo corde meo et impleat illud vt def sermo in apertione oris mei. et semper sit laus tua in ore meo. compleatur in me monitio tube apostolice/que afflatu tuo abundāter impleta/nobis omnibus insonuit et cecinit hortans docens et interpretans verbum xpī ait. **Habiter** in vobis abundanter in omni sapientia cōmonentes et docentes vosmet ipsos in psalmis et himnis et canticis spūalibus in gratia cantantes in cordib; vestris domino. **Verbu;** christi. imo verbū xps quod erat in pncipio apud deuz et deus erat verbum. et verbum caro factum est. **Veni** domine **Jesu** habites in corde abundāter et si non in in omni sapientia saltem per fidem que p dilectiōem operetur. vt docere et cōmonere valeam me pmitus. deinde pro primos meos filios tuos / in psalmis / et de psalmis himnis et canticis spūalibus. vt si mus in gratia cantantes tibi dño in cordibus nostris et gratias agentes p omnibus tibi et patri. **Cantet** ecce quotidie vocib; crebris v; vehementer aurib; nostris spiritus tuus bonus p ora ppharum. tua organa psonans. **Can.** do. can. no. **Et** rursus. **Cantate** et erul. et psallite. **Et** iter. **Psallite** deo nro psallite. psallite regi nostro psallite. **Quoniam** rex ois ter. deus psal. sapi. **Hec** autez exhortatio milies repetita/nullo modo prorsus exequi poterit os nostrū nisi pmitus impletis cordibus vestris. **Quoniam** et abundantia cordis os loquit in canticis. **Quā** felix illa ciuitas in qua ingis solennitas vbi vna vox letantium et vnus ardor cordium que plena modulis in laude et canoze iubilo. vacat. videt. amat. cantat in eternum pleno corde toto ore. **Felix** nō bilominus homo qui factus est rectus. si non immiscuisset se peccando questionib; infinitis. non de paradiso voluptatis et canticis angelorum detrusus esset in vallez lacrimarum in ve lamentationis et plancitū. **Qui** iam compatus iumentis insipientibus et surdior illis factus. cor fere sicut nabuchodonosor habet vt audiens nō audiat et intelligens nō intelligat. **Forma**uerat itaq; dei sapia ad similitudinē maior; mūdi corpalis/corpus hoīs. in cuius medio posuit cor instar sol in celo. **Et** posuerat illud

tanq̄ instrumentum vel organum musicū
tempatissime concordatū. in quo et p̄ q̄d
sp̄s humanus tunc vtiq̄ psallendi pitif/
simus/vipote plenus verbo dei/cātabat to
cundissimā cantica syon celest̄ hierlm. nec
erat dissonū quicq̄ in pulcerrimā oīa con
sonabānt melodiam. quoniā nihil erat vt
hic et nunc obuiā rōni sub cuius impio cū
cta erant. quē admodū postea fuit in orga
no corp̄s beati illius de quo mulier quedā
extollens vocem de turba dixit **Beat⁹** veni
ter qui te portauit. **Beatus** p̄fecto quia p̄
omnia subditus erat verbo dei cōcor̄s quo
q̄ rationi. concors insup sine dissidētia si/
b̄ipi. **C**ognouerunt hanc inesse debere
cōsonantiā humano cordi phantes ali/
qui sicut **Aristo.** tradit. q̄ in virtuoso om
nia cōsonant rōni. Quid autem māgis ho
mini p̄p̄iū esse debet q̄ ratio q̄ viuere cōn
sequenter fm̄ eam et eidem cōsonare. **Pu**
to autē nullū talē inuenerat **Aristo.** virtuo
sum. vbi non frequentius dissonaret vetul
homo/rationi corpus vicz mortis huius.
sed ita voluit non quales videbat. sed qua
les esse debere censebat p̄hs iste clarissim⁹
describere dū felicitatem venatur humana
natura. **P**orro nullus vnq̄ phantiam
et p̄scrutator̄ seculi potuit attingere vnde
esset dissonantia talis in hoīe/ quā beu co
gimur sentiēdo fatēri. sola fides/hanc et
peccato p̄moꝝ parentū venisse reuelat. **E**t
hoc alio duoz modoz ponitur a sanctis
Vnius est q̄ iusticia originalis erat inte
gritas institute nature humane a deo. cui⁹
p̄fecta sunt opera. qui anime in mortali cor
pus aptauerat potens non mori. et per con
temperans rationi. **P**onūt aliq̄ iusticiā ori
ginalē fuisse habitum quendā additū. quo
fieqat talis coap̄atio ad rationē q̄ diu ra
tio subdita esset deo qua iusticia sublata
sensus velut effrenes absq̄ retinaculo. p̄u
erunt in obiecta sua sp̄eronec expectato re
gimine rōnis. **C**randis aprā est conqui
sitionis tam phice q̄ theologicē materia.
sed ad rē quā attendimus accedat protin⁹
cor nostrū et os nostrū. tradere scz noticiā
canticordi. i. canticū cordis vnde p̄cedit cā
ticum oris. quoz differentias ad inuicem
p̄mo si notauerim⁹ patebit quidditas seu
natura citius vtriusq̄. quomō p̄reca p̄bū
dei verū/affirmat q̄ et abūdātia cordis os
loquitur et cantat. **C**anticū oris. est vox
sensibilis numerosa. ab auditu exteriori p̄

prie p̄ceptibilis ponitur vox p̄ genere/ et nu
merosa iungitur. quasi p̄ differentia ad vo
ces. nullā habentes numerosam p̄portioez
Additur tertia clausula p̄pter voces cordia
les intrinsecas et intellectuales. que p̄cipi/
untur aure cordis vel intellectus p̄ scrip
turis sacris et phicis/locutionibz trahi po
test. **H**abemus sic p̄mā p̄cipuā differentia
a canticordi que est vox interior numerosa
sa/ab auditu solo interiori p̄prie p̄ceptibil.
Canticū oris/cōuenit aialibus p̄sertim
auibz in quibz numerosa vox inuenitur. ab
auditū exteriori p̄prie p̄ceptibilis **A**ctas h
philomena/hoc alauda/hoc carduell⁹ hoc
turtur et yrūdo/cygnus et alia multa. **C**ol
ligim⁹ hic scōdam dīas a cāntico cordis ma
xime rōnalis et humani. de q̄ p̄hs est in qui
silio. **U**n q̄uis in auibz concinentibz si cui
q̄ suū cor. sit et imaginatio quedā seu fan
tasiatio numerosa/que se monstrat exteri⁹
sit deniqz multiplex passio. nihilomin⁹ ad
canticū nostrum cordis siue canticordum
nō attingunt. **H**ic aspiciamus q̄ passiones
et sensus sunt in irrōnabilibz determinare
p̄ obiecta sua et yniformiter opaf q̄dlibet i
diuiduū sue sp̄i. **N**ō ei citat aliter vna phi
lomena q̄ alia. sic nec aliter facit nidū suū/
Sec⁹ i hoīe cui⁹ rō nō est ad vanū limita
ta. vñ tāta varietas in hūanis oris. **N**ā q̄d
est sp̄s p̄ industrias singlares in bu
tis. rō colligit in se totū. **C**anticū oris p̄t
ab altero cognosci et p̄cipi et iudicari. **C**an
ticū vō cordis/solus ille q̄ erit innotescere
mediate vel immediate. **F**acit ad h̄ illud apli
cū **Tu** dñe q̄ nosti corda oīm **E**t illō i **D**e⁹
intuef cor. cū multz in hāc sniam **Q**ualiter
aut pateat cor hoīs vel hic vel in p̄ria. tam
angelis q̄ sc̄ris seu locutiōe mutua seu oīo
nis directiōe deuota/alibi videt. **C**anti
cū oris p̄t cū altero cāntico oris p̄ cōcinen
tes ad inuicē cōbinari ac i vnā colligi sym
phoniā. h̄ in disc̄tibz p̄ tenore p̄ s̄tenorez.
p̄ minucias et p̄ fractiōes vocū multifarias
Et experientia mōstrat. et ars certa tradit et
scribit. **H**ec aut oīa fieri nō p̄nt saltē hic in
via p̄ hoies forz i cāntico cordis. **S**urgat p̄
inde difficultas cognitiōis cānticordi ap̄
eos q̄ nō p̄uertit ad cor. s̄ ab eo negligē
tia vel ruditate vel tmperitia diuertuntur
Canticū oris p̄t inuito fieri q̄ apris auri
bus velit nolit illud audiet. aut si p̄sistit in
gesticulatiōibz vt sunt tripudiatōes illō in
spiciet nisi rē oculos clausos hūerit. **C**anticū

vero cōcordat vt p̄mū dicitur. E nō p̄cipi
mediate ab auditu vel intellectu. etiam si
nam suū dederit ad audiendū vt nō
dom. p̄forz nō hominis cōuenire p̄
tam suū q̄ admodū et occurru
et oīoz nūm. et gestu corp̄s. cor. se p̄
Canticū oris potest fieri sine li
bino p̄ motū naturalem vel aialem
truncū seu alienū p̄ in auibz. p̄ in p̄
et alios nō d̄ b̄nto expeditū. inuicem
nis. **N**ōt. vt cāntico: dū quā p̄p̄
mas sola potest fieri libitas vtrius
vt volūtas p̄mouet et indinat. vnde
vns cōdinat et imperat. **T**andem vnu
tas exequitur et effectum mandat. **S**icut
gunde cōcordant. dū vnu dicitur. **C**an
pli grāta vtriusq̄m volūtas. **A**u
Sic p̄p̄ta dūm vtriusq̄m vtriusq̄
p̄ virtutes intellectuales. alios p̄ morales.
alios p̄ theologicas. alios p̄ dona causa
ri. **S**iquidem nulli est cāntico q̄d nō p̄
sira virtute quālibet in p̄ri. **M**ediate cau
sā. **I**ta vtriusq̄ in oībz actibus bo
nis. sed immediata potest et elicio
vnde p̄mū virtutem. vt sperare. **I**tem
ligere caritatem. **C**are dēi et sibi carere
ligorem. que h̄s est iusticia. **C**an
ois de iusticia est ad bonitatem
malitiam de genere moris datur ratio
niam de se et innotescit non est acme
p̄p̄ta h̄ dicitur bonus moraliter aut
lne laudabilis aut vitiosus. **V**potest
hoc recipere alibi et hoc dicitur ad p̄
coditē. **S**ic cāntico cordis dūm suū
dūm aut vtriusq̄ in q̄ sit a libero arbitrio
elicio. et p̄inde elionaliter et innotescit
liber est boni cānticordi. **N**olumus
vnde actibus humanis extrinsecis. **T**ol
lentiam vel meritū. sed hoc habent et p̄
tūpatione origine p̄me libertatis. **C**
Canticū oris potest violenter dici. **S**ab
extrinsecis vtriusq̄ in p̄sillo et saltē
diuina vna. **S**ic memores in nostro
cānticordi ad q̄ vtriusq̄m necit. **T**im
plicat enī q̄ vtriusq̄m vtriusq̄
libere et respectu elionaliter. **C**an
luntas p̄ncipis vtriusq̄m. **C**an
actu suo q̄d impliat. **C**an
subiectum in re materiali et extrinsecis
sue nō se organo. **S**ubiectū vero nostri
cānticordi est iōi corde rōis. **S**icut p̄
no supior et quāi re. **S**icut inferior q̄
ter. **S**icut in quādam cāntilla et ap̄ p̄mū.

vero cordis aliter (vt pmissu) nō p̄cipit i
mediate ab auditu vel intuitu. etiam si co/
natum suum dederit ad audiendū vl' vidē
dum. possunt nihilominus cōiecture que
dam sumi quemadmodū ex occurſu faciei
et oculoꝝ nutu. et gestu corpis. cor se p̄dit
Canticū oris potest fieri sine libero ar/
bitrio p̄ motū naturalem vel aialem vel ex
trinsecū seu alienū. p̄t̄ in auibus. p̄t̄ in pu
eris et alijs nō dū hūitib; expeditū iudiciū rō
nis. **N**ostꝝ vero canticor dū quale p̄quiri/
mus. sola p̄ducere potest libertas arbitrii/
vbi volūtas p̄monet et inclinatur. rō delibe/
rans ordinat et imperat. Tandem volun/
tas exequitur et effectui mandat. **S**anci
p̄inde cōcordant. dū vnus attribuit (exem
pli gratia) orationem voluntati. ali' rōni
Sic p̄tera dum vnus dicit oīem rōnē cānica
p̄ virtutes intellectuales. alius p̄ morales.
alius p̄ theologicas. alius p̄ dona causa/
ri. **S**iquidem nullū est canticū qd nō pos
sit a virtute qualibet impari. i. mediate cau
sari. Ita enī videmus in oībus actibus bo
nis. sed immediata p̄ductio et elicatio suā
habet p̄p̄iam virtutem. vt sperare spem. di
ligere caritatem. orare deū et sibi cauere re/
ligionem. que spēs est iusticie. **C**anticū
oris de se indifferens est ad bonitatem vel
maliciam de genere moris. datur ratio. q̄
niam de se et intrinsece non est actus liber
p̄p̄erea si dicitur bonus moraliter aut ma
lus/laudabilis aut vitupabilis/oportet qd
hoc recipiat aliūde. et hec dicitur seq̄tur ad p̄
cedentem. **S**ed canticor cordis dāmus lau/
dem aut vituperiū/tanq̄ sit a libero arbitrio
elicitue. et p̄inde essentialiter et intrinsece
liberū est hūitib; canticor dū. **N**olumus ta
men ab actibus humanis extrinsecis/tol
lere laudem vel meritū. sed hoc habent ex p̄
ticipatione et origine prime libertatis. **C**
Canticum oris potest violenter elici. scilicet ab
extrinseco nō conferente vim passo. et saltē
diuina virtute. **S**ecus inuenies in nostro
canticor do ad qd volūtas cogi neq̄t. **I**mp
plicat enī qd actus cordis humani sit eliciti
libere/et respectu eiusdē sit violentus. iaz vo
luntas patiens vim cōferret nec cōferret in
actu suo. qd implicat. **C**anticū oris est
subiectiue in re materiali et extensa. siue sit
siue nō sit organica. **S**ubiecti vero nostri
canticor di/est i solo corde rōis. sine sit por
tio superior et quasi vir. siue inferior q̄si mu
lier. siue in quadam scintilla et apice intel

telligentie pure quam mentem aut sinderi
sim quidam appellant. **S**ed vbiq; suū eli
cit canticum/sine vsu corpalis organi req̄
siritio. q̄suis ad sancta smata prius aspexerit.
et ex illis spēs intelligibiles abstraxerit. **E**t
hoc si non fit ex alto/virtute verbi dei collu
strantis/immediata reuelatio. **C**anticū
oris spectat ad veterem hominem. cāticor
dum vero nostrum p̄tinet ad nouum. qui
fm deum creatus est ad imaginem et simi
tudinem suam. nō dumtaxat in vestigio.
Sequimur hoc loco cōsideratiōem apo
stoli de biprito homine in quolibet viato
re. cuius intelligentiam et misterū/nunc
hic supponimus. dicētes cōsequenter tot
essetias assignabiles inter canticum oris
et nostrum canticor dū/quot et q̄stas apl's
assignauit inter nostros hoies/hunc vete
rem istum nouū/sub vna et in vna homis
naturali p̄sona. vt qd vetus tyrannizat lege
carnis et peccati. qd obuiat et dissonat rōni
qd legi dei subiectus nō est. qd captiuat nos
sub iugo peccati. et ita de reliquis. **A**t nou
agitur. ducitur et regit spū libertatis et iusti
cie. et ad optionis filioꝝ dei. et spe heredita
tis eterne. **C**ollocato tenore dicendorū
cōsequēter notulemus nunc rōdendo/ob
iectionib;. nūc nostra ponendo. **H**abēt
in p̄mis dubitatiōem ea que dicta sunt de
canticor cordis qd distinguit a canticor or
qz pōt fieri sine eo. **C**ū dixerit xp̄us qd ex a/
bundantia cordis os loq̄tur. **C**ū p̄terea cer
tum sit nulla vocē que ē sonus ab ore aial
platus/fieri sine corde qd est p̄ncipium vi
te et motus. **R**espondemus qd vbiq; sunt i
aliqua disciplina seu veritatis cognitione
diuersi termini. quorū quilibet habet acce
ptiones multiplices seu p̄ analogiam seu p̄
equiuocatiōem/restrictio vel limitatio pōt
et debz p̄mitus fieri vel supponi ad certum
aliqd significatum. alioquin incideret sta
tim confusio. et ex confusione deceptio seu
sophistica paralogisatio. **P**ropterea si de
bet in p̄mis p̄supponi quid nominis sicut
debet. oportet cōsequēter illud esse certum
vel qz sic vult impositor cum nomina sine
ad placitum vel ex vsu autentico maiorū
colligitur. **F**atemur itaq; cor dici multipli
citer et ad multa. sicut os. **P**lacuit nihilomi
nus ex causis impositis/coartare fmonez.
mō qui dictus est vt cor significz h in hoie
liberū arbitriū rōis. **S**ed vero notet organū
carnis. quamuis etiam cor ita sumptum

habet suū os intrinsecum vt ibi. labia dolo
sa in corde. et corde locuti sunt. Os carnis
pari mō suum os habere inuenitur vt ibi.
In ore fatuoz cor eoz. **C**onsequenter
notandū est iuxta dimissionē apli de dupli
ci homine. nouo et veteri q̄ duplex est i ge
nere canticū. vnū nouū. vetus alterū. Que
disticti os sumit penes vturē et vitū. celester
terrenum. spūale et carneum. liberum et illi
liberum. grām et peccatū. meritū et demeri
tum. caritatem et cupiditatem. vel amorez
dei et amore sui quēdicimus libidinem.
Quo fit in canticis vt quicqd̄ spectat ad v
tutem immediate v̄l mediate. elicitiue vel i
paciue. intrinsece v̄l extrinsece. essentialiter
vel denotiatiue. illud computetur inter cau
tica noua. aliud autem ex aduerso vetus re
putetur. Colligitur huius distictiōis rō
nabilitas ex aplo locis plurimis. Et quia
xp̄us dixit. Ex verb̄ tuis iustificaberis. ecce
nouitatem. Ex verbis cōdemnaberis. ecce
vetustatem. que duo tamen a cordis abun
dantia pcedunt. **S**tabit igitur q̄ sile can
ticum / sit in ore vnus nouū. et in altero ve
tus. imo sunt in eodem ore tempe et corde
mutatis. **C**ur aut̄ ista notamus / nisi pro
cognoscenda verius distictiōe cantici cor
dis a cantico or̄s. que non sic accipienda est
vt nō plerūq̄ cōueniant et sit aliqd̄ cāticuz
oris nouum. licet nō intrinsece et illicitiue
S̄it p̄reca canticū aliqd̄ cordis vetus dū
yltro pessimas machinatur cogitationes. et
ab̄leo exeunt iuxta verbū xp̄i cogitationes
male. homicidia. adulteria. fornicationes.
furta. falsa testimonia. blasphemie. auari
tie. nequicie. dolus impudicia. oculus ma
lus. supbia stulticia. **V**ides q̄ prauuz cor
tale. q̄ distonū et horribile. **O**pponeretur
hic forte nobis de pueris qui nondū h̄nt
ysum cordis intellectualis / qd̄ est iudiciuz
liberū rōnis. **N**ōne sequi videtur ex p̄nota
tis / nullū in ip̄is esse canticū nouū / neq̄ ve
tus plus q̄ in bestijs et auibus. **C**ū tamē
xp̄us approbans cantica pueroz hebreo
rum / cōf. r̄mauerit dictū suū auctoritate pro
phetica. **E**t ore infantiū et lactentium p̄se
cisti laudē. **P**roinde frustra ponerent in ec
clesijs pueri. qui tamen vident̄ gratissima
portio chozi canentiū. **Q**uid iterū dicem̄
de beato illo infante **J**oh̄e baptista in ma
terno vtero gestiente. saltate et exultate **N**ō
ne fuit ista spūaliū nouitas gaudiōz. **C**ui
mox cōcinebat mater exclamans voce ma

gna. **B**enedicta tu in mulierib;. **C**antica
insup addit suum **M**aria dicens **M**agni
ficat aīa mea dñm. **F**uit plane nouitas i
hoc beato puero cū nouo cordis. **A**ut q̄a
p̄acceleratum est in ip̄o iudiciū rōnis. aut
quia spūs xp̄i mouit cor nescientis / ad exul
tatiōem nouitatis. **S**ic de pueris hebreo
ru. imo et de ap̄h̄icis viris / et de ip̄is etiam
ap̄lis / die penthecostes dici pōt. dū diuina
patiebantur. put de **J**eroteo loquit̄ dio
nis / dū q̄ rapiēbantur. ducebantur. agebā
tur a bono spū vehementius q̄ agebant.
Duo contra de vesana vate dicitur in mas
lum dat sine mente sonum. **I**n illa siq̄dem
et s̄ilibus / spūs p̄bitonicus non erat subdi
tus illis. quemadmodū de ap̄h̄is affirmat
ap̄lus q̄ spūs eis subiectus est. subiectiōez
intellige nō seruitutis. sed cōdescensiuē p̄
etatis. vt xp̄us fuit **J**oseph **M**arie q̄ sub
iectus. **A**terū de pueris alijs spālit nō
inspiratis. cantantib; tamen in eccia deuz
q̄ laudantibus. quid dicemus. **N**unqd̄ dā
nabim̄ vel inter vetera q̄si solius or̄is sint
aut carnis numerabim̄. **P**osset q̄z fieri q̄s
stio de musicis organis / tam in veteri q̄ in
noua lege / ad diuinas laudes cantandas
ordinatis. de carminib; deniq̄ que nō itel
ligūtur vt sepius a multis cantantib; q̄ sūt
sine litteris idiote. **S**upperit hoc loco
necessaria cōsideratio de libertate actuum
quā alibi latins exp̄ositam / breuif hic rece
semus. **E**st itaq̄ liber actus ille sol̄ for
maliter et intrinsece / q̄ elicif a volūtate libera.
formaliter et essentialiter. et tale est cāticuz
dñi nostrū. i. canticū cordis put exp̄osum
q̄ repositū est in organo cordis et dicit̄ ei
abūdantia. **Q**uisquis igitur in has for
te l̄ras incider; / vigili corde semp̄ intellige
coaptatiōem hanc n̄ram de corde / ad signi
dum dumtaxat liberū sp̄m̄ humanū. quā
uis inueniat̄ dictū cor carneū et lapideū. s;̄
apud nos cor dictū de spū fm̄ additiōes su
as arbitremur. **S**unt alij act̄ q̄ dicunt̄
liberi p̄cipatiue. eo q̄ impant̄ a volūtate
libera. et h̄ diuersis ordinib; vel gradib; p̄
mis aut remotis in ordine ad spūalis cor
dis impium. **E**xemplū in cātico. qd̄ elici
tur p̄mo a mēte cordis. **H**eni p̄bo v̄rit̄ **M**a
ria in suo magnificat **D**einde formatur in
corde carnis. p̄ imagiuatiua m̄ virtutē / can
ticū simile p̄ impiū volūtatis. **P**rocedit de
inceps ad sens̄ exteriores. p̄serti ad os vbi
fit sonus vocalis. aut progreditur vsq̄ ad

gestiones instrumente. musicos in d
sus fu relecta. que licet fiat in reno
sumans. no vilo modo libertatem babe
obus vocem tamen hoc canica libera
tiam saltem mediate a libero impant. **E**
plam de lagica om ad occasione homine
miam dicemus libere moueri. p̄b
nos inde locata. libere facta iudicant
ponim. **Q**uo circa patet responsio
pollant inter canica noua numerari. imo
erdi meritoria multa que carent sentis
no amplius ea que cū aliquo sentis sunt et
cū quadam inclinatione spontanea nō h̄t
in potis est. nam et breuā p̄cipit aliqua
tali spontanea licet non libera moue q̄
non ita p̄fusa agitur qui cogitur. **L**ani
ta deniq̄ viger in aliquo estimatur v̄r
tis dantis vt p̄cipue est libertas. **D**ui
baulius vt de ap̄h̄is pota dñi iudicam
tur. **E**nde doc̄i n̄ et qd̄ dicitur a
Dicitur ad q̄ m̄tis iugoz cōiugū
tur iugm̄ v̄l v̄l q̄ d̄m̄ dñi q̄m̄ cō
ueni sp̄s humanus cū angelis in ip̄e
mentis iū r̄bualis cognio cū bonū
imaginariū virtutē. **P**laceat v̄ra pro
gredi. **V**idemus q̄ nulla penitus op̄ino
in v̄r̄m̄ q̄ d̄m̄ q̄ naturalis h̄ d̄m̄
quin relata ad p̄m̄ p̄cipū d̄m̄ s̄u lib
ra. r̄nq̄ ab eo libere p̄ducta. **E**ra
ber op̄ano laudabilis ē collatāda. **S**
cur eleuit p̄be cōsiderantes omnia in
dōne ad suū p̄cipū collatāda d̄m̄ q̄
sunt d̄m̄ r̄as collatāda. **H**idicendū
cōsiderando cōsiderando q̄ sunt bonari.
Que cōsiderat̄ q̄ late pota ad canica cor
tenū v̄r̄i v̄r̄i cor̄ illis q̄ ex sententia di
ecom p̄b. **C**um mandato r̄m̄ q̄
cum d̄m̄ d̄m̄ cor̄ m̄cū. **Q**ualis lo m̄m̄
d̄m̄ v̄r̄i v̄r̄i m̄m̄. **Q**uāto ampli
us libere beatissima cui cōuenit
l̄d̄ **J**oh̄e. **L**uc̄ videt̄ et afflues r̄m̄
bitur r̄m̄ d̄m̄ v̄r̄i que in omnib;
er sup̄ omnia videt̄ v̄l d̄m̄ canica
filiū s̄m̄ d̄m̄ v̄r̄i. **P**rocedit̄ p̄reca
rōes alias in p̄m̄ r̄m̄ d̄m̄ d̄m̄
nica mancipat̄ q̄m̄ r̄m̄ d̄m̄ p̄m̄
eis v̄r̄i r̄m̄ p̄m̄ q̄ v̄l d̄m̄ v̄r̄i
qd̄ multa mala doc̄. **D**ebeo v̄r̄i m̄
faciliter adq̄r̄. **N**on d̄m̄ v̄r̄i p̄m̄
ria sibi canica que p̄m̄ d̄m̄ m̄
genuit. dum q̄m̄ m̄ d̄m̄ d̄m̄
c̄m̄ ad d̄m̄ p̄m̄ d̄m̄ d̄m̄ r̄m̄
tis. **V**idemus in f̄ra circa d̄m̄ p̄m̄ a

bosa. **U**erū tamen expediāmus duas an
tea p̄positas dubitationes. et dicāmus ad
p̄nam delibero vsu canticordi nostri. qđ i
telligimus cum p̄supporiōe ⁊ non aliunde
scz impedito ⁊ absorpto. sed stante iudicio
rationis. Nam ⁊ arbitrium dicitur liberū
de rōne iudicium. **D**oc autem impedimē
tum sit aliqñ non imputabiliter ad culpaz
ex toto. qñq; ex tanto. modi quoq; causan
tes hec impedimenta alibi traditi queren
di q; sunt. **A**terum stante iudicio rōnis /
potest nouus homo regeneratus in ch̄sto
liber cāticum nouum cordis exercere ⁊ eli
cere / modo tali aliquo qualem notabimus
fm̄ voces et per voces affectuum. etiā vbi
canticum oris nullum sequeretur. **A**lio qñ
apostolica monitio tam Pauli qñ Jacobi
frustra esset / hoc autem fieri semper posse.
idcirco quibusdam non apparet. quia vel
non sentiunt huiusmodi affectiōes in cor
de suo carnali. q̄les dicte sunt ⁊ posite sunt
passiōes a philosophis q̄si sole. vt spes me
tus meror gaudium. aut oppositas volun
tati sue passiōes. tales ipsi patiuntur in
uiti. **H**ec est fatemur non mediocris neq;
irata conquesta / timoratarū quoq; conscī
entiarum vehemens exagitatio. **Q**ui sub
vnius casus exemplo / conabimur respon
dere / aperiendo dicendis infra vias. **C**e
lebriter queritur ⁊ passim a theologis. si
dolor cōrritionis de peccatis / debeat eē ma
ximus. nisi minus esse potest. **M**orant ipsi
distinctionem vtilem ⁊ accōmodam yalde
p̄ canticordi nostri totius intellectū. **E**st in
quiunt dolor aliquis in sola rōne qui liber
ro subiacet arbitrio. **D**olor iste et displicē
tia vel odium vel detestatio sic elicitur cum
gratia / sufficit ad detestatiōem peccati suppo
sito q̄ nullus in corpore dolor sequeret. **A**tra
men dicitur dolor de peccatis ⁊ dolor ma
ximus. q̄ de nulla re altera temporali / tan
ta detestatio elici debet a corde rōnis. sicut
nullū est dānum pene / qđ equipetur dā
no culpe. **D**olor alius est. quez philosophi
numerant inter passiōes concupiscibilis
sensualis. qui consurgit ex apprehensione
obiecti discōuenientis ipi sensui corpora
li. habet hic insup causari cū motu spiritu
um. et cōstrictione cordis. **H**unc vtiq; do
lorem / nō oportet esse maximū in peniten
te. imo nimius et culpabilis esse posset. vt
pote cordis sensualis et corporis destructiu
Porro nō est fm̄ hunc dolorem mensu

randa semper bonitas penitentie. **Q**uius
ratio est. stat enim duos esse ⁊ sepe videm
quoq; vnus ex complexiōe naturali cor ha
bet strenuum ⁊ virile nec lacrimis idone
um. ita vt vel vit vel nunq; flere possit. **E**
rit alter cordis feminei mollis / ad omnem
miserationis occasionem lacrimis lacrim
vel p̄num. **P**rimus eliciet detestationem
peccati sui / intensius in animo. forti ⁊ lau
dabilius in casu q̄ alius. nec app̄hendet il
lum sapientis verbū. **C**or durum male ha
bebit in nouissimo. **J**am enim talis pecca
ta detestans p̄ter durum nō durum cor ha
bere sed molle dicendum est. sit tamen vt se
pe redundātia doloris cordialis in corp
nisi sistat se libere mens ne fluat in inferio
ra. sicut in x̄po fuit sicut poterat **A**dā.
sicut **M**aria nullum h̄is motū p̄uenientē
iudiciū rōnis impabat vt placebat in cor
p̄. **A**licuius ex hac distinctione m̄gali
et autentica vulgata p̄bata recepta q̄ salu
bres et pulcre considerationes. **P**rimo
q̄ noia sensibiliū passiōnū transferunt rō
nabiliter ad affectiōes volūtatū signifi
candas. **H**oc cōfestim p̄spicuum est de do
lore de quo minus q̄ d plurib; alijs appa
ret. **E**t hoc diffuse deduxit **A**ug. in suo de
ciuitate diuersis libris et capitulis. maxie
dum longam de opinione stoicorū et histo
ria agellij texit oīdem. sumpta occasione d
passiōib; demonum fm̄ positionem pla
tonicorū. noiatim apulei. qui describēs de
mones dixit eos esse aialia corpe eterna. a
nimo passibilia. omni vicz genere passio
nū q̄les in hominū cordib; eripimur. **A**c p̄
inde nititur saluare superstitiōes gentiliū
et sacrificia ⁊ carminationes. qm̄ dixit de
mones talibus alligi vel placari. **A**terum
Aug. cōcludens ex hac miserabili cōditō
ne damnatiōem demonū p̄uersissimā plus
q̄ hoim̄ hic etiam pessimorū redit ad reme
moratōz duarū sectarū. **U**na fuit stoicorū
que passiōes ponebat in sapiētem cādere
nō posse. qm̄ erat virtuosus. vtutes aut in
sensibilitates q̄ sensū p̄hibēt passiōnum. **S**
secta fuit altera peripatericorū q̄ nō dam
nabat passiōes oēs nec a virtuoso p̄hibe
bat si fierēt moderate. **C**ōcludit tñ **A**ug.
disputatiōem hāc magis eē verbalē de noi
bus passiōnū q̄ realē de suis effcib;. **F**alle
bant āt stoici q̄ solū p̄siderabāt i hoierōz
nec aliquid habere debere qđ esset commu
ne cū corpe credebāt. **D**eceptus est eō stit

nos episcopus nihil in homine morose laudat
q̄ p̄ter corpus attendens. et dicenti i
de suo non edens. **F**ides vero confon
illuminauerunt **A**retho. ponenti in
ne aiām rōnalem et corpus organicū
sunt p̄ter hoc loquatur et caro. **J**ur
nos p̄cipuo deo theologo quoq; vnus
q̄s inleceus p̄nam **A**retho. irachidit
rōna passiōnū nō p̄te dicit de affectiō
bus sp̄ualibus. **A**ter plus herens **A**g
stino tradidit ipi rōnali sic inuenit
capitulum et irascibilem volūtatū
p̄nam theologorū acceptiōem **A**retho
dū in appeto sensuali fm̄ p̄m. **A**retho
dubitatione putamus esse vnus q̄s
Augustini. irachidit frustra de vnus
constat nectur cotruentia. **H**ec enī p̄m
ipe q̄to minus quibus theologos / negat
etiam deo gaudū esse delectatiōem et i
ciam. dicit enim tñ m̄ simplicissima et i
marabilissima op̄ione delectari. **A**ter
q̄ dicit de p̄m̄ m̄ dū fabricant etul
nise gaudū **A**retho sacris litteris. **A**retho
loquens a dicitur suas in filijs hominum
Aretho dicitur deus in op̄io suis non d
dem affectus sui mutatione. sed ex tēpore
op̄ationis inuouatione. **A**licuius amplius
ex p̄notata distinctione tñq; dicitur non
p̄ canticordi q̄ nō et motu cordis cam
accipi debet vnus rōnū nec etiā
uelationi vnus et cōtra dicitur. **A**retho
re p̄m̄ enī vnus q̄s **A**retho m̄ sicut p̄
arctius famulus p̄notat nū ab alto im
li fieri vnus. **H**ec p̄m̄ formidanda
et vbi dicit p̄ os p̄m̄ m̄ cōminatio. **D**i
m̄ eos fm̄ desideria cordis sui ibunt ad
vnus vnus suis. **Q**uam q̄ dicitur loquatur
de vnus **A**retho q̄ et motu cordis sp̄ualit
p̄nam aguelcet. **A**retho dicitur inleceus
tōctur et dicitur vnus et regulis enī
gōlica. cor nō in motu passiōnū corpe
sed inuouatione / cōtudo diuinoz fm̄ motū
cōsiliū dicitur vnus q̄s **A**retho m̄ in d
p̄m̄. **J**ustificatiōes ne. **H**ec vnus vnus cor
dis carnal habet et h̄oierōz vnus
notes nec rōis fm̄ h̄oierōz vnus q̄s
fm̄ vnus q̄s **A**retho dicitur vnus vnus
ant qm̄ later in talis aut talis vnus
demoniū meridiana. **A**retho dicitur
ter q̄ nō ipi illi sunt vnus vnus q̄s
nur de vnus vnus in cōp̄nō vnus vnus
nō quas vnus vnus q̄s p̄m̄ et cā
vnus vnus vnus **A**retho p̄m̄ vnus

tus epicurus nihil in homine more saduce-
 orum preter corpus attendens. et dicens i cor-
 de suo non est deus. Fides vero consonat
 illuminare rationis Aresto. ponenti in homi-
 ne animam rationalem et corpus organicum. hec
 sunt. put hic loquitur et caro. Fuerunt apud
 nos precipui duo theologi quorum vnus ma-
 gis insecutus philosophiam Aresto. tradidit no-
 mina passionum non proprie dici de affectionibus
 spiritibus. Alter plus herens Augustino. tradidit
 in spiritu rationali sic inueniri concupiscibilem
 et irascibilem voluntarias secundum
 propriam theologorum acceptiorem. quem admo-
 dum in appetitu sensuali secundum philosophiam.
 Et hanc absque
 dubitatione putamus esse verum quod
 Augustini. tradit frustra de verbis. vbi dicit
 constat necitur controuersia. Neque enim
 ipse. Quod minus quibus theologus. negat
 etiam deo gaudium esse delectationem et leti-
 ciam. dicit enim deus vna simplicissima et i-
 mirabilissima operatione delectari. Plato qui
 quod dicit deum postquam mundum fabricauit exul-
 tasse gaudio. Et in sacris litteris. gloriatur
 sapientia delicias suas in filiis hominum.
 Et quod letabitur deus in operibus suis. non quod
 dem affectus sui mutatione. sed exterioris
 operationis inuolutione. **A**licuius amplius
 et prenotata distinctione tanquam clauis nostra
 per cantico:do quod non ex motu cordis. carnalis
 accipi debet virtutum aut vitiorum. nec etiam re-
 uelationum vinculis et certa distinctio. **V**e-
 re. per se enunciat sapienter. **C**or tuum sicut per-
 turrens fantasias patitur nisi ab alto imissi-
 sa fuerit visitatio. Neque parum formidanda
 est verbi dei per os psalmiste comminatio. **D**i-
 misi eos secundum desideria cordis sui ibunt in ad-
 inuentionibus suis. Quamquam dixisse legatur
 deuotus Bern. quod ex motu cordis spiritus sancti
 presentiam agnoscebat. **Q**uod quod liter intellexerit
 habeatur ex alijs dictis suis et regulis eu-
 gelicis. que non in motu passionum corporaliu
 sed imitatione et custodia diuinorum sermonum
 consilium dicit esse ponendum. **C**onsilium meum inquit
 per se. **I**ustificatiões tue. **P**assiones autem cor-
 dis carnalis habeto eo suspectiores quam feru-
 tiores nec rōis frenū sequeres attēderis. Quod
 tunc quod scilicet deuote iuste sublimes appare-
 ant. quam later in talibus aut sub talibus vt sepe
 demonium meridianum. **H**abetur consequē-
 ter quod non spiritus illi sunt virtuosiores quam iudican-
 tur deuotiores in concupitionibus et lacrimis
 ad quas serus femineus. quod pronus est ca-
 tatur esse deuotus. **V**erū potuerunt iste

veritates cum similibus infra explicari. soluē-
 do tertiam dubitationem si secundam permit-
 ab-
 soluerimus. per reprehensione murmurantium
 contra tot cantico:do: que carnis esse ponit
 mus. et que fieri crebro cum fatigatione homi-
 nis vtriusque nemo negat. licet alia et alia ro-
 ne hic et ille moueatur. **C**onsonat distinctio
 de dilectione dei quam non oportet semper esse
 maximam in sensu per intensiorem vel exten-
 siorem. sed in mente per apperceptionem et per
 ponderationem. quam citius eligitur ois amor alius
 proprie etiam vite. deferri. Quod dei subeat offensa.
Patuit in martiribus magis quam incarnaliter
 philocaptis. **S**aluat hec distinctio contra
 quo pacto stant simul in eodem tristitia et le-
 ticia. cum motus habeant contrarios in corde. il-
 la stringit. hec dilatat. verum non in materiali. sed
 sensuali passione locum habet. **D**emum ad edifi-
 cationem ecclesiasticorum maxime monachorum
 pauca notemus. **E**cceiam consideremus ciui-
 tatem gloriosam esse. **P**reterea reginam illam quam as-
 tit a dextris dei in vestitu deaurato. circun-
 data varietate. **E**ssē rursus corpus in signe
 multitudine huius instar corporis naturalis. multa
 membra que non eundem actum habent. sed in ea distri-
 buit spiritus sanctus dona sua. put vult. tam gra-
 tuita solū quam gratificantia. gratia facientia.
Denique ciues huius ciuitatis oportet quod
 bet ambulare vocatione que vocatus est. hinc
 in actiua. alterum in contemplatiua. nunc in o-
 peratiua. nunc in ocio sancto. quod in obedi-
 entia regulari. aliquid in quodam spiritus et corporis lib-
 tate. **D**escendit huiusmodi varietas usque ad can-
 ticorum diuersificationem in ecclesiasticis cerimo-
 nijs multiplicem. **I**taque dum apostoli discurrebant
 in omnem terram ad conuersiōem gentium. **I**psi tamen
 non leguntur in huiusmodi canticis exterioribus semet
 exercuisse. presertim more iudeorum in synago-
 gis et templo salomonis. **E**t quoniam legalia cessas-
 se docuerunt. ac deinceps magis traduxerunt
 ritus gentium per flamines et archiflamines
 ad ecclesiasticam policiam. quam per sacerdotum. **A**ra
 sub fine tamen altero quam gentiles. **P**orro tempo-
 re martirum circūierunt aliquid in melos. in per-
 libris capnis. in motibus et speluncis et in cau-
 nis terre. apud quos et quales facti. probabile est voca-
 lia cantica non fuisse. **P**ost dilatationem ecclesie ac
 reddita pace. fuit nihilominus multa varietas
Sola psalmoz accētatio tenuis. fuit a-
 pud aliquos. apud alios. celebrior cum arte
 sua cantus. **F**uit apud alios discantus. ad-
 dita sunt cymbala in ecclesijs benefonantia
 que cāpanas dicimus. **F**uerunt apud

alios organa multarum fistularum iunctis
apud aliquos tubis ductilibus. Postremo
quid necesse est numerare per singulas
quales in canticis ecclesiasticis habite sunt
et nunc obseruantur varietates. Reamas
ad fructum vel usum. Dedit Aug^o quo
dam loco confessionum suarum intelligi non
quam esse difficultatem circa rem hanc / ita
ut in neutram partem ausus fuerit precipita
re sententiam. Nam cum recordabatur in
stitutionis ambrosiane de canticis et hym
nis / ne populus in eius custodia vigilans
merore tabesceret. dum quod lacrimas suas
meminerat quas huiusmodi vocibus acriter com
motus habuerat eliquabatur veritas in cor
eius et bene cum illis sibi erat. trahatur
approbare cantandi talem morem. Sed
postremo dum sentiens blandimenta dul
ciorum canticorum cedere sibi in quandam au
rium voluptatem / dixit se malle tunc carita
tem non audire. nam penaliter inquit me
peccare confiteor. dum plus ipse cantus quam
id quod cantatur me delectat. **Q**uoniam
nem habet hoc vltimum / non mediocre / pri
mo de musicis instrumentis et organis. quod
nihil vtiq; loquitur vltra mulcentem armo
niam. nisi per incertis intelligentia. Sed et
de laicis alijs quod non intelligentibus ea que
cantantur / quasi par est difficultas. **D**e
inde super additur altera principalis dubita
tio de multiplicatione canticorum / mentis
de uotidem suffocante sepius quam refouete. ma
xime cum beatus Gregorius alter ex institutioni
bus talium canticorum iudicauerit indignum
si dediti verbo dei / studium suum in istis re
bus quod darent. que ratio videtur ad dispo
sitos contemplationis ocio trahi. ne officium
quod pro deuotione et christiana perfectione insti
tutum est / contra deuotionem militet. aut
perfectionis culmen apprehendere impediat.
Pauca dicamus pro tanta. fatemur enim
quod plene satisfacere non hic sufficimus. Dul
te sunt cause multiplicationis psalmodia
rum vocalium in ecclesijs. Una est vite lai
corum / laudabilis occupatio / assistentium con
solatio / discolorum morum deuotio / cobra
bitantium regulatio / penalis satisfactio. car
ceralis mancipatio. dei collaudatio. totius
ecclesie reprobatio / voti completio / mutua rec
pensatio / vtilis assuefactio / mentis humi
liatio. **D**arum autem. xij. causarum et si sunt
alie non reducibiles ad istas / deductiones
non presequentes ad pre se non iungamus quod non

semper homo constituitur quo perfectius vine
ret / aut contemplando / aut theologizando / aut
aliorum perfectibus obsequendo. sicut et in poli
cia quosdam videmus seruos / magni tamen
ingenij. quosdam mechanicos / quos ad libe
rales artes natura genuerat idoneos. et ita
de pluribus quibus tradidit regulam apostolus ut
ambulet unusquisque vocatione qua voca
tus est. **S**it hec vocatio spiritualis / a diuina
pudentia que vtiq; generaliter et immedi
ate concurrat in omnibus. sit hec vocatio pro
pria deliberatione. quemadmodum in religi
onibus quorum perfectioribus si murmurauerint /
quid aliud dicitur quam illud civile. **V**ideti
bi qui taliter elegeris. **E**t iterum. **P**atere quod
sponte subisti iugum. **B**rauat plane / nedum de
fidiam incertam / sed aliquam animam plus stren
nuam / onus assidue repetiti seruitij. **N**am
verissima prorsus est ratio quam monachus de
dit interrogatus quid esset in sua religione dif
ficillimum. an ieiunia. an vigilie. an silentium
Coninuo inquit / coninuati repetitio cantus
Amplius vero quod murmur suum palliant
aliqui. deus inquit inuenitur cor et bona vo
luntas pro facto reputat. et minora pro maiora
bona recompensari possunt. sicut pro contemplati
uam actiua. **D**icamus quod iam in obligatis /
alia est ratio quam de liberis ab obligatione. et hec
est vna cur solidior aut voluntas aut com
pensatio non sufficit spiritus. **N**ouimus quibus nostris
duos celebres in theologia doctores praece
ptur omnibus suis deus / hi coherentes cum prae
ceptis duarum religionum mihi sunt notissimis
si religionem introirent. **P**ossetis inquit om
nera religionis conformiter ad ceteros fratres
exequi / quibus se non posse cum iam fracti essent
etate respondere / sed posse studendo docendo
meditando compensationem afferre. **S**ubintu
lerunt. **E**t si quotidie cum paulo rapet vos de
us in tertium celum / nisi contempnerit / instituta re
ligionis / nobis quorum magna periculis est non
nisi scandalum et vobis ludibrium futurum esse
noueritis. **T**ps intrandi religionem / tps ma
nendi. vulgo dicitur. **Q**ui cum lupis est. cum ipsis
vulget. **R**ursus si voluntas pro facto repute
tur apud deum quod ad meritum essentiale vite et
ne. tamen multiplex in alijs reperitur in statu. ut
in accidentali premio quod est aureola quod datur
actu excellenti non solum voluntati. **U**t rursus
in actibus privilegiatis. quales sunt largitiones
pro indulgentijs. ut preterea sunt exercitia sa
cramentorum quod vim suam habent virtute operis opa
ti. ut insuper sunt opera satisfactoria. quia sunt

voluntate delectat. aut restitutiones
lato. ut in postulo solatio vocalis scru
pore. omissiones et non semper imp
solatorem sicut culpabiles ad damna
non tollit tamen omnem et sola voluntate
facionis obligationem. quia semper ad
restitutionis oportunitate. pro se
concedit quod non esset solatio plus realiter
cio. Item in penis et poenis civilibus
dones et voluntas occidendi sola vel
tas alteri dirandi facto non equatur. **B**
exponit quod in civili vel ecclesia comp
gnone sicut in lege tradidit respectu
benit ad ea quod in pluribus meminit. ne pe
uilegia nec condonones nec vultus pau
corum. pro hereticis iudicabilibus esse debent
Consequitur in operibus perfectionem
et bonam operationem apud tales calis pericula
nes locum tenere. quod si negatur potestas cru
delitate aut iniquitate soliditate non videtur
quod suppositis filiis. nisi recurrit ad deum
patrem et solam cui implorantem michi
concedat costa patrum in filios. facies em
temporane potestas potestas est quippe
us dicitur in intellectu fieri posse. **V**el
tae trahit spiritus. ca maria vana in co
randem solum quod datur laborantem in
quo tempore ei maribus. nisi quod appor
oculus carnis ad ista quod illa non so
ior. necessitas. **C**onsequitur ad extremum si
ponatur iudicium in legem sub
go copulatio canticorum. declaratio canticorum
nouit ad que perit inuenio. si attentio non
rebetur quod in quod vobis narrat non attendit
t quod quod ceteris de omnibus de gran som
no. **Q**uid autem quibus quod inuolabilibus
equi per periculum quod si noluit officij sui
primis in illis diuinitis. salubrem /
midozantibus vultus. **D**e est vero nobis ec
clialibus de reprobis gentium et labo
res pro. v. caritas. v. in sacris ver
bi suum. caritas. v. in sacris ver
los qui audiat verbum. cathodum illi
Quid cathodum. v. in sacris ver
cia diuinis. suffocant verbum. **Q**uid vultus.
quod insinuat in maiestate et potestas su
seceptam. propter saluarias nris afferentia
corde bono copiosius multum cibus
lacione lenissima in cibus et verbo solati
Ecce pergitur in sacris verbum. **C**o
narrat nos assidue verbum non hinc amari
videtur non reddi quod si comes facit in
predicatio est comes. ita quod facit. v. car

soluciones debitorū. aut restitutiones ab
latoz. vt in pposito solutio vocalis seruitij
quoz omisiones est nō semp ppter impos
sibilitatem sint culpabiles ad damnatiōes
non tollūt tamē oēm ex sola voluntate satis
factionis obligatiōem. qm̄ semp adueniē
te satisfactionis oportunitate / p sevel suos
teneant. qd̄ nō esset soluto pus realiter pre
cio. Demū in penis et p̄m̄ijs ciuilibus / eui
dens est. q̄ voluntas occidēdi sola vel volū
tas alterū ditandi / facto nō equatur. Adij
ce poribz q̄ in ciuili vel ecclesiastica congres
satione sicut z in legū traditiōe / respectu
betur ad ea q̄ vt in pluribz eueniūt. nec pri
uilegia nec cōditiones nec utilitates pau
coz / p lralitati p̄iudicabiles esse debent.

Cōfitemur tñ oportet dispensationem
et bonā eq̄tatem apud tales casus p̄icula
res locū tenere. qui si negetur p̄inaci cru
delitate aut insipiēti stoliditate. non video
quid sup̄sit afflictis. nisi recursus ad deum
patrem et solatiū cū imploratiōe mie sue q̄
cōuertat corda patrum in filios / faciēs euz
temptatione. puentū. potens est quippe de
us dare patribz intelligi fieri posse p̄ vili
tate fratru spūal: cū maria vacantiū exone
ratiōem seruitij q̄ datur laborantibz in offi
cijs tempalibz cū martha. nisi q̄ ap̄ior est
oculus carnis ad ista q̄ illa. et si nō sp̄ ma
ior necessitas. ¶ Valebit ad extremū (sic o
pinamur) ad cōsolatiōem lugentiū sub iu
go corpali. ū canticoz / declaratio canticordi
noui / ad quē p̄perat intentio. si attentio nō
defuerit qm̄ qui verbū narrat nō attenden
ti / q̄si qui excitat dormiētem de graui som
no. Quid aut̄ nequius. qd̄ intolerabilius
quid lege punibilius / q̄ si nolit officij sui
p̄sus honestissimi diuiniissimi. saluberrī
mi doctrinā q̄s audire. Dedit vero nob̄ ec
clesiasticis deus regiones gentium et labo
res pp̄loz vt cantemus ei. vt in sacris / ver
bū suum scripturis audiamus. b̄rificans il
los qui audiūt verbū dei z custodiunt illō
Quō custodiūt. ne sollicitudo seculi et falla
cia diuini. z / suffocent verbū. Quale p̄būz
qd̄ insitū z in m̄suetudine et patientia su
sceptum. p̄t saluare aias n̄ras. afferens in
corde bono z optimo fructū multū cū hūbi
litate letissima in canticis z verbo solatiij.
Ecce pegrini sumus in hierl̄m celestē. Co
mutatur nos assidue verbū nō h̄ns amari
tudine / nō tediū / q̄ si comes facūdus i via
p̄ vehiculo est. comes alter q̄s facūdior ver

bo dei / cuius verba sp̄s et vita sunt. **Sē**
serant hoc qui dicebant. Nonne cor n̄m
ardens erat in nobis dū loqueret in via et
ap̄iet nobis scripturas. Sed tandem no
uus homo pauculas de canticōdo nouo
notulas attendat.

Thomas secūdus

Canticū nouū aliq̄d esse et fieri i
solo corde et s̄bo mentis tradit
anagogia xp̄ianis pegrinis. A
nagogiam dicim⁹ sursum ducti
onem q̄lem eccia quotidie monet facere cō
cinēs. Sursum corda. Cur hoc. nisi vt q̄
sursum suut q̄rat n̄ hō nouus de celo cele
stis dū pegrinamur a dño. cōuersatiōez no
uam q̄rētes in celis. vbi cātatur canticū no
uum corā sedēte in throno q̄ dicit. Ecce no
ua facio oia. Dic dudū p̄ Ezechielē polli
cebatur. dabo vobis cor nouū. z sp̄m̄ nouū
ponā in medio v̄ri. Quidni tales inouati
sp̄i recto / canticū nouū cātent i corde nouo
iuxta suasiōem apli scribētis ad Eph. Im
plemini sp̄i sancto loquētes vobismetip̄is
in psalmis z hymnis z canticis spūalibz cā
tantes et psallētes i cordibz v̄ris. Sic age
bar. Cecilia virgo sp̄ euāgelij xp̄i plāe no
uum. plaue verbum dei semp gerens in pe
ctore / et cantātibz organis soli deo decan
tabat. Fiat cor meum z corpus meum im
maculatū. ¶ Canticū tale nouum rōnabi
liter appellatur canticordū. i. canticuz cordis
vel cordiū. Suū quippe subiectū. suū in
strumentū. sua corda q̄ dicit a corde su⁹ au
ditus. sua vox. suum os. sua modulatio est
introsus vel in corde mentis vel mēte cor
dis. quē admodū vsa est psaltes n̄ra maria
in suo cātico cāticoz. p̄sus nouo. qz nouū
fecerat dñs sup̄ terram. dum iam ml̄ier cir
cūdabat virū. Aut nempe. Fecit potētā in
brachio suo. Certe nouo. certe verbo dei.
Disp̄sit su. men. cor. sui. Ecce mentem / cor
dis. siue referas ad deū disp̄gētem qui alio
loco dicit tactus dolore cordis intrinsecus
Et alibi loquit. Inueni virū fm̄ cor meuz
Siue magis libeat ad sup̄bos cōiungere
quatinus enormitas pfunda sui superbie
maiori ex aggeratiōe dānc̄. ¶ Canticordū
n̄m nouū describit̄ esse vox numerosa. mē
te cordis ad dei gl̄am elicita libere. quā so
lus nouit q̄ accipit. Hoc nimirū est myste
rium q̄le loq̄batur ap̄lus absconditū. Et se
cundū Dionis. solis pp̄riū xp̄ianis. hoc ē

nomeu nouum in calculo cãdido scriptũ
id est. in corde puro. qđ nemo nouit nisi qđ
accipit/ quoniam in expimẽtali noticia ta-
ctus spũalis/positum est. **Hinc Apostolus**
Quis hominũ scit que sunt hois nisi spiri-
tus hominis qui in ipso est. Esse vero vo-
ces aliqs numerosas in corde sola cordis
aure pceptibiles nisi deo et quibus deo vo-
luerit reuelare cõuincitur exemplo Moy-
si cui forinsecus tacenti dicit dñs. Cur cla-
mas ad me. Et in ps. Desideriũ pauperũ
exaudiuit dñs. pparatiõem cordis eorum
audiuit auris tua. Finis canticordi no-
ui ponitur esse dei glã. ad dñam veter. cu-
ius finis est amor sui vsq; ad contemptum
dei. Aterum libertas electiõis tenet locuz
forme iuncta maxime gratia xpi que man-
datum verbi dei nouũ de dilectiõẽ format
et implet. Discernit ex hac p̃ticula que dic-
elicita liber/cãticordũ ab omni. p̃suis can-
tico intus vel exterius tñ impato. Cã-
ticordũ hmõĩ fuit excellẽtissime in illa be-
ata que cecinit. Magnificat aĩa mea dñm.
Et exultauit spi. me. in deo salu. meo: Pre-
ponimus hanc beatã in exemplar pulcer-
rimũ et in testimoniũ pro dicendis certissi-
mũ. ne dicat aliqs ista nos confingere de
corde nostro. Ne p̃terea cogamur interim
p̃ equiuocatiõem vel aliter in aliena seu ve-
tera cãtica labi. Sed in sola anagogia no-
uus sermo versetur cinat et loquat. Assis
igitur nobis o gratia plena. Dignare te
nos laudare et laudando disciplinam no-
uam sed certam et veram apire. Tu in q̃
in corde q̃ scĩs et nouus amor singulari-
ter ardebat spũs sanctus in carne virginali mi-
rabilia faciebat. et cor cructabat verbum il-
lud bonũ. Magnificat aĩa mea dñm.
Hõne tibi videt ex hoc statim cãtico scĩã
fuisse mirabilis illa nouitas in maria tym-
panistrã nostra. que nouitas appellat ab
ap̃lo/ diuisio anime et spũs. quã efficit po-
test solus sermo dei viuus et efficax. et pene-
trabilior omni gladio ancipiti. p̃tinges vs-
q; ad diuisiõem aĩe et spũs. cõpagũ q; et me-
dullariũ. et discretor cogitationũ et intenti-
onum cordis. Videatur sup hac diuisione
auctor de spũ et aĩa. quid cõformiter ad Ri-
chardũ/ de verbo ad verbũ tradiderit. quo-
niã elucidatiõ p nobis est in grãde stupẽ-
dumq; miraculum. nec attestatiõẽ nãrã so-
la satis credibile. Pergamus interea cõ-
siderare quo pacto spũs marie dicitur e ne

dum canere. sed ad actum saltare. tripudia-
re. et exultare velut extra se saltare. volebat
pabolicũ illud ip̃operiũ cauere quod de
pueris ludentibus in foro/ xpus bñdictus
fructus ventris sui sumpsit cõtra pfidiam
yeterũ iudeoz. **Tecum inquit vobis**
nec saltaſtis Maria cecinit in spiritu et sal-
tauit. nĩmĩz carmen illud erat nuptiale qđ
epithalamium dicitur. Sed quã nup-
tiarum. vtĩq; plurimaz. Auebat in alio
virginalis vteri palacia. hũanitas cum dei
tate. caro cum verbo. limus cum deo. Au-
bebat ecclã quã Jobes vidit tanq; spõsaz
nouã de celo descendẽtem a deo paratã
nouo viro suo xpo. Auebat deiformis
marie spũs deo suo dño et agno qui erat tã-
q; sponsus pcedens de thalamo suo. verus
sol iusticie ponens tabernaculum suuz in
corde marie que erat mulier amica sole. de
sponsata vni viri virgo casta. Jesu chũsto
Figamus p̃cor in hoc spiritu saltantẽ et
exultantẽ/ spũales oculos cordis in lumie
fidei. Consideremus hunc deiformẽ spiritũ
tanq; diuifum a carne/ effulgear apud nos
tanq; angelus vnus dei sine carne et sãgui-
ne. Nihilominus aspiciamus ip̃m p tpe vie-
tunc vere passum diuina simul et humana
Nam inuenta sunt/ nõ cõfusa tamen i ip̃o
hec omnia. spes. metus. meror. gaudiũ nõ
quidem p̃pter corpus solum iuxta poete se-
tentiam. Hinc metuunt cupiunt gaudent
q; dolentq;. Nec auras despiciunt claufe re-
nebus et carcere ceco. Sed electione et ac-
ceptione libera voluntatis. Nolo tam cre-
dat aliqs spũ marie/ nõ habuisse modum
cognitionis alioz viatoz in quib omni-
bz cognitio p̃cedit a sensu. sed hac ade-
pta spiritus suus libere vrebatur suis affe-
ctionibz absq; organo corporeo de q̃ pau-
lo post infra dicimus. Habetat insup af-
fectiões varias p̃portionales passiões illis
quib aĩa sensu corporeo vtens afficit non
sine motu carnis aut corpis. aut bonas ta-
men oēs habebat moderatas et ordinatas
sub monade deo. in armoniã pulcerrimã
suauemq;. quã inhabitatrix dei sapia dele-
ctabatur audire. Si cognouisset sto-
coz disciplina grauis si inuenisset ex fide.
mulierem hanc fortem/ exclamasset p̃fecto
hic h. Diuina mens sapientis qualez in
hoĩe poni debere cõtendimus. a qua men-
te nõ gaudia sed mala gaudia. nõ timorem
sed vanum timorem. et ita de spe et dolore

remouendas p̃dicamus. alioquin quida
lapide dicitur quãuis infensibilis et differ
ret ordinò sapientia. Tales p̃terea polu
ent tam p̃uocatiõẽ q; p̃cipat̃i celestĩ
intelligẽtiã quales nos xpiani angelos
optamus q; impari varietate. Audiam
nĩm in corp. p̃sonone qualicũq; ad nos
sonantiam vel tenet veritatis. Abincies
in p̃mis q; cõstiti animarũ tãq; aial aliq;
õnale cõpõitũ et materia celi et forma in
colleatũ. Secedunt nĩ assilẽtes elect
les intelligẽtiã. q;es appellat optus admi
nistratoz spũs. Rã regula et cõmũs
thologõ cõ p̃pã corpũ spũalia men
strari. Vocelamas q; verbi dei amor
cõmũs spiritalẽ et vltimã alereõia que
amocõn intẽpãta fuisse videt p̃bã apud
doctũ spũm vel aiãm celi et mĩdĩ. Oĩtẽ i
quã hũm genũs h̃i retros amicos amor
quo celi regit̃egũ. Et aliq; d̃ aiãm loq;ns
deõ. Quas inq;nt legẽdũ q;ã ad te vter
liberãciã facis q; g̃erentẽ. Inq; d̃ d̃ aiãm
nõ d̃ q;ã amorẽ. Ponẽbant t̃õĩos
h̃i p̃bõ cõfõne latas ad magnũ Dionis. q;
in quãlibet intelligẽtia post hũãã et vnica
que deas et triplez notus spũalis inueni
ebant. Unã quã circularis et vniformis
circa diuina mẽtem ab ip̃o in ip̃am tanq;
ab oriente in occidẽtẽ. Illas relar obliquit
de se ad se in l̃ẽtanã ab occidẽte redẽtẽ in
occidẽtẽ nõ sine multa p̃culariã quã d̃ã ir
regularit̃ẽ. Amos imaginãbat̃ mo
nũccõs seu diuinalis creaturã a se et cõ
mũ. Cãntũrũ apud bonũ p̃bã dicitur
q; quã p̃mũ et videt̃ h̃i. Amos di
cũt̃ h̃i et vñ talis tam q; remota de
grãtia. Cõsonant et decoz p̃ oĩm modõz
Rõdõmas m̃ũãm tẽã p̃ l̃ẽtanã vñ sũb
l̃ẽtanã h̃i cõmũs p̃mũãm omniã
riãm cõmũãm et inuẽtã. Et h̃iã affectiões
h̃iã h̃iã m̃ũãm q;ã quãcũq; sũm
sũm. dõcõmũãm et cõmũãm. sũm
sũm sũm. Inuẽtõm dõcõmũãm. Tales sũo affe
ctiões nõnõ p̃mũãm vocẽt̃ur cõmũãm
sũã cuius naturã vnũãm et quãcũq;
eas sũb antõ q;ã m̃ũãm dõcõmũãm. Et
Lur aut̃ plus ex p̃lo spũalis cõmũãm. Du
re viãtõis q;ã p̃pã q;ã adẽ p̃mũãm
eõmũãm q;ã alterũ sũm q;ã demũãm
faciũt dõcõmũãm quõp̃ h̃iã dõcõmũãm
vñã p̃mũãm. Et h̃iã m̃ũãm sũm
q;ã dõmũãm cõmũãm nõ aĩa et cãmũãm
m̃ũãm h̃iã vñãm in se. h̃iã amo

remouendas p̄dicamus. alioquin quid a lapide / q̄d alia quānis insensibilire differet cōditio sapientis. **T**ales p̄terea posuerunt tam platonici q̄s peripatetici celestes intelligentias / quales nos xp̄iani angelos noīamus / q̄s impari varietate. Audiamus t̄m̄ in eoz̄ positione qualēcūq̄ ad nos cōsonantiam vel tenuē veritatis. Abijcētes in p̄mis q̄ celū sit animatū tāq̄ aīa aliq̄d rōnale cōpositū ex materia celi et forma intellectuali. **C**ōcedimus t̄m̄ assistētes esse celis intelligentias. q̄les appellat aplūs administratores sp̄ūs. **N**az regula est cōmunis theologie cū p̄bia / corp̄alia p̄ sp̄ūalia ministrari. **C**ōcedamus q̄z verbū dei / p̄ amores cōmunē spiritalē et vitalem alere oīa quez amorem interpretata fuisse videt̄ p̄bia apud boetiū sp̄m̄ vel aīam celi et mūdi. **F**elix īquit hoīm genus si vestros animos amor quo celū regit fregat. **E**t alibi d̄ aiab̄ loq̄ns deo. **Q**uas inquit lege benigna ad te conuersas reduci facis igne reuerti. **I**gnē q̄d aliō intelligēs q̄s amorem. **P**onebant rursus isti p̄hi cōsonē fatis ad magnū **D**ionis. q̄ in qualibet intelligentia posit̄ p̄mā et vnica que deus est / triplet motus sp̄ūalis inueniebatur. **U**n̄ quasi circularis et vniformis circa diuinā mētē ab ip̄a in ip̄am tanq̄ ab oriente in oriens. **A**lius velut obliquus de se ad se. in se tanq̄ ab occidēte redeat in occidēs / nō sine multa p̄culariū quadā irregulariter recta. **T**ertius iuaginabat̄ motus rectus seu diametralis creatura a se et cōtra. **C**ātauit ista apud boetiū p̄bia dicens.

R Qui p̄petua tē. videat̄ ibi. **A** tuero dicet aliq̄s cur et vū / talis tam q̄s remota digressio. **C**ōsonant et decore p̄ oēm moduz̄. **R**espiciamus mariam / etiā p̄ statu vie sublimē habuisse ad cōtemplatiōem omnifariam celestīū et infernoz̄. **E**t hinc affectōes habuisse multiformes. quaquauersum. sursum. deorsum. ante. retro. dextrosursum. sinistrosursum. introsum deniq̄. **T**ales s̄o affectiones nōne q̄dam voces erant canticordi sui cuius naturam inq̄rimus / et practica eius sub arte q̄dam tradere satagimus. **A**ur aut̄ plus exēplo sp̄ūalis cordis **M**arie viatricis / q̄s angeli / q̄s ade p̄ statu innocentie / q̄s alterius sc̄toz̄ / q̄s demū ip̄ius xp̄i placuit hoc facere / quisquis hec legerit accipiat paucis. **S**p̄ūs marie viatricis q̄stū cūq̄ diuise cōsideratus ab aīa et carne fuit passibilis. voces exp̄mēs in se. nūc amor

ris et gaudij. nūc meroris et odij. nunc spei nunc metus. necnō p̄ oīa pie cōpassionis. vtpote q̄ regina mie tūc erat. **C**anticorduz̄ igitur habemus in ea p̄eam. velut in exemplari verissimo. clarissimo. certissimo. **S**z̄ angelos bonos sed sc̄tōs sp̄ūs glorificatos sed adam in statu p̄mitus instituto. nullus admodū passibiles dicit. **S**p̄ūs p̄terea nō necessario sed disp̄satorie / dolorem / timorem / miserationem q̄s suscepit. **A**lij deniq̄ viatores boni a venialīū discordantia nō secludūtur. **S**p̄ūs vero marie cū nulla dissonantia criminali l' veniali passa est affectiones et cōditione nature mortalis / p̄portōnabiles passioib̄ carnis. **P**otuerat hec cōsideratio sufficere. p̄ practica canticordi. noui / p̄tinus arte tradenda etponēda veluti sunt oculis. sed antea iūgamus ad p̄missa q̄d ip̄is cōsonet. nec nos impediāt. **E**cce q̄ sp̄m̄ marie nudū et solū et sepatū ab aīa et carne p̄posuimus inspiciēdū dū etiā viueret in carne mortali. **N**ūc eadē cōsideratione nō p̄turbata / formemus. imo formatuz̄ tribuamus. imo tributū respiciamus. organū vnū p̄stantissimū. p̄ q̄d et in q̄d spiritus marie canticū suum nouū nō introiit clausum teneat / sed ad exteriora deducat. nec ē opus inquirendo longē progredi. **C**onuertimini intuitu ad corpus eius organi / cum p̄hicū / q̄d omnino cōtempatum fuit. **E**t ita p̄orsus elōgatū ab omni fomitere / bellis dissonantie / q̄ nec etiā minima p̄tuit opationū notula / sibi discors esse. **D**olorosum plane dixerim̄ organū tale ad omnem armoniā formabilem summe dispositum. **C**eleste dixerimus illud organū potius q̄s terrestre nō natura sed gratia. **C**eleste p̄orsus ob quandam stabilis mutabilitatis effigiem. ob inerrabilem obediētie suo spiritui legem. **C**uius vicissitudines ī motibus suis non plus fuerunt a recto deuiabiles / q̄s orbium celestīū girationes. **P**ostremo videre erat in organo marie corporeo / motum p̄portionatū p̄mo mobili celesti / motum velut obliquū / cursū / planeta / rum non omnino dissimilem / motum p̄inde rectum. ad exemplar elementoz̄ grauium et leuium. et hec omnia cū summo ordine cōcentu numero et pondere mensurata fuisse credideris. **A**cecepisti sub breuib̄ / q̄le fuerit canticordū sp̄ūs marie / in multis simile spiritib̄ angelicis. **A**diūctū est de organo corp̄is sui temperatissimo et.

commenturissimo. in quo et per qd spiri-
tus iste et anima marie. poterat imperati-
ue cantica spiritui proportionata foris conci-
nere. non pot. experimur in organo diste-
peratissimo corpore nostru. qualia sepissi-
me luxit et planxit apostolus noster. profi-
tens non se posse bonu qd volebat. sed ty-
rannifari sub lege peccati que est concupi-
scentia. volebat ei non concupiscere sed pos-
se inquit non inuenio. qz vanitati subiecta
est omnis creatura non volens. ista tm exce-
pra qua impleuit tota caritas et humilitas
vt locu in ea no haberet vanitas et cupidi-
tas. **C**anticordu marie/vocibus innu-
meris musicalibus resonabat. du i corde suo
coferebat omnem secum euangelicam veri-
tatem. dum pterea cantabat canticum no-
uum yd nullus alter sps cantare poterat
aut poterit. Itaqz si tot in cordib nris spi-
ritualib/cogitationes et affectiones possu-
mus eliciendo formare/quos cor pa corru-
pta/quos pprie iniquitates supergressa ca-
pot nrm/grauiant obtundunt obnubilant
mergunt. **C**oieciuret pius et solers animus
quid in illa scra. sps sapientie sanctus
et multiplex opabatur quo sapientie spiri-
tu in tm plena sicut et gratia benedictione
qz celesti fuit. qd ab vniuersali ecclesia non
sapiens sed antonomastica quada appro-
priatione/sapientia suis cu pconijs ee can-
tatur. vt qz est mater pulcre dilectionis et ri-
moris et agnitionis et sancte spei. in q gra-
omnis vie et veritatis. omnis spes vite et
tutis. qm qui audit no confundetur qa vox
sua dulcis a dilecto pdicitur. **C**anticor-
dum marie possumus ad paucas voces re-
ducere pncipales sub quib et ad quas om-
nes affectiones seu passiones/phia theolo-
gia qz reducunt q sunt amor seu gaudium
timor odium seu dolor. et qnta qsi pplexa fit
passio. **S**ciet quisqz fuerit scriba doctus
in regno celo. pferre de thesauro suo/no-
ua hec et vetera. de thesauro scz theologo-
rum et pho. qua sup re sunt opuscula quedam
scripta. **N**ullus autem purus homo qntu-
cunqz scriba doctus tale aliqd sapientius
efficere cognouit/qz amica p amorem dile-
cti filij sui. cui blandiens dicit illud de can-
ticis **O**mnia poma noua et vetera dilecte
mi seruaui tibi. **Q**ue ve beata. qz cu virgia
li sponso suo totiens audiuit verbu dei cor-
poreis auribus et humanis custodiuit ob-
lequijs. **C**anticu marie/potest velut sub

arte quadam exemplo sensibili ad gamma
vnum componi. **C**antatu est a phis experi-
entiam sequentib qz ars que est recta raro
agibiliu confert plurimu ipi nature. sic in-
genijs benedispositis a natura. pficit ad e-
ruditionem et ad illuminationem amplio-
rem. **A**mplius vero si ars imitatrix nature
solet a generaliorib incipere. solet ad certum
puumqz ordinem/confusa multa qz copo-
nere. solet p exempla sensibiliu ad intelli-
bilis viam dare. cur non temprabimus h
in musica facere spuali/quod factuz cerni-
mus in carnali. **P**ro cuius intellectu faci-
liori tradidit nobis industria pho. vnu ga-
ma. qd p se voces aut notulas figuratu ve-
lut oculis inspiciendu monstratur. **C**an-
ticordu id est spuale canticu non ideo pro-
hibetur gamma suu habere posse. qz iuxta
pprietatem iu descriptione canticordi posi-
tam/solus ille nouit qui accipit/videtur
forte parū attendentib hoc fieri tam irisi-
bile qz impossibile. quemadmodu de colo-
ribus ceco. de sonis surdo naturaliter disci-
plina nequit tradi. **S**ed aperiamus aures
cordis vt qui habet aures audiendi audi-
at. **E**t in pms audiat phus a quo sump-
ta videtur instantia. **V**oces inquit sunt ea-
rum que in aio sunt passionu note **E**cce lo-
quitur ad musicam consonater notari ver-
bo vtens **A**udiat pterea alter loquendi
cōpositus ab emula **S**ampsonis **N**ūc in-
quit aperuit vir meus cor suu mihi. **A**udi-
atur simul **B**reg. dicens qz p sensibilia co-
gnita ducitur animus ad incognita. **A**c p h
qd scit cognita diligere discit et incognita
amare. **C**ollidamus ista pariter et scintilla
veritatis erumpet. que scintilla: **I**sta nimi-
rum qz passiones cordis spualis licet inui-
sibiles/licet insensibiles exterius aperiri si-
cut et cor vtiliter pnt. **P**ossunt siquidez
agnosci foris. sed no oino. similiter ad cor
qd afficitur et experimentatiue mouet et tan-
gitur. hoc eni fieri non querimus **Q**uid er-
go: plane vt cor audiētis ad aliqd in se for-
mandu vel eliciendum si uile cōtinetur. **N**o-
ne sic omni die. mater audiens filiu sic di-
centem. **D**oleo. o timeo. format in spiri-
tu suo vel doloris vel timoris vel cōpassio-
nis affectum. **E**t qua fit hoc arte. qua vera-
tione. nisi qz aperuit sibi filius cor suum et
latentes intus notauit passiones **S**uppe-
tunt plures alie rōnes quib efficitur pspi-
cum/arte de musica spuali no ee ficticia.

Deca
non inuitem non impossiblen non
sione leti ueritate et gratissima rec
one gratissima dignissimam. **E**t si
solan que subleuatur. alia tamen qu
nitor et solertior tradere possit in da
Canticordum nouum seu multu
est habere gamma beatus in notula
figuras uel uarias qz si gamma man
Construas musicam sensualem uel
com musica cordis et uoces vniuers
cibus alterius. **H**abet hoc multu
posse fm fralim. fm thesim. fm p
bilien inlog continuanonem cum
riare uoces suas. **P**ater possit inu
seant et cantare in choro plurim
Et autem in uocibus eius auribus
dis ipa fralim eleuato uel de uel o p
acutum et grauem uocem. **T**heis an
ditur in pductione uocis uel in uer
larum sillabarum et uocum. **C**ombina
pnonialis dicitur multo ad uariet
tandum et cōstantium consonanti
Et autem dicitur beatus cōditio in
sica cordis saltem die in uia et pro ar
da. **N**on enim sine est factibile vt con
niant ita duo sub pportionali combi
one latentium affectionum sicut in au
et uisib. **G**amma tamen manuale mul
cationem suam possit necessestaria
ber in hac causa. **A**ntem quo ad fralim
thelim dicitur vni qz repant in affect
omibus. **S**unt enim qualitates in quib
phia ponit attentionem et cōtractione
et theis. **I**ntentionem quoqz et remissio
nem que est fralim. **C**oncluditur h
uocum pulsantiu cordis materialis per
metrica. **S**ed in affectionibus sps uel
uocis in se cōtinetur cognitio medi
coulis qz sita in ipis theis et fralim. et in
qualitate non ualibus de quibus mi
nus appertinetis su et intensio seu
dum tres uociones dicitur la rō
dimo et pnditua. **C**anticord uoces
poterant in uarietate et in nobis mi
nis modis agnosc. **L**ogoi canit uo
primo introitus in corde sonant. qz in
cor sonare dubitans. **N**aturae docent
legitur. **C**or meum ad **H**oab sonare
tamen vt non ignorat a se et quomodo
do rapus fiat. **E**rigitur sermo nobis
de illis quibus loquar dicit qui conu
nunt ad cor. **R**onnet apud sero aut
nle gaude. **S**ed uel. et componit uia de

non inutilem/non impossibilem. non irri-
sione sed veneratione et gratissima recepti-
one gratissima; dignissimam. Et si nō ista
forsan que subscribitur. alia tamen quā sū-
tilior et solertior tradere posset indago.

Canticordum nouum seu musicum po-
test habere gamma breuius in notulis seu
figuris vel litteris/ q̄ sit gamma manuale.
Conferamus musicam sensualem vel or̄
cum musica cordis et voces vnius cum vo-
cibus alterius. Habet hoc musica or̄is q̄
potest fm frasim. fm thesim. fm p̄portiona-
bilem insup continuationem cum alijs va-
riare voces suas. Patet potissimum vbi di-
scantant et cantant in choro plurimi siml.
Est autem in vocibus or̄is aut alijs melo-
dijs ipa frasim/elevatio vel depressio penes
acutum et grauem accentum. Thesis attē-
ditur in p̄ductione aut breuiatione notu-
larum sillabarum et vocum. Combinatio
p̄portionalis dicitur multoz ad inuicē cā-
tantium et cōtracantantium consonancia
Ecce autem deficit hec tertia cōditio i mus-
ica cordis. saltem hic in via et pro arte dā-
da. Non enim satis est factibile/ vt conue-
niant ista duo sub p̄portionali combinati-
one latentium affectionum/ sicut in auditu
et visis. Gamma tamen manuale multipli-
cationem suam potissime necessariam ha-
bet in hac causa. Aeternum quo ad frasim et
thesim dicimus vtrq̄ q̄ repiunt in affecti-
onibus. Sunt enim qualitates in quibz
phia ponit extensionem et cōtractionē que
est thesis. Intensionem quoq̄ et remissio-
nem que est frasim. Concluditur h̄c et motu
venarum pulsatiū cordis materialis per
medicos. Sed in affectionibus sp̄s vbi
tenent eas in se/ cesset hec cognitio medi-
cinalis/ q̄uis sit in ipis thesis et frasim. et in
qualitatibus non vitalibus de quibus mi-
nus apparet sit extensio sit et intensio secu-
dum tres dimensiones altitudinis latitu-
dinis et p̄funditatis. Canticordi voces
poterant in maria. possunt et in nobis/ ml-
tis modis agnosci. Cognoscitur ista vox/
primo introitus in corde sonante. q̄ si in
cor sonare dubitauer? Isaias te doceat vbi
legitur. Cor meum ad Doab sonabit. Sit
tamen vt non auertatur a se et quodāmo-
do raptus fiat. Sit igitur sermo noster hic
de illis quibus loquitur deus qui conuer-
tuntur ad cor. Nonne queso scit cor se ama-
re. se gaudere. se dolere. se compari. et ita de

reliquis. Scit inq̄ non p̄ opinionem. nō
p̄ solam fidem. sed p̄ experimentalem notici-
am. qualem in alteram transfundere fas nō
habet nisi forsā in citatione quadā et com-
monitione p̄ notas verboz vel signoꝝ. //
Cognoscitur rursus h̄mōi vox non est du-
bium a deo et ab omnibus quibus ip̄e vo-
luerit reuelare. et hoc vel in verbo vel in p̄-
prio genere. vel insup naturali quodam lu-
mine. quemadmodū credimus fieri sepius
in beatis. tam mutuo loquentibus q̄ n̄a
desideria nō audirent. Cognoscitur ampli-
us hec vox p̄ quasdam opiniones seu con-
iecturas. q̄nq̄ p̄ autoritatem dicentis de se
nobis vel scribētis vel innuētis. q̄nq̄ p̄ si-
miles in nobis affectiones genitas ab ob-
iectis vtriusq̄ sibilibus p̄ntatis. Dum in cō-
tinentes duo respiciunt virginem foris p̄-
cerrimam/ si libidinosa sit in corde cuiuspi-
am/ fas est argumentari q̄ sit aut esse possit
in altero. nō aliter de duobus virtuosis et p̄-
oppositum. vnde p̄uerbium sumptum est
Insaniens in vna passione/ de omnibz ce-
teris ita putat. Vinc sapiens intellige que
sunt p̄mi tui et teip̄o. Postremo p̄ ai?
et his passiōibz q̄s circa vicia sēsit aliqui. q̄s
isup circa p̄mos quotidiana colligit expe-
rientia valet cōcludere varias esse voces il-
las. quas dei cultozibus audit attribui. vt
est illud Quā magna multitudo dulcedis
tue dñe quā abscondisti timentibz te. Et illud
Nihil dulcius q̄s respicere in mandatis al-
tissimi. Et illud xpi. Venite ad me oēs et
sequē. Et inuenietis requiē ai ab v̄ris. Inq̄
eni meū suane ē et onus meū leue. Dicta de
niq̄z doctoz ad anagogicos excessus exer-
citatoꝝ quibz nō credere/ desipere est. et quos
imitari nolle/ stulticia et insipientia cordis
si et dū pater celestis traxerit ad xpm. Nam
ista est p̄pria musica et sciētia xpianozum. **U**
Canticordū marie fuit fm omnem artem
musice/ suauissime doctissimeq̄ modularū
Sane si sp̄s sanctus replēs aplos/ de cu-
it eos oēm veritatem si eoz corda afflata s̄-
ctoz sp̄s/ voces diuersas intonant. fantuz di-
magnalia. Si rursus maria fm Damas.
a nullo vincitur illustrū. Si amplius fm
Dionis. traditiōem/ lex diuinitatis ē vt om-
nis inferioꝝ p̄fectio sit eminentius in sup̄i-
ozibus cum maria fuerit p̄ gratiam s̄lima-
ta nedū sup mulieres et homines. sed sup
omnes angeloꝝ choros quis ab ea musi-
calcm in summo noticiam negauerit. Ro/
Ab 3

lumus idcirco suadere deuotis quibus lo-
quimur vt se tradant musicalibus artibus
seculi cognoscendis. Curiositas enim cul-
pabilis hec esset in multis. sed si obuenerit
cognitio/vel ex studio iuuentutis. vel aliu
defaciliter sine detrimento exercitij sanctio-
ris/non abijciant donu dei. sed ex opibus
gentilium et egiptioꝝ dicati/seruiant ex il-
lis deo/et ad laudem suam/omnia/gloriaz
q̄ conuertant. ¶ Canticordū marie fuit ap-
tatum fin omne tempus. nūc saltare nunc
plangere. Saltare sicut in epithalamio sa-
lomonis. plangere sicut in trenis Jeremie
Sepatus enim fuit marie spūs ab omni cō-
tagione carnalis amoris quem canticorū
verba sonant. Et hoc in laqueum pedibus
insipientium. in foueam et in viscū cū car-
ne et sanguine. cū fantasīs sexuum viri ⁊ fe-
mine/si tamen blandimentis carnaliū nu-
ptiarum cor suum dederit his cācticis Ita
q̄ sicut apud deū non est masculus aut fe-
mina. sic nec in cācticis istis et epithalamio
spiritali nuptiali. Et tamen nihil aliud vi-
dentur sonare/q̄ dilectum et dilectam. spō-
sum et sponsam. amicum et amicam. ope-
lus et oscula. que qualiter inueniri possint
absq̄ sexuum discretionē. mirum valde s̄
tamen verum nec ab animali cōprehensi-
bile. qui non sapit que dei sunt. ¶ Marie ve-
ro spiritu cuncta hec facilia. ¶ Porro de lu-
ctu testimoniū habem⁹ sancti senis. Quā
inqt̄ ipius aīaz p̄transibit gladius Et hoc
p̄lamentum cum multis tempibus Da-
ria cecinerit flendo cum flente Jesu. sicut
gaudebat cum gaudente. Precipue in hoc
insonuit tpe passiōis bñdicti filij sui dū cū
clamore valido et lacrimis orās et iudicis
est p̄ sua reuerentia. ¶ Nihilominus fuit eo
tunc/tam in filio q̄ in matre cū cantico. p̄
fundissimelamentationis/canticū altissi-
me exultationis. Verum hec et alia que se
se ingerūt loquēti de maria / trāsgressionē
afferūt et suspen s̄ tenēt expectationē lecto-
ris. qui gāma nouū cāticordi noui traden-
dū fore retinet ex n̄ra p̄missionē. ¶ At uero
pausamus iterū. ne cōtinuatio fiat in cātā-
do minus accepta. sedeam⁹ cū vtraq̄ ma-
ria ad pedes Jesu. nūc in domo nūc in cru-
ce loquētis. nunc exultantis spū. nūc plozā-
tis sub ymbra illi⁹. Sub ymbra illi⁹ quez
desiderabam (loquit̄ aīa sc̄a aīa marie) sed
di. Et fructus eius fructus honoris et ho-
nestatis cū solijs verborū suauissimis gur-

turi meo. Sutturi plane tali de quali psal-
mista annūciat. Exultationes dei in gur-
ture eoz. Quas exultationes appellamus
iure n̄ro canticordū. Sup̄ q̄ / post theoriā
p̄xim dare conabimur vt pateat et legat̄
in digitis. ac in manu describat̄. cooperan-
te verbo dei qd̄ se inclinās olim digito scri-
bebat in terra. quo p̄dem legis notas scri-
pserat in tabulis.

Thomas tertius

Gamma canticordi / quisq̄s desi-
derat vel audire vel cognoscere/
debet exuere veterem hoīez ⁊ no-
uum induere quīs in xpo puer/
imo et stultus fiat. ¶ Talis erat namq̄ ma-
ria. tales nos petrus vult esse infantes scilicet
rōnabiles sine dolo. recolens dictū a chri-
sto. Amen dico vobis nisi cōuersi fueritis
et efficiamini sicut puuli nō intrabitis re-
gnum celoz. ¶ Irrius est a Seneca senex
elementarius. Putrescat igitur qui ad ele-
menta musice spūalis admittendus est. et
meminerit qm̄ optet addiscentem credere.
vt sit vere discipulus. ¶ Talis erat Johā-
nis senex⁹ vt a quile renouata cū nihil pe-
ne aliud loqueretur/q̄ amoris noui voces
hōuā. Filij diligite alterutrū semp̄ ingemi-
nans Quid mirū si dilectus de dilecto. si
custos dilectissime et amice p̄ amorem xpi
quo nemo maiorem habuit caritatez fecit
de dilectione iuge verbum. ¶ Talis rurū
Arsenius dum post senatoriam et aulicam
dignitatem/post multas in seculo literas/
dum consulisset patrem beremicolā sine
litteris. suis mirantibus qd̄ tantus vir lit-
teris grecis et latinis eruditus cum idiota
sermonem p̄traxisset/suspirabundus ait.
In veritate dico vobis qz necdum ad al-
phabetū huius senis atigi. Fuerat enī ser-
mo suus/nō de scientia quā didicerat solā
sed de caritate que edificat. quā ideo nescie-
bat. qz nō transierat in affectū cordis. Cre-
diderat tamen humilis. more discipuli pu-
eri/tot expientijs castissimoz affectuum ⁊
sentimētoꝝ erudito. q̄ fecerat opatiōem in
aquis multis humultuantū fluctuantūz
q̄ temprationū in mari cordis. vbi viderat
opera domini et mirabilia eius in profun-
do. ascendens nunc in celos. nūc descen-
dens in abyssos. Crede mibi qui tale nauī
gavit mare/enarrauit pericula et mirabilia

De car
... Non illi qui scotos in ipso nauī
... non exantur vel conari p̄tinuas reuolub
... Obstat hanc ieris se nec ille Salom
... nis filium verbo de canicis ⁊ b̄ymis
... nūc illis dicit ea in corde tuo iugiter
... curāda gaudium quīs vici illa sup̄
... canere gradatōs stando sedendo q̄
... Gamma notum non ideo spernat hō
... uas in cōuio si tenent se gradatōs
... tūy ip̄. Non eger affirmo. tali mon
... quibus vere gradatōs factus est in
... Quis exemplo mane quo maior eo dū
... et qui dūmior. cōuio p̄mior. simi
... et a m̄mior. Huius loquatur apud
... quoz cōuio est cor et dūmior oculi
... balantes in magnis ⁊ mirabilibus
... se. Ideo nec lactare iam dignantur vōra
... doctrine p̄. Quid m̄mior sicut dō
... et in sup̄ matre sua corde arido sicut
... potior apud talē aspectu p̄mo reuolū
... p̄tiaz radices b̄mioris gamma nolū.
... Lūdibundus ip̄m sapientium est. q̄
... nam d̄log co canticis ip̄i spiritūalib⁹
... m̄mior d̄nde se iudicibus fuerit
... tū. vt quid ergo afferuntur noua
... dem arboris inuolunt nobis. que ne
... tres nolū digni sunt amiger. Nō
... nis eccle cecidit. Ludo qui super
... qui super vobis docentes se intellex
... nero illa nihil mouent simplices animos
... scientes spiritūalium sp̄are vbi vult
... quando vult et quonō vult. Alioqui nō
... dicitur apud Danielem. Petra n̄libunt
... iurmi et multiplex erit sc̄ena. P̄vbi d̄
... ut ip̄o q̄ offeruntur sed non in toto
... ventum d̄molo. non in eccle sedis q̄
... d̄molo p̄tibus non in agro bonū
... fructuoz que de foris symphoniam et
... cōuio non nouerit. Non demis
... uero cōuio q̄ d̄mior d̄ d̄mior nec
... inuenit bonū nec vltim sc̄enam ren-
... debit. Ad d̄mior d̄mior in vltim
... cantat carmina cordis ip̄mo p̄tē
... cul. Gamma m̄mior non n̄mior
... mare possunt q̄ ad cōuio d̄mior
... s̄ri. Jesu xpi crucis vt dicitur in d̄m
... fio. ¶ Troicopar d̄mior galie. ¶ D̄mior
... est figura culm qd̄ maria possit
... suum in meditantibus et sup̄
... in opationibus. Quis p̄mior in cōuio
... vices. ¶ Sc̄iculus m̄mior d̄mior
... viter vōra mea d̄mior d̄mior.

eius. Non illi qui setotos in ipso naufragos mergunt. nec vniq̄ emergunt quia vel non conantur vel conati p̄tinus refozben- tur. **O**bedierat iteruz se nec ille Salomonis filium verbo de canticis z hymnis spiritalibus. liga ea in corde tuo iugiter. et circūda gutturi tuo. q̄tū vici illa saperet z caneret gradiendo stando sedendo q̄.

Gamma nouum non ideo spernat hō nouus in christo si senserit se gradiusculū factuz i ipso. Non eget affirmo. tali monitu / quisquis vere grandis factus est in christo. **Q**ui exemplo marie quo maior eo humili or. qui humiliori christo p̄ximior simili / or et intimior. **S**z ita loquimur apud eos quoz exaltatū est cor et elati sunt oculi ambulantes in magnis et mirabilibus super se. **I**deo nec lactare iam dignantur vbera doctrine pie. **Q**uidni maneant sicut ablati sup matre sua corde arido sicut testa.

Potret apud tales aspectu p̄mo reijci simplicitas ruditas breuitas gamma nostri.

Causabuntur ipm supuacuum esse. quoniam absq̄ eo canticis ipi spiritalibus ac mysticis habende se iudicibus fuerint instituti. vt quid ergo afferunt noua hec qui dem auribus inquirunt nostris. que nec patres nostri dignati sunt attingere. **N**ūc tertius e celo cecidit. **C**arho qui super senes qui super omnes docentes se intellexit. **A**c uero ista nihil mouent simplices animos. scientes spiritum sanctum spirare vbi vult quando vult. et quomō vult. **A**lioqui nō diceretur apud **D**anielem **P**ertransibunt plurimi et multiplex erit scientia. **P**rohibetur p̄mo q̄ offeruntur sed non in foro rerū ventium clamoso. non in cecis fedis q̄ libidinum p̄stibus. non in agro bouum cuz fratre seniore qui de foris symphoniam et chororum domi non nouerat. **N**on deniq̄ p̄ uerso corde q̄ est abominabile dissile nec inueniet bonum nec vllam scientiam retinebit. **A**dditur et illud. **A**cerum in vitro q̄ cantat carmina cordi pessimo / p̄cul tale p̄cul.

Gamma mysticum non melius for- mare possumus q̄ ad exemplar domini nostri **J**esu xpi crucifixi vt dicat puer in christo. **T**roix de pardieu gallis. **H**oc plāe est signaculum q̄ maria posuit supra cor suum in meditationibus et sup brachium in opationibus. **Q**ue gloriatur in canticis dices **F**asciculus mirre dilectus meus mihi inter vbera mea cōmorabitur. **F**ascicu-

lus vtiq̄ puulus humilis et paucus quale querimus esse gamma nostrum. **R**ecedant vetera de ore vestro dicebat illa cuius cor exultabat in domino. **V**etus anna mater noua qz deus scientiarum dominus est et ipi p̄parantur cogitationes. **N**olite ergo multiplicare loqui sublimia glorientes nisi forsaz in domino. **D**ibi absit gloria ri canrat **P**aulus renouatus de sanlo veteri. nisi i cruce dñi nostri **J**esu xpi p̄ quē mihi mundus crucifixus ē et ego mūdō. **Q**u tus iterū hec verba sunt. **N**ō enim iudicauimē scire aliquid inter vos nisi **J**hm christū et hūc crucifixū / qui z bucinabat omnibz de cetero nemo mihi molestus sit. **E**go enī stigmata **J**esu in corpe meo porto. **S**us quoq̄ coapulus **P**etrus xpo ait passo i carne. et vos eadem cogitatione armamini. **N**am crux lignum salutare est q̄ ad p̄mam dignitatem renouauit omnia. **S**ic pollicitus fuerat xpus dicens iudeis **E**go si exaltatus fuero a terra omnia trabaz ad meipm. **I**n qua tu benignissime et innocētissime **J**esu ppendisti. vbi fuit extensum tui cor poris organū. istar tympani. vbi cecinisti verba salutis nostre. vbi quinqz plagis capitalibus quasi tonidem notulis vel caracteribus te insigniisti. et proprii sanguinis minio rubricasti. vbi tu p̄scina p̄batica salutaris / quinqz porticus vulnerū habens. dedisti haurire aquas in gaudios fontibus saluatoris. p̄cipue tibi p̄senti regū videnti tibi concinenti o beata beatarū. tu digitulos illic cōplodebas quos sp̄ ad bellum sp̄s docuerat benedictus deus. **Q**ui mirra stillabant p̄batissima / qui app̄bēderūt fusum p̄ tunica viri sui et filij **J**esu quē cibauerat quem contrectauerat. cuius lacrimas siccauerat et nunc describebāt sibi cū sensibus alijs quinqz voces inenarrabiles canticordi quales inquirimus.

Gamma mysticum fas nobis est ad quinqz notulas seu voces vel litterulas puncta vel caracteres figurare. **S**ic licet homo noster vet̄ crebro nobis aduersus. nullo minus loquebatur de ipso mysticus sermo prophete. **T**u vero vniuersis dux meus z notus meus **Q**ui simul mecum dulces capiebas cibos. in domo domini ambulauimus cum consensu **T**unc reuelens dissidium per demones ingestum. cōuersus ad illos imprecatur venire mortem super illos.

Ex hoc p̄dicto tamen tante latitudinis **D**b 4

mysterio hoc vnum trahimus ad rem presensentem / q̄ vetus homo dicitur est noster q̄ necesse est s̄m ph̄z quēcūq̄ intelligētē fāta smata speculari et a sensibz cognitionem accipere. **C**ōsentaneuz est igitur vt gamma noui hominis / cōsonet ad gamma veteris . et si nō sit in omnibus prorsus idem. **H**oc autē gamma / q̄ manuale pueris instituit / ser vocibz diffinitur . licet s̄m frasm et thesim multimode reperitis . que sunt . vt . re . mi . fa . sol . la . **T**eneamus p̄inde s̄m ph̄icam disciplinā q̄ oēs veteris hoīs voces seu notule passionū / reducuntur ad quattuor notas a poeta . cui cōsonat apud boetii ph̄ia **Tu** q̄ q̄z si vis lumine claro tē . **D**eniqz complectitur illas ecclesia mater nostra dum canit in prosa . **C**ōfusa sunt hic omnia . spes metus meror gaudium . **E**cce quattuor voces exp̄ssas quas enumerando dedit eccia q̄n / tam aliam intelligi . dum confusas esse notat . quasi vīez vna sit ex omnibus aut multis composita . resultansqz sicut ex quattuor elementis simplicibus / mixta fiunt . hanc certe compassionē nominamus a con . q̄ ē sil et passio q̄ si sil passio . hāc alr possum⁹ noiare miseratōez seu miam . cuius te matrem et reginam p̄ orbem terrarum confite tur ecclesia **M**aria . **G**amma . a . mysticuz potest elegia diuina cantatrix amor castorum sub duplici metro complecti . **A** sit amor gaudens . spes **E** compassio iora **D** timet v . q̄z dolens odit et ista notes **B**enedictus deus factus p̄ nobis verbuz abbreviatum / qui nobis hoc breue verbuz post multam conquestiōem suggere dignatus est / q̄ emulatur signum thau . cor fixū q̄z / tenium q̄z in ip̄o **J**esum x̄pm representat q̄ simul ad puerile gāma veteris hominis se conformat . q̄ p̄inde ph̄icis disciplinis cū theologis anagogis resonanter est accōmodum . p̄ quod ad extremū quodlibet cā / ticum . sit psalmus . sit hymnus . sit in sonotube . sit in cythara . sit in psalterio . sit in tympano z choris . sit in cordis et organo . **D**eniqz quōlibet omnis spūs laudet dominū poterit annotari **P**ape dicit aliquis nimum grandis est hec promissio **B**randis plane sed simplici corde recepta / fidelis est et vera ppitio illo qui dicit **D**ilata os tuuz et implebo illud **Q**ualiter impleuerat psalmistam qui dicebat ex sententia . **I**mmisit in os meum canticum nouum / carmē deo nostro . **C**onuertamus oculos etiam car /

nis ad signum q̄ exaltauit deus in nationibus . cuius typum tenuit eneus serpens exaltat⁹ in deserto . **E**cce istic est longitudo latitudo sublimitas et pfundum . **E**cce quattuor extremitates inspicimus / z i sublimi sursum rationabiliter collocamus primam litteram que gaudium et amorem significat . quoniam vertitur ad celos vbi nihil quod nō sit gaudiuz exercetur . **G**loriosa inquit psalmista dicta sunt de te ciuitas dei . **S**icut letantium omnium habitatio est in te **A**c perinde resonantium ab . a . vocali prima gaudio vel amore nostrum gāma tanqz a digniori sumit initium . **L**eterum colloamus in extrema profunditate deorsum . v . vocalem que designat dolorem et odium . **H**am profundum inferni quid aliud sonat . vbi dolor et fletus et stridor dentium . odium quoqz p̄tinet dei sanctorum sanctarumqz omnium . **P**onimus subinde in tono sub brachio dextro . e . vocalem que deputatur spei significande seu desiderio . **P**am et illic sperauit beatus lator et sperans audiuit **T**odie mecum eris in paradiso . **D**ebinc transeuntes ad tonū siue brachium sinistrum / configim⁹ . o . vocalem que timorem infirmat . **Q**uid enim terribilius q̄z vox a sinistris sonatura . **D**iscedit malidicti in eternum . **S**ic hēmus quattuor orbis exrema que sunt oriens **A** occidens **V** septentrio **E** meridies **D** tanqz in vulgari rota fortune . fiat hec reuolutio . **R**egno . a . regnabo . e . regn . aui . o . sum sine regno . v . **A**mplius in **X** littera que circa tempus natiuitatis christi . litteris latinis addita est / ap̄issime vocales quinqz si tuamus tanqz in quoqz zodiaco sit . **A**t uero respicientes in actorem et consummatorem salutis nostre **J**esum configim⁹ in medio . quid aliud queso videbimus / q̄z alteram q̄ si mixtam ex omnibus compassionēz quas **V**ocalis notat . a qua nomen **J**esu incipit . **D**inc est nostra redemptio amor et desiderium . **D**inc deus meus ait psalmista z misericordia mea . **D**inc appellabat **I**gnatius amorem suum crucifixum . **P**unc andreas moriturnus videbat in spiritu atqz de crucis supplicio gestiebat / **V**idit hūc franciscus quasi seraph alatum quando quinqz stigmatibus seu signis conscriptus ē ab eo sefibili libro carnis **H**ic inspicēs p̄ssima mater misericordie . nonne poterat vti verbū **I**saia posits . **V**eter meus ad moab

7

De...
quasi cythara sonabit **D**ob interpret
te pane quomā a patre et filia genit
Dicitur p̄p̄us et ce damnato cō
fieri mibi p̄it tamen vt p̄ metap
gnificet **J**esum . qui ex patre deo vt
amāna cōcipit est nō virili sem
mūdo spiramine **A**ducenter ma
archat a matre de turba **T**ic licet
ra neruosis cētēs z siccatis ap̄
nati ad re dicitur fructus vt notis su
cūne corde tē in dīsonante hōc vī
mens meror gaudium **N**ō dicitur quā
nec cōp̄ssio q̄ ab vtro cōgella est
Ecce q̄ instat mori et de se dicit
nā foderis archam facimus gāma notis
s̄m exemplar q̄ videmus in monte que
mōtem et lapide thau fore manū tra
dit dicitur carcerem impleuerat
hic est deus noster **J**esū x̄pm lapis que
reprobatū ē calceatē sicut est in capu
inguli lapis q̄ signat dū dū golum p̄tra
uerit **L**epremus den cep̄s ad gāma
manale sp̄iale n̄m / et ante domū q̄
non dicitur p̄ quinqz vocales . si cōlon
tes denotēs que si cōdūntur vt p̄ onat
bis a . i . b . d . m . l . a . t . a . **L**ib̄itāre
terfa . an . m . p . b . nolle **E**t est eodē mō
c . i . a . o . a . l . a . l . a . **D**eniqz q̄m ex
teribz fas est cōsp̄ere canis est lenis
traditio p̄ hōs quinqz vocales . i . m . o . et q̄
dam dīctio que cōsp̄untur dīctio
nemurā deniqz s̄m h̄m q̄m que s̄m
cōuōtione totos finales **S**ic ordinatū p̄
mam breui mēto de **J**ob̄e b̄p̄ssit q̄ de
ga **U**t quēntis tē rebonere mira fa mul
lib̄e labia **E**rabecant hic notis lapis
eius et p̄dentes in oculis suis . quo
ramidū volūte n̄i sublimē vult inspic
re q̄ q̄m p̄ hōc carmina sua dīgēti
seruāz iure dīctatē nō sine misterio
vīam **J**esū x̄pm **S**alomon de muliere
fosti . in mūdo / s̄m q̄m . v . v . g . i . s . g . l . o .
riole / vt s̄m p̄ra . **B**en̄ immaculati p̄ o
tonabia docemēs . vt s̄m s̄m . **A**d re
dīcti c̄m h̄m mēum **E** . **S**alomon **U**
dēbis s̄m in occiditō h̄mno **A** . **S** . **S** .
tus cardine **E** . **D** . **S** . **S** . **S** . **S** .
Voluit p̄ra dīcē noster **J**esū x̄pm
gnū aliq̄ in s̄mario literariū dīgnare
q̄ viderentur cōsp̄ere dīcti **A** . **S** . **S** .
o robis . nec vīam **E** . **C** . **C** . **C** . **C** .
tōs sicut de gamma potimēs . cōsp̄
p̄os . est litera quā apud p̄os . q̄ nec

quasi cythara sonabit. **Boab** interpretat
ex patre. quonia a patre et filia genitus est.
Hic licet prauus et ex damnato concubito
fuerit. mihi psit tamen vt p metaphoraz si
gnificet **Iesum**. qui ex patre deo vt fili⁹ ei⁹
et maria conceptus est. nō virili semine. sed
mistico spiramine. **Abducenter** marie be
arificat^a muliere de turba. **Tūc** sicut cyta
ra neruis tortis extētis et siccatis aptata. so
nauit ad te bñdictū fructuz ventris sui. **In**
cuius corde tūc indissonanter hec oia spes
meus meror gaudiū. **Nō** dubiū quin pa
riter cōpassio q̄ ab vtero egressa est secum.
Ecce q̄ instar moysi et bezeleel fabrican
tū. federis archam fecimus gāma nostruz
fm exemplar qd̄ vidimus in monte. quem
mōtem ex lapide absciso sine manibz tradi
dit daniel. excreuisse et impleuisse terram. et
hic est deus noster **Iesus** xp̄us. lapis quez
reprobauerūt edificātes factus est in caput
anguli. lapis q̄ digiti dauid goliam pstra
uerūt. **Co**aptemus deinceps ad gāma
manuale/spūale. n̄m / et attendam⁹ q̄ sex
notule noiant p̄ quinque vocales. si cōsonā
tes detraxeris. que si ordinātur vt ponatur
bis. a. l. f. a. scilz in fa. et la. **L**ibscit aut̄ frequ
ter fa. in mi. p. b. molle. **E**t est ordo talis. v.
e. i. a. o. a. f. et. l. a. la. **D**eniqz q̄tum ex ve
teribz fas est conijcere cantus est sensualis
traditus p̄ has quinque vocales. imo et qui
dam discantus que cōtrapunctū dicimus
neumara deniqz sic insinuabātur que sunt
cōsonātie tonoz finales. **Hic** ordinauit p̄
mum hymni metrū de **Iohē** baptista q̄ di
xit. **U**t queant lapis resonare mira famuli
solue labia. **E**rubescant hic nostri sapi
entes et prudentes in oculis suis / quo
rum nihil oculus nisi sublime vult inspicere.
q̄n̄ ipi summi pphete carmina sua diges
serunt p̄ literas alphabeti. nō sine misterio
vt treni **Jeremie**. vt **Salomon** de muliere
forti. in misterio sacre legis aut̄ virgis glo
riose / vt ps̄. p̄terea. **Beati** immaculati p oc
tonabia decurrens. vt alter iste psal. **Ad** te
dñe leuauī aiām meam. **Q**uid vltra. **U**i
debis sile in ecciastico hymno. **A** solis or
tus cardine. **E**t. **Hostis** herodes impie
Voluit p̄terea dñs noster **Iesus** xp̄s ma
gnū aliqd̄ in seminario literarū designare
q̄n̄ vehementer exaggerans dixit. **A**mē di
co vobis. nec vnū iota. **E**cce iota neutri ge
neris sicut de gamma ponimus. qd̄ apud
grecos / est littera quinta. apud nos. g. nec

vnus ap̄t̄ transibit a lege donec omnia fis
ant. **P**orro non minoris est ponderis /
q̄ se **Iesus** alpha et o dignatus est nomi
nare. **Do**tus est inde fortassis abbas **Jo**
achim vt ex seminario. i. litteris alphabeti
intellectum colligeret p̄teritoz futurorum
q̄ tempoz. **C**onsonant hec omnia nep
catus irideatur gamma n̄m / in cui⁹ or
dinatione sequi videmur non volūtariam
tantūmodo. sed naturalem. que mētiri ne
scit impositionem dicens. a. c. i. o. v. **U**bi
sub typo psalterij / sonus inchoat a sursum
corda. et prodit velut in deorsum. qd̄ sentit
vnusquisqz qui solerter aspiratiōem nota
uerit. quem admodum pores grammatici
prosus oculati et cordati viri / sapuerunt.
Est autem gaudiū vel amor sicut a in
quadam latitudine cordis. **D**einde sicut e
spes contractior est. **D**ebinc mollior est si
cut i. compassio. **P**̄terea significans me
tum. et. v. dolorem vel odium ad labia vsqz
perueniant. **A**c perinde gravitatem ipius
sicut primis sublimitatem damus vel acu
tiam. **P**ossemus ad adaptationes alias su
mere vel ex quattuor elementis et eoz qua
litatebus p̄mis. vel ex dispositione celestiu
planetarum. vel ex cōbinatione seu cōfigu
ratione complexionis humane et humori
bus ip̄m corpus per nervos et arterias agi
tantibus. sed ad p̄sens sufficiant adaptati
ones p̄missæ. si descriptiōem addiderim⁹
manualem. sed gamma (prout de re clarissi
ma promptissima dici mos est) supra digi
tos posuimus. **S**cimus in manu quin
qz digitos esse. sextum monstra quedā hab
uerunt. **D**iuidentur aliquando tres con
tra duos. de deo dicit **Isaias** q̄ appēdit trī
bus digitis molem terre. de christo q̄ misit
digitum in auriculas surdi et audiuit. q̄ p̄
terea dixit **Thome** **I**nfer digitum tuū huc
latus ostendens. vt certus fieret per digitū
Legimus quoqz digitos apud **Danielem**
scribentes in pariete. **H**anc thetel p̄bares
Describens quoqz sapiens stultum dixit.
q̄ digito loquitur. **N**on culpans. quia di
gito loquitur. sed q̄ discote peruerse q̄ loq
tur illud scilicet scdm̄ **Isaiam** quod non p
dest. **R**ominantur ad extremum hi q̄n̄
qz digiti. **P**ollex **I**nder **D**edius **D**edi
cus **A**uricularis. **E**t autem hec omnia
nisi p̄ collatiōne ratiōnali vocaliū que cō
ponunt gamma nostrū. quatinus in digi
tis possit tam oculis se prodere q̄ auribus

loqui exemplo monachoz nutibz loquen-
tium (vel alioz in gamma cantantiu. Pol-
lex tanq̄ pollentior et dignior habz. a. gau-
dium. Index monstrans nō iam habita s3
prima et certa / habet. e. spem. Collocatur
in medio longiori breuis. i. miseratione p-
ductius. Nonne p̄trea timor. o. med. ic. est
qui peccatū expellit. Demū dolor. v. datur
auriculari. qz sola vexatio dat intellectum
auditi. et aures quas culpa claudit aperit
A De sunt quinq̄ lampades mystice lucētes
in manibz virginū prudentiū ad illumina-
tiōem sensuū quinq̄ suoz. **G**āma n̄m
nō idcirco iudicandū supuacū / qz nō pre-
stat sua cognitionē cōfestim canticoz exer-
cendoz facultatem. Notatur hec cōsidera-
tio p̄pter illos qui fortassis auditu p̄mo su-
spicabūtur hoc fieri debet si dicēda sit ars
talis efficax aut vtilis. quos arguunt alie
quelibet artes. ipa in p̄mis grāmatica quā
non p̄trea totam cognoscimus / si suū tene-
rimus memoriter alphaberū. Sic de mu-
sicali gāma manuali. Sic de p̄ceptis rbe-
toricis quali dicit rhetor precipuus / absq̄
vsu et exercitio et viuacitate ingenij nequa-
q̄ sufficere. p̄desse tamen ad certiorē fide-
liorem q̄ noticiam / q̄uis sine alphabero
sine gāma manuali. sine rhetorica arte ml-
ti loquuntur. cantent perozent aptissime.
Sic in p̄posito recipiatur gāma nouum si-
ne quo tot litterati tot illitterati / cecinerūt
in cordibus suis domino. **A**tuero quia
p̄missum est consideratione p̄cedenti / pos-
se gamma nostrum ad omnia cantica my-
stica. illa etiā que per instrumenta se demo-
strent. Et hec pars tractatū speciale depo-
stulat. Dicemus ad p̄sens quantū satis eē
p̄ declaratione p̄missionis opinamur.
Concurrunt siquidem in musica sensibili
siue fiat cantu siue pulsū siue flatu / agens.
passum. mediū. sonus. obiectū. **S**icut in
psalterio est ille qui ludit tanq̄ agens et ip-
sum vas siue instrumentū psalterij. est me-
diū scz aer percussus. est ip̄e sonus qui
est qualitas sensibilis ab auditu. p̄rie p̄ce-
ptibilis. est obiectū littera scz seu psalmus
qui cantat siue sensus eius. **C**onstat au-
tem qz gāma manuale / non agit per suā co-
gnitiōē aliquid istoz. quia nec causat ip-
sum qui agit. nec passum in quod agit. nec
mediū per quod agit. nec sonū quez effi-
cit. sed est tantum mō quoddam exempluz
exterius quod aspiciens ip̄e qui agit / for-

mat in animo suo vel in corde / sp̄z seu mo-
dum cantandi. **I**nde est qz potest aliquis
habere talem formam seu speciem in anio /
qui nullum formabit canticum. vel qz nō
vult vel quia non potest p̄pter defectum in-
strumenti vel mediū. **A**rs ista nihilominus
manualis / non dicitur inutilis. quoniam
docet numerum pondus et mensuraz qui-
bus est formandus sonus vt reddatur ar-
monicus. **D**iscreuit vtraqz qui dicit **E**r-
ce studium q̄uis p̄ceperis artem. Quali-
se exercitio probabile est mariam occupaf-
se nutriendo puerū **J**esum. vocaliter etiaz
concinendo / instar angeloz canentiū **G**loria
in altissimis deo. **E**t hoc vel ad pueri
reuelationem mammabilis dormituri. vel
ad deuotiōem simul et consolationez tem-
pore peregrinationis siue psallendo nunc
Magnificat. tunc **B**enedictus vel **H**unc
dimittis. vel alia cantica syon euz psalmis
quos de filio suo nouerat p̄phetice compo-
sitos audiente crebro cum religiosa pieta-
te sponso suo virginali **J**oseph vbi et pre-
ueniebant angeli cōiuncti psallentibus in
medio. in uenularū tympanistriaz. **E**t ibi
puer **J**esus benyamin adolecētul⁹ in mē-
tis excessu. **Q**uas hoc loco poetarū musas
p̄tuleris verbo sapientie / quod est fons vi-
te. non equi voluentis pede productus in
pernaso monte. sed emanans a throno dei
cristallo similis a montibus eternis. quem
fontem ambiunt pro musis nouem ordies
angeloz. qui non cessant vna voce laut-
dare. benedicere. glorificare viuentem in se-
cula non palladem fabulosam sed sapien-
tiam dei veram. **V**erum p̄gamus ad reliq̄
Gamma mysticum plus confert in can-
ticordo seu canticordis sp̄ualibus / qz ma-
nuale gāma in cantico sensibili oris vel in-
strumenti musicalis. **H**oc est profecto uo-
tandum valde mysteriū quod elicitur ex p̄-
missis in assignatione distinctionis. canti-
cordis a cantico oris. quoniam p̄mum li-
berū est elicitive. non sc̄m. **C**ocurrunt in p̄-
mo voluntas hominis p̄ agente simul pa-
tiente et medio nil aliud est qz liberū velle
suum. **P**otest igitur dū vult et q̄n vult psal-
lere in se iuxta exemplar quod inspererit in
gamma nostro. nūc cōcinēdo p. a. gaudiū.
p. e. spem. nūc p. i. cōpassiōem. aut si volue-
rit fiat i se. o. timor. vel. v. dolor grauis. **P**u-
to q̄sqs h̄ sapiēter nec minus humiliter at-
tenderit cognoscet fructuosum esse gamma

De can
volunt. fructuosum dixerimus vt nouel
ocula in quo dū aduenit ip̄e amantū
p̄ p̄solum. **E**xhibet. dum euaserit
canem illi in qua sue sunt libertatis p̄
uoluntate vt amet et ceteri. **S**
p̄ntem cōponere circa amatoia
sini cordis. vt addidit hymnis iam cō-
uocaret illi aia marie frequenter
dula canica canicoz. q̄ dicitur dū
relegnata vel deo ḡmāica. vbi l̄
manū matua. nō ep̄lis nonimū
alocmo. **I**ncōpante dicitur cōditō m̄
dicit. **I**tas vocēis vōicōis vōe
ora q̄n landi cōmōis pura est nec cōmō
am. **G**amma mysticum potest ad cōmō
nās m̄licēs que r̄ligiōis appellatur
m̄ta. quina. octua. dicitur similis ad
uocō seu n̄māta. **P**otest hoc intum p̄
no videri cōmōis p̄mōis de d̄stinctione
cōmōis a cōmōis q̄m h̄ introitus
cōmōis p̄mōis cū cōmōis. nec p̄
cōmōis ip̄i cōmōis p̄mōis vōe
ap̄re. aut d̄p̄mō. **Q**ū insup̄ aduenit
videtur h̄ d̄p̄mōis. q̄ impossibilis
intellectū similis pura intelligit. **S**imil
igitur nec cōmōis cōmōis d̄mōis. non
d̄mōis app̄re ara p̄mōis de tōnis affecti
num quā d̄mōis d̄mōis n̄mōis in
uenitur. **D**ifficilis ista nec v̄mōis face
tur. sed nō nihil nos speramus esse d̄mōis
ras. **E**quidē canis **J**eanus vt tot⁹ igi-
nō cordis ep̄mōis p̄mōis vōes an-
glicis audisse supra montem v̄mōis qui p̄
n̄mōis antip̄mōis. cōmōis inuocāt
b̄mōis. quā d̄mōis d̄mōis ad ecclesiaz
sum cōmōis d̄mōis. **S**i voluerit igitur illi
quis canere in corde suo. exemplo anie
ap̄. v̄mōis. car non poterit sibi com-
p̄mōis. v̄mōis v̄mōis p̄mōis. et
affectū quā d̄mōis. **H**oc autem vocabulū
lum n̄mōis. car nō s̄p̄mōis sp̄mōis
tracum est nō s̄mōis n̄mōis n̄mōis q̄ sp̄mōis
nis homini. cōmōis n̄mōis et cōmōis h̄
vōis. q̄ d̄p̄mōis h̄mōis n̄mōis. **S**ignifi-
cat autem n̄mōis cōmōis n̄mōis. v̄mōis
n̄mōis n̄mōis. **P**otest igitur d̄mōis
l̄c̄mōis d̄mōis p̄mōis. **P**otest igitur d̄mōis
be et vōis cantica n̄mōis p̄mōis
n̄mōis inuocāt. **S**ignificat n̄mōis
lum dum nunc n̄mōis modo can
s̄mōis cōmōis. **D**ifficilis ista
n̄mōis. t̄mōis ḡmōis in es ara

nostrū. Fructuosum dixerimus vt nouella
 corda in xpo dū aduenerit tps amantiū iu
 rta pabolam Ezechielis. dum euaserint in
 eratem illā in qua sue sint libertatis p libi
 to volūtatis vt ament et cantent. Sciante
 paulatim cōponere cātica amatoria castif
 simi cordis. vt addiscāt hymnis iam cōpo
 sitis/suos affectus cōsonare. quēadmodū
 nouerat beata illa aia marie frequentando
 dulcia cantica canticoꝝ q̄ dicūt dragma
 vel dragmata vel dragmatica. vbi scz sit a
 mantiū mutua. nō exp̄ssis nominib; pp̄is
 allocutio. Inchoante dilecta et dilecto m̄
 dente. Itaq; vox oris vox iocūda vox de
 cora q̄ laudi cōcanora pura est vox cordis
 um **G**amma mysticū potest ad cōsonan
 tias musicales que vulgariter appellantur
 tertia. quinta. octaua. describere similit̄ ad
 tonos seu neumata. Posset hoc intuitu p̄
 mo videri cōtrariū p̄dictis de distinctione
 canticoꝝ a cantico oris. qm̄ fit intro: sus
 cāti cordū nec p̄cipiat cū eo alienus. nec p̄
 cōsequens ip̄i cōsonat p̄ diatesseron aut di
 apente aut diapason. Qm̄ insup aduersari
 videtur illud phisophicū. q̄ impossibile ē
 intellectu simul plura intelligere. Similit̄
 igitur nec canere seu notulare. deniq; non
 dum apparet ars tradita de tonis affectio
 num quēadmodū de vocalib; neumis in
 uenitur. **D**ifficilia ista nec vsitata fate
 mur. sed nō nihil nos speramus esse dictu
 ros. Legitur beatus Ignatius vir tot̄ ig
 nei cordis et philocapt̄ in xpm̄/voce an
 gelicas audisse supra montem vnū qui p̄
 missis antiphonis /cōsequēter in tonabāt
 hymnos. quēadmodū deduxit ad ecclesiaz
 suam celebrandam. Si voluerit igitur ali
 quis cantare in corde suo. exemplo anne z
 apli /z plurimoz /cur non poterit sibi com
 ponere neumata iuxta variam psalmoz et
 affectuū qualitatem? Hoc autem vocabu
 lum neuma /cur ad signandū sp̄m̄ sanctum
 tractum est non satis inuenio. nisi q̄ sp̄i
 tus domini /cōtinet omnia. et scientiam h̄z
 vocis /q̄ p̄picuum fuit in aplis Signifi
 car autem neuma /cōbinationē vocum vel
 notularum /ordinatā. **P**orro sicut ado
 lescentuli disciplinantur p̄mitus vt notu
 las et voces cantici oris sciant nominare /
 digitis iuncturis q̄ iūgere. sciant postmo
 dum dum nunc vno nūc alio modo can
 tādō combinare. Deinde litteram notulis
 applicant tandem generatur in eis ars

cantandi sine numeratione cuiuslibet no
 tule. Impedirentur enim. que si p̄fecta est
 dicente philosopho non deliberat. Nō ali
 ter q̄sto fuerit aliquis in meditando verita
 tes salubres habilior /in canendis affectio
 nibus ordinatis agilior /tanto fit (ceteris
 parib;) ad canticoꝝ dū p̄mprior. adeo q̄ vo
 cales quinq; poterit in quolibet verbo re
 pertas /ad meditatioem reducere cum affe
 ctu. **S**ed quia non omnium est hec exer
 citatio /poterit saltem vnusquisq; dum sen
 serit euaginatōem sue mentis extra litterā
 vel sensum eius /redire p̄tinus ad cor et di
 cere velut p̄ interiectionem et suspitū vel ge
 mitum. **D**p timore. **A**p dolore. **I**p mise
 ratione. **E**p spe. **A**p sp̄uali leticia reparā
 da in se. Dicemus hic vnū p̄ vagis et p̄fus
 gis in cantibus ecclesie. q̄d p̄m valde nec
 obliuioni tradendū in grate. Desi quidem
 q̄stumlibet oberrauerit in cogitationibus
 etiam criminalibus /si rediens hoc mō ad
 cor ingemuerit dicens. Penitet me Reddi
 tur cōtinuo virtus efficac̄ et viuax suo can
 tico nedū interiori sed vocali. q̄uis ex prio
 ri fuerit origine culpabile. Nihil eni probi
 bet diuersoz eundem actū exteriorē na
 turaliter fieri nūc bonum nunc malū mo
 raliter. **H**inc Ambrosi⁹ monet in hymno:
 Flāmescat igne caritas accendat ardo: p̄
 ximos. qm̄ si caritas allit. non erit iam ve
 lut es sonans a cymbalū tinniens. **G**am
 ma mysticum. fas est multiplicare fm̄ fra
 sim. hoc est eleuatiōem et dep̄sionē sub di
 ctis quinq; vocalib; . z amplius q̄ mltipli
 cetur gamma vetus sub sex notis vel voci
 bus. **E**xemplū fuit in spiritibus christi et
 marie. qui voces affectuū eleuauerunt vsq;
 ad clamorem altissimum. et ad humiliatio
 nem inattigibilem deduxerunt. Sic de
 beatis spiritibus dicit ps̄a. **V**irantur hic
 eleuatio. et deficiunt hic omnimoda dep̄s
 sio. Nō est igitur necessaria multiplicatio
 frasis quinq; vocalium /in gamma nostro
 Nō siq; multiplicatiōem figurari vellet /
 poterit h̄ v̄l p̄ additionē p̄ctoz in sursum
 vel dep̄sionē in deorsuz /aut certe p̄ lineas
 q̄nq; vel sex /istud oīdere vel in libris l̄ mu
 sicis instrumentis exemplum. **G**amma
 nouū multiplicatur fm̄ thesim. p̄ductioez
 scz z breuiatiōem p̄ pausas in sup z diapsal
 mata **R**ō silis est ad p̄cedentem signifi
 onem quam vocales recipient. scdm̄ q̄ in
 anteriora fiet punctuatio plus aut minus

Hoc autem facere non est oim sed cōtepla
 tivoꝝ et meditatiuoꝝ qui p̄ cōsuetudie ex-
 ercitatos sensus habent. **Verū attendēdū**
 est illud p̄bī. **Fabricādo fabri simus** Ita d̄
 cantico. **Spectaculū istud gratissimū cer-**
 nere erat apud deū et marie sp̄m. **Quanta**
 puras interfione vocis cordis / q̄tis cum
 interuallis nūc celerioribus nunc tardiori-
 bus cantat dilecta de dilecto. **Dilectus in**
 quit meus mihi. **Q̄t dedit intelligi vocē**
 frangens rep̄mens et secū multa volutans
 p̄uulq̄ subūgeret. **Et ego illi** **Gāma mī-**
 sticū canticordi / recipit cōsonantias intel-
 ligibiles a sp̄u cantante in ordine ad exteri-
 ora cantica vel cordis vel oris vel operis.
Teneamus in p̄mis certū de maria / q̄ cā-
 ticū liberum mēus / deriuabat p̄ impiū i or-
 ganū cordis carnis. **Probabile est in super-**
 imo certū ex euangelio q̄ cecinit cārico or̄
 dū cōsonans iubilationi. **Elizabet̄ et suevo-**
 ci clamose et magne **Beata q̄ credidisti** **La-**
 rauit os vt caneret secū. **Magnificat anīa**
 mea dñm. **Quid si addiderimus cōsonan-**
 tiam pueri **Iesu / si Ioseph** virginalis sp̄o
 si. **imo melodias sp̄u angelici / qualiter con-**
 cessum est marie magdalene. **q̄liter Igna-**
 tio. **q̄liter Vincentio**. et ita de plurimis au-
 dire. **Quibz pbabile est illud euenisse cōso-**
 nando sibi. **In cōspectu angeloꝝ psallam**
 tibi. **Audi qd̄ Agnes** de agno suo philoca-
 pra gloriatur. **Quis inquit organa mihi**
 modulantiu vocibz cantant. **Nōne tibi p̄**
 suasum est mariam dū fuit p̄tima morti / cū
 gneū aliqd̄ suauissimū in sua resolutōe cā-
 tasse. **Sic de xpo dicit ps̄. Ascendit de⁹ in**
 iubilatione. et dñs in voce tube. **Falloz si**
 nō addere fas habemus ad cōsonantiā ma-
 rie carmina omniū celestiuū terrestriū et in-
 fernoz. **Qualiter ecclia hymnificat di. Auro-**
 ra lucis rutilat. celū laudibz intonat. mun-
 dus ecultans iubilat. gemens infernus v̄-
 lulat. **Dō si mirabiliter aliq̄s posse strido-**
 res inferni fletus. vlulatus et ve. cōciner̄ ce-
 lo et sanctis eius. **Attendat q̄ pacto fit vt le-**
 tetur iustus cū viderit vindictam. **Quo pa-**
 cto rursus pōt bō etiā viator reparare videlz
 carnē suū q̄stūcunq̄ dissonū pus p̄ obstre-
 pentē malā volūtātē. dū tradit se ad penitē-
 tem affectū. vt q̄ pus erat sub tenore dānan-
 tis iusticie / nūc fiat sub molli cantu cōpati-
 entis et indulgētis mie **Expectet tñ q̄sq̄s ē**
 h̄mōi lamētationes et ve canendas sibi eē.
 qm̄ mandauit dñs in nocte culpe vel pene

canticum eius. **Dissonant venialia pluris**
 ma sed ip̄m carmen non obzumpūt. **Refar-**
 tiunt potius assiduis suspirijs / ingemiscē-
 do nunc p. v. nunc per. o. nunc p. i. speran-
 do deniq̄ vel gaudēdo p. e. a. **Auero non**
 opus est hic et nūc / carmina veteris homi-
 nis venūdari sub peccato vocē habent / ob-
 tusam et raucam vel pene nullam recorda-
 ri. q̄uis mutua cōpatiōe / n̄m canticordi
 cū gāma suo suauius appareret. q̄uis p̄es-
 rea redderetur credibilis aīali hōi quicqd̄
 sp̄ialis affirmat de canticis p̄rijs / suis q̄
 iocūditaribus virtuosus. vt si fieret compa-
 tio philocapri fatū / cū casto philocapro i
 celesti amore. ebriz carnaliter cū ebriz sobe
 sp̄ialiter zelantis seu zelotipi / prauiter / a ze-
 lo bono fm̄ sciam. **Et ita de silibz** **Fie-**
 bat obiectio superius q̄ mens nō pōt itel-
 ligere nec erinde cantare simul plura. sed a
 pud phos cōquisitio remaneat. **Tertū no-**
 bis est animam marie et multo ampli⁹ chri-
 sti / beatos q̄z sp̄is / tam in verbo q̄ in pro-
 prio genere / tot simul intueri. tot simul ob-
 iectis affici q̄ nō est numerus. **Vidit Bñs**
 dictus q̄si sub vno salis radio mundū col-
 lectū. **Colligit Anselmus / ex gaudioꝝ refle-**
 xionibz / gaudium in quolibet infinitū q̄n
 cape sed intrare dicitur. **Videt ocul⁹ abo-**
 mos innumerabiles radiante sole. et prem-
 totam hemispherij circūgiratione facillima
 cernit. **Porro quid auris in iocundo mur-**
 mure rui. quid in tremoribus cordarū vel
 cymbaloꝝ. infinit⁹ valeat p̄cipe cognoscim⁹
Siquidem sonus omnis minutias / secū-
 dum p̄portionem habet infinitas. sicut et
 omne continuum in semp̄ diuisibilia seca-
 bile constat esse. **Amplius in tonis sensibi-**
 libus videre est sup̄vnum tempus / posse fi-
 eri verbulā seu flozetes vel flosculos p̄ mī-
 nutias notularum / quādoq̄ quattuor q̄n
 q̄ sex. **Sunt qui p̄cipatiōem ad octo de-**
 ducunt. iuxta vocis molliē dūctibilem
Quanto facultas talis amplior esse in can-
 ticoꝝ mentis censenda est. **Exemplifi-**
 cemus in. **A. gaudio. et in. U. dolore. et sin-**
 gulum horum ad denarium facili deducti-
 one flectamus. et ita de alijs tribus fiet per
 spicuum. **Ece gaudeo primo / quia sancte**
 gaudeo **Secūdo quia non male gaudeo.**
Tertio quia sancte spero Quarto quia nō
 male spero. **Quinto. quia bene misereor.**
Sexto. quia non male misereor.
Septimo iterum gaudeo. q̄ sancte timeo

2

Dec

Demo q̄ nō male timeo. nono q̄ r
 lo v̄ in p̄tia. decimo q̄ nō male do
 desent m̄thia. **Rurios idē**
 in. v. ad os q̄i v̄icēta. **Ece do**
 mo q̄ male doleo. secūdo q̄ nō b̄
 tomo q̄ male timeo. q̄to q̄ nō be
 q̄to q̄ male misereor. sexto q̄ non
 sero. septimo q̄ nō b̄i spero. octo
 male spero in vanis. nono q̄ mal
 male spero in rebo p̄ssimis
 do sic q̄ cantant in rebo p̄ssimis
 q̄ nō sancte gaudeo de diuinis
 mo p̄moter ad b̄ac multitudine
 re q̄ non ep̄alm⁹. non veritas p̄ssimis
 v̄bū. n̄ deniq̄ illabz ad quā. **non q̄**
 possunt plone ad vocatē sui si a. **si**
 sit. si. v. v̄ces sp̄iales quilibet
 liber d̄p̄omere. **Si Dna in suo**
 gūsticaz om̄ voci multalem agli
 p̄curit. sic in alphabeta. sic p̄ nolte
 in suo **Beata marie. Credo fuit. ea**
 n̄e cōpositū sic in **Beata** sic in n̄
 m̄. **Quid conoꝝ p̄ singla cū i d̄b̄**
 no dicit ampli⁹ in q̄libet verbo suo
 vocalē p̄le vel p̄mis p̄cetere fas
Credo n̄c aliqd̄ si for si audeat
 m̄thia. imo v̄o n̄ iā v̄ideat. n̄ rem
 p̄par. q̄ si lapis ē ipe audies sap
 erit. si insipies poterit ad sapiam
 lutare p̄ter laudis. si v̄acet vt vide
 dicat vt audeat. si v̄et vt sapit. n̄
 p̄ oim. tādē agnoscere qd̄ psalm⁹
net. Dñs p̄ls q̄ car iubilatōe. B̄
 multica p̄ exponi vt aplian p̄ nomia
 p̄ssimis q̄ nōde vocibz in p̄notatiōe
 b̄sc̄ v̄bū d̄clat. **Et p̄mo sp̄s oīe**
 p̄mie et formidōis q̄ sit in capicibz
 v̄cabz mediū p̄ passionē variū
 v̄as. **S̄ d̄clatam p̄ singulas voc**
Et d̄clatam ad. A. delectatio. q̄si d̄
 delectatio. q̄si vt lac le infidit dū medi
 in sp̄m. afficio lazi. **Lencia q̄si lan**
 q̄ d̄clat. v̄olūtas q̄ v̄olūtilitas. n̄ b̄
 n̄c illac curat d̄clatā p̄ d̄clatā. **Loc**
 d̄clat q̄ p̄occi ad v̄olūtilitas est nō
 borat. **D̄clat q̄si v̄olūtilitas. se**
 plicat macie p̄ v̄olūtilitas in bono. **A**
 crinas q̄ est v̄olūtilitas. **A**
 pedite. **Et d̄clat q̄si p̄ssimis terminis n̄**
 p̄m̄ p̄ q̄ ar aut q̄. **Et d̄clat q̄si p̄ssimis**
 delectatio q̄si v̄olūtilitas in sua v̄olūtilitas
 vt op̄atē q̄ cadit in re d̄clatā sic d̄clat
Abūctas q̄ nō videt ee sui op̄atē p̄m̄
 magnitudie. **Et d̄clat q̄si p̄ssimis**

Octavo qz nō male timeo. nono qz rite do
 leo vt in pnia. decimo qz nō male doleo. vt
 defeculi tristitia. **R**ursus idē apiamns
 in. v. dolore qsi viceversa. **E**cce doleo. pzi
 mo qz male doleo. secūdo qz nō bñ doleo.
 tertio qz male timeo. q̄to qz n̄ bene timeo
 q̄nto qz male misereor. sexto qz non bñ mi
 serer. septimo qz n̄ bñ spero. octauo quia
 male spero vt in vanis. nono qz male gau
 deo sic q̄ exultant in rebz pessimis. decimo
 qz nō sancte gaudeo de diuinis. **P**osse
 mus p̄formiter ad hāc multitudinē oñde
 re qz non ē psalm. non versus psalmi. non
 v̄bū. n̄ deniqz sillaba/ad quā z fm quā nō
 possint p̄sone ad vocalē suā sit. a. sit. e. sit. i
 sit. o. sit. r. voces sp̄iales quasi liber z quot
 liber depromere. **S**ic **M**aria in suo ma
 gnificat p̄ oēm vocē musicalem/agili voce
 p̄currit. sic in alphabeto. sic i p̄r noster. sic
 in suo **A**ue maria. sic in **C**redo fuit. ea vi
 uete cōpositū. sic in **B**ndict. sic in nūc di
 mitt. **Q**uid conoz p̄ singla cū i q̄libz bym
 no. dicā ampli⁹ in q̄libet verbo suo/p̄ oēm
 vocalē p̄ se vel primis p̄cinere fas bebat
Irrideat nūc aliqz si p̄t si audeat gāma
 mistici. imo vero n̄ iā irrideat. n̄ reijciat. n̄
 p̄suar. qz si sapiēs ē ip̄e audies sapiētior
 erit. si insipiēs/poterit ad sapiam venire sa
 lutarē p̄ter laudis. z si vadet vt videat. si q̄
 escat vt audiat. si ozet vt sapiat. si mereat
 p̄ ozdem. tādē agnoscere qd psalm⁹ iste so
 net. **B**ñs ppl̄s q̄ scit iubilatōez. **B**āma
 mistici p̄t exponi v̄l apliari p̄ nomia q̄nqz
 passionū q̄i totidē vocū. lz in p̄notatiōe/ d
 ba seu v̄bula deficiāt. **E**t p̄mo sp̄s ois rē
 pantie z fortitudis q̄ sūt in p̄cupiscibili et
 irascibili mediāt in p̄ssiones v̄riusqz vi
 tiosas. **S**z discurrā p̄ singulas voces.
Ecce reducū ad. **A**. delectatio. q̄si q̄daz
 delectatio. q̄m vt lac se infūdīt dū medita
 tio p̄mit. affectio fugit. **L**eticia q̄si latitia.
 qz dilatat. voluptas q̄i volubilitas. nē hac
 nūcillac/circa rē dilectā app̄hensā. **J**ocun
 ditas qz puocat ad iocū q̄ facilis est nec la
 borat. **D**ilaritas qz se foris facie ten⁹ se ex
 plicat marie p̄ oculos in honore leto. **A**la
 critas q̄ est vigor vtēdi se z suis officijs ex
 pedite. **L**iq̄factio q̄ se p̄rijs terminis non
 p̄tinet pl⁹ q̄ aer aut aq̄. sz labiū in rē amatā
Defectio q̄ n̄ subsistit in sua v̄tute conatu
 v̄l op̄atōe sz cadit in rē dilectā sic liq̄factio.
Ebrietas q̄ nō videt eē sui p̄pos p̄ amoris
 magnitudie. **S**atietas in q̄ nō excludit d

sideriū sz fastidiū vt ibi/fruū nec fastidiū
 q̄ frui magis sitiūt. **F**ruitiō q̄ ē in besine in
 re amata p̄t se/cū q̄ete. **T**rāsfōrmatio n̄ p̄
 subam sz assimilatiōz q̄litatiā in amore vi
 uo. exultatio. tripudiū. iubilatio. plausus
 saltatio. gr̄a p̄actio. vox laudis. **R**edu
 cū ad. **S**. sp̄em q̄ n̄ accipit h̄ put est virtus
 theologica sz generalit̄ p̄ desiderio boni fu
 turi. rēdētia. expectatio. eluries sitis. ardor
 audacia bona. ira bōa. iebz bo⁹. anbelatio
 emulatio bona. suspiriū p̄cupia. **R**edu
 cū ad. **J**. p̄passionē. misatio. mia. pietas
 mititas. māsfuetudo. benignitas. libalitas
 munificētia. elemosina. i. affect⁹ misandī
 tā in sp̄ialibz q̄ in corp̄alibz incōmodis
Reducū ad. **O**. timorē. fuga. despatio
 bōa. segnities bōa. stupor bon⁹. admiratō
 erubescētia bōa. v̄cūdia bōa. horror. ago
 nia. trepidatio. formido. abominatio p̄cū
 nausea voluptatis male. fastidiū bonū. re
 diū bonū vite b⁹. timor reuerētia q̄ est q̄
 dā resiliū in p̄riā p̄uitatē/ ex p̄sideratiōe
 sup̄ioris maiestatis. aut ē resiliū formida
 bil⁹ ad p̄riū adiutorē cū p̄sideratiōe vigēt
 necitatis. **R**educū ad. **T**. tristitia. p̄tri
 tio. dolor. odiū bonū. detestatio. iuidia bo
 na. cruciat⁹. tor̄sio. plāc⁹ seu plāgor. lamē
 tū. rugit⁹. gemit⁹. v̄lulat⁹. lāguor. **P**os
 sem⁹ oēs has q̄nqz resonātia/ i aspectu cru
 cis notare z in. x. l̄ra **I**n xpo q̄z q̄ fuit in mi
 sterio reclēp⁹ q̄nqz sicis. **S**z z in m̄re ei⁹
 fm euāgelij tenorē z notulas. **V**is audi
 re cātor dū marie in. a. **H**gt aia mea dñz
Vis in. e. **E**cce ācilla dñi fi. mi. fm. v. tuū
Vis in. j. **V**inū nō bñt. **V**is in. o. **Z**ur
 bata ē in voce āgeli z timuit illo ire. **Q**uis
 nēpe: **J**oseph sp̄suf n̄ dubiū qn sp̄sa ma
 ria timoris p̄sors fuit. **V**is in. v. **E**cce p̄
 tu⁹ z ego do. q̄re. te. **V**is rursus in. **J**. siml
 oia p̄sonāte. **E**rige cordis aures ad voces
 sp̄s sui. dū p̄riū filiū/dū dilectū oris sui
 viscep⁹ qz suoz z votoz/p̄sensit crucifigi p̄
 redēptiōe n̄ri. dās nob̄ illum vtiqz cū gau
 dio z exultatōe q̄ sumā sup̄abāt carnis āgu
 stia. **A**lio qn q̄liter ip̄leset qd d̄. **D**ilarem
 datorē diligit d̄s. **D**esideriū rursus qd ha
 buerat cū filio nos p̄ crucē redimi/dū im
 plebat. **H**ōne q̄so delectabat. **H**un qd nō
 p̄trea crediderim⁹ eā p̄gratulasse saluti la
 tronis/cū audiuit a filio. **H**odie mecū eris
 in paradiso. **C**ū orauit isup fili⁹ p̄ p̄cāntibz
 p̄r dimitte ill⁹ qz nesciūt qd faciūt. **V**is
 derer sup̄flu⁹/si p̄p̄cāntiū p̄ has q̄nqz voces
Ji

p̄cipue p̄ mollē cantū mīe q̄ nīl hoīb' acce/
 ptabili' eē d̄z/ vellē intīmare. **E**chilare
 sce ad hec z speratu q̄ p̄ieras mīfande hō.
Quid vlt̄a negare tibi mīe poterit/ si p̄
 p̄riū p̄ te filiū p̄sensit offerri tan' e' mīserie?
Quid p̄cedet b̄rificata in cel' q̄ talia dabat
 in terr' afflicta. **P**erdidit mīseriā nunq̄d z
 mīam/ p̄didit passiōz/ s̄z nunq̄d cōpassiōez
Perdidit p̄fecto cōpassiōē afflictiuā/ sed
 retinet p̄passiōz electiū atq̄ succursiuam.
Reddam' ei vicissitudinē. q̄liter h̄ inq̄/
 es fieri? **A**ptem' ei iugit' voces cāticordī n̄ri
 p̄ v̄ba cāticordī sui vni verbo euāgelij. **E**o
 cordem' p̄iter voci p̄siliij vocē volūtat' n̄re
 q̄d cūq̄ dixerit vob' inq̄t facite. **S**z h̄ q̄d cū
 q̄s facere scis oīno n̄ posse nos o b̄tā nisi di
 cēs fili' tu' dederit voci sue vocē d̄itū. **I**n
 cui' v̄bo laxātes opatiōis r̄bete z sil' opē se
 rēte cōpleam' in sū tuū. q̄d cūq̄ dixerit vo/
 bis facite. **A**tuero paufandū est tande z
 aliq̄n' verboz n̄ro finis d̄ādus ē. **N**ec īgra
 mus futuros eē nōnullos q̄b' aptioz/ vide
 b̄if q̄dā simplicitas vni' vel paucoz affe/
 ctuū p̄ sua exercitatōe. quēadmodū simpli
 cibus rusticānis/ pl' placet aliq̄n' tympanuz
 gallece tabour omeruedon. z fistula repe/
 tēs assidue idē. q̄m aures ad sub̄tiles armo
 ni' is nō h̄nt idoneas. **D**emus in collatio
 nib' patz d̄ reduciōe oīm affectuū ad hec
 v̄ba. **D**e' in adiuto. meū intēd. d̄ne ad ad
 iu. me. se. **E**didim' nup' monocorduz/ sup
 orōem d̄nīcaz/ sub vna amoris corda. **D**e
 hinc psalteriū decacordū/ sup vna t̄mō/
 fm vna p̄sideratōz aut sup trib' fm alteraz
 aut deniq̄ sup decē p̄formit ad legis decez
 verba. **A**lijs vero delectabili' ē alternis v̄ti
 cū natura p̄ sua mutabilitate i mutatiōe de
 lectat'. **D**emū gāma n̄m sub q̄nq̄ verb
 q̄ volebat apl's loq̄ sensu suo/ poterit oībus
 accōmodū fieri rudib'z p̄ins. multiuolis z
 pauca q̄rentib'z/ sint pueri. sint senes/ sint
 puelle v' virgīes. marie q̄ diuinis mācipā
 tur psalmodijs. plus ei valet h̄ loco pia de
 uotio. q̄s eruditiō l̄rata. plus penitēs affe/
 ctus q̄s vestigās intellect'. put in opuscul'
 z industrijs de theologia mīstica inueneri
 mus ānorasse. **T**ūmō d̄iscat discipul' chri
 stian' reducere se ad se/ vt p̄currat por' i do/
 mū suā z illic ludat. p̄ceptiones suas agat.
Nō in delictis aut sapiēs. nec in verbo sup
 bo q̄d p̄sus aduersum ē verbo dei. **S**u
 p̄sunt ad extremū multa sup auditu melo/
 diosissimo v̄bo dei. q̄ n̄am gāma nouu m

ornarēt. vt d̄s auditor. d̄s cātor. d̄s exau/
 ditōz idoneus vbi de oī genere musicoz in
 psalmis memoratoz. cātu. pulsū. flatu. mē
 te. spū. p̄axis addēda ē ad gāma nostrum
De cāticis insup exultatiōis z lamētatiōis
 p̄ maximas q̄les sunt in dialetica z rhetori
 ca loci/ ad triplicē inuestigatiōē historica z
 vicz phisicā z theologicā. lati' optet cātico
 rū oīm originē naturāq̄ venari **L**egia de
 niq̄ casta versib'z iparib'z castos cātabit a/
 mores. **S**z tāta sūt ad p̄ns dicta sat' p̄ cor
 dante n̄ro p̄centore q̄ ait. **B**n̄i q̄ audiūt ver
 bū dei z custo. illō. **I**n cui' fiducia v̄bi/ va
 cās p̄ vacātib' cāticordī verbū feci.

Tertium opusculū 3

Uolumē aliud colligit in se tho/
 mostres. pl' fm modos tradi/
 tiōis varios/ q̄s p̄ diuersitate ma
 terie. **P**rim' thom' d̄ciliat et
 seq̄ facit facerā elegiā cātatricez amoz d̄ne
 theologie q̄si liricū z odaz carmē. **S**e/
 cūdus thom' alt' scōs h̄z canones seu regu
 las amphozisimos vel maxias aut theoreu
 mata de cāticis p̄ notulas q̄n quaginta.
Tert' thom' alt' tert' verbū solatiū multi
 plex in se dirigit p̄ p̄riculas q̄n q̄ginta. **E**t
 ita iūcti sil' bi duo thomi/ cētlogiū p̄stituūt

Carmē super recoi

gitatione mortis. (duc cor in alta.
Arne quis es. q̄d agis/ moreris dic/
Aoz cruce p̄pūgant ipes timor ardoz
 amans
Latica/ saltū/ lamētū/ plāctūq̄ frēq̄nta.
Iugito iocūdū psalteriū cythare. (mors
Locine sic olor tua dum mors imminet/ o
Portua morte iesu/ sis mihi porta poli
Tps adest aīa q̄ sponsa cubile b̄m
Spōsi p̄scendas federe p̄petuo.
Argo cātet h̄imē/ mens/ os/ cor/ lingua/ vi
Plaude/ sali corā/ te iubilus rapiat. (goz
Tem' z tua fle/ tua sit spes vnica ch̄risti
Passio/ sit meritū gratia sola tuum.
Buccinet aure tua sonitu vario tuba du/
Terreat ite tonās/ blāda vēite leuet (plex
Turruris hec faciēs iūges suspiria/ suauī
Dō vel alaunda canit v' philomena melos
Cor tremet ob tract' varios/ d̄ulenticie vis
Cor vehit i altū/ mor' p̄mit anxietas
Aarmia nocte de' tibi dat d̄nē te p̄gre fers
Sac resonet sua laus iugiter ore suo.

Dece
 De laude musice.
 Olla domini noua pulsu q̄ fit an
 Cor reuoz. curas abigit. fastidia m
 foz p̄gnis q̄s vehit apta come
 p̄ melas b̄tmes p̄ soles carmine
 v̄bo p̄ panē le' alactis ouans.
 Nā fugit mltis cū p̄ inania cure
 Dis: mltas b̄tica p̄tēs bebet.
 Dem' occurrē p̄allenti s̄nt v̄duat
 facis hō' p̄siliū: f̄tq̄ p̄b̄ta nonis
 h̄c agat n̄q̄ d̄i sp̄s h̄c v̄t̄ant
 p̄s̄tōz p̄ n̄ros cogit abire d̄m
 Quidē' decet belioz sp̄s olim
 D̄nē cecinit p̄ sales p̄mas p̄t̄am.
 P̄t̄a ḡras mo' fuerat cōp̄v̄t̄e
 Adhuc cythare cōp̄olis n̄m m̄s.
 Sp̄s ecce mont' sp̄is p̄ carmīz v̄m
 Ad d̄nē laudes amoz cētā simul.
 Uolūtat' p̄siliū: erudit' v̄t̄ant d̄
 Tempora cū cocit' v̄gana n̄bla d̄o
 Corp' sp̄itib'z sit v̄gana p̄ona m̄d̄
 Et docet v̄t' quo ludere n̄os amat
 L̄mīc m̄d̄ano s̄b̄t d̄lsona p̄auv̄t̄
 L̄cōs h̄s ton' sit moderat' deo
 D̄nat' t̄ ipa n̄ost̄o v̄t̄o l̄q̄s v̄e ca
 Imp̄oda v̄t̄idē moz variado v̄t̄
 D̄icant' mollē m̄lās dat ḡra r̄m
 S̄ridet de p̄ns culpa tenore gra
 D̄et h̄z ḡra tal' f̄z ḡra d̄p̄o: eē t̄m
 V̄t̄is h̄s mollē m̄lās cor addētib'.
 Quid' q̄ cogit' caritās m̄lās p̄d̄t̄.
 D̄i cor leniat lenit' z allenat
 D̄nt v̄t̄as n̄i ḡntis pulcra. pollo
 L̄mīz: z m̄d̄ic' p̄b̄et' eptoz op̄is.
 L̄l̄s p̄siliū v̄t̄oz m̄lās cocit̄.
 D̄ic̄t' temp̄is q̄ h̄t̄is atq̄ b̄d̄ie.
 D̄ic̄t̄: tacu iuuenis p̄iet' amoz
 L̄mīz n̄ ager cor furit igne graui
 L̄mīz n̄ ob̄m̄rē c̄c̄t̄ōda magoz
 Nec n̄m̄d̄ē d̄t̄ōz p̄t̄a placet.
 Amp̄v̄t̄o ac c̄p̄ē c̄m mouit' eferunt
 D̄ic̄t' lapides v̄t̄as h̄m̄s b̄t̄ie.
 D̄ic̄t̄: h̄c d̄m̄s h̄ m̄lās v̄t̄as
 D̄ic̄t̄: h̄c d̄m̄s h̄ m̄lās v̄t̄as
 Adde q̄ in populis matat v̄t̄ v̄t̄as
 Inf̄m̄at meos m̄lās c̄m̄s suū
 Al' ḡns h̄c p̄t̄is illi moll' v̄t̄as
 V̄t̄as d̄l̄t̄as cor v̄t̄as v̄t̄as
 Et d̄ic̄t̄: h̄c d̄m̄s h̄ m̄lās v̄t̄as
 Triple legimē copula n̄ca tonē.
 Rur' i octo tonos fac' mediū caput oē

De laude musice.

Musica diuini noua pulsu q̄ fit amor
 Extolli nulla laude satis poterit.
 Cor recreat. curas abigit. fastidia mulcet
 Fitq; pegrinis q̄s uehit apta comes.
 Per medias hiemes p̄ soles carmine filius
 Ibo spe paties/let/alacris/ouans.
 Nā fugiūt tristes cātū p̄ inania cure
 Disz insidiās hostica pestis hebet.
 Uertis occurso psallentū saul uelut alter.
 Factus hō/psallit/fitq; p̄pheta nonus.
 Et agitat neq; dū spūs hūc/cytharedus
 Pastor p̄ nūeros cogit abire dauid
 Uaticidē deerat helizeo spūs olim/
 Dū cecinit psaltes prius iplet eum.
 Pythagoras mot⁹ fuerat cōponere cordis
 Adiectis cythare cōpositis numeris.
 Spūs ecce monet spirās p̄ carmia uatum
 Ad dñi laudes cuncta creata simul.
 Ut inuilet/psallāt/exultēt/ut cytharā dēt/
 Tympana cū cordis/organa/nabla/chorz
 Cor p̄ spiritib; sūt organa p̄sona. mūdus
 Est chorus vn⁹ quo ludere noys amat.
 Carmie mūdano sibi dissona praua uolū/
 Adcordās toti/sit moderāte deo (ras
 Ornat z ipa nos/breuiū lōgis ve camenā
 Improba uiuēdi mors variādo uices.
 Discantū mollē miserās dat grā/raucis
 Stridet de penis culpa tenore graui.
 Deu fuge te tali fuge dep̄cor cē tenore
 Ut sis sub molli molle cor addetibi.
 Quid q; corpib; curādis musica p̄dest.
 Dū cor letificat/lenit z alleuiat
 Dant yrūq; tibi gētiles/pulcra a pollo
 Carmis/z medice p̄bebe reptoꝝ opis.
 Colligit pulsu uenaz musica cordis.
 Que sit temperies q̄ frasis/atq; thesis.
 Hoc medic⁹ tactu iuuenis p̄iecit amorem
 Quis in agnete cor furit igne graui
 Carmia nō loq̄mur nūc execrāda magoz.
 Nec nisi misti⁹ est ip̄e poeta placet.
 Amphion ac ozpbe cātū mouisse ferunt
 Dic lapides diras h̄ furias herebi.
 Porib; hec duris si trāssers instituēdis
 Mutādiq; bona dogma salubre canūt
 Adde q; in populis mutat uel iā uariatos
 Insinuat mores musica cuiq; sua
 Est gūis huic/petulis illi/moll' v' agrestis
 Unaq; dilatās cor uehit/ista p̄mit
 Est diatesserō ē diapente cū diapason
 Triplex legitimis copula nera tonis.
 Rurs⁹ i octo tonos finē/mediū/caput oēs

Latus partiri suscipit ecclesia.
 Antiphōas dedit ad psalmos ignati⁹ aptas
 Hōte pur q̄dam desup audierat.
 Turpib; z fedis infantū queso caute
 Flexibiles animos cantib; inficere.
 Festinat in teneras energia carnis aures.
 Uret ut yrūce cor tibi lubrica uox.
 Urit cantādo facit idem sepe uidendo.
 Femina/flagicij fundit yrūq; uirus
 Quid numerem⁹ aues hūano q̄ capiunt.
 Qantu/nec cantū despiciat vlla suum.
 Pisces z cerui mulcentur cantib;/egris
 Antidotum varijs musica crebro fuit.
 Prebe fidez grecis delphin⁹ ariona uerit.
 Fluctus p̄ medios/dum lira mulcet eum.
 Fistula pastoris pecudes/armēta gregisq;
 Solat/nec eas terret imago lupi
 Pascua tūc secura metū/minuitq; mgtō.
 Tedia pascēdi rusticus iste sonus
 Fistula pan p̄bebi cythare certauit agrestis
 Iudicēte mida uict⁹ apollo fuit.
 Iudiciū nam cuiq; suū/sua cuiq; uoluptas
 Sic natura suū grande melos uariat
 Buccina terribilis animosum pectus eq; z
 Bellis exacuit/militis ira uiget
 Femina dū terit donec pueroq; soporem.
 Ducēs in cunis cātāt inepta rudis.
 Feliciturba iesu nati fescennia cantat.
 Pax homini terris/gloria celsa deo
 Rustic⁹ arua colēs/an uociferādo iocatur
 Cantat/z alleuiat inde uiator iter.
 Artem q̄sq; suā mulcet durūq; labor em
 Qualicunq; sono/sit licet asperior.
 Uox deuota deū placat iratū/placet armis
 Quib;/ip̄a choris p̄cinit angelicis.
 Uocib; ecclie pater augustine fateris
 Motū te lachrymis ora rigasse pijs.
 Felix cuius erāt p̄ctā relecta maria
 Que toties uoces celitus aure capis.
 Organa dū cātant sibi soli/corde canentē
 Corde deo pleno Ceciliā legimus.
 Cordib; ut nris psallam⁹ paulē monebat
 Actio nā talis iure beat duplici.
 Inchoat hic z nūc cclū/viteq; beate.
 Porib; z ritu degit in exilio
 Dors uēit in tra q̄ carnis uinclā resoluit
 Cātantē in psalmis uictor in alta uehit
Ecclesiasticorū ex/
Ahortatio ad cantum
 Empi ore tuo sit laus/sint cātica sio.
 Quāuis captiuū te babilone doles.
 Sach p̄cipue/cui cantus ecclesie dant.
 Ji :

Absq; labore cibos veste domoq; tegi.
Docleue pōd^o/z h tibi spē iugū posuisti
Fer/nec dū viues rumpe vel excutias.
Sed teder dices eadē totiens iterari
Ventē cum cerebro vor reboandograuat
Duo crucier dōleāq; mō nescitis amici.
Fidere sufficiat corde pces domino
Frater nil magnū sine magno vita labore:
Fer hōim/perstes/vsus alacris erit.
En tibi met cerebro dice ecclie vice fungor.
Pfallentisq; dolor vritur in meritum
Paucis crede datur constans orō cordis.
Laudandū sed opus dum canis ore/facis
Reddis vota deo/tua fratru debita soluis
Corpus dū torq; frigore/fame/siti.
Aec hec est hois veteris/labor z sudor h sit.
Posterius reqes ve sine/cātica/laus.
Vivere nō fas est hōi semp prout optat
Dpret qd lex vult/z sua tempa dant.
Redde pus dño qd debes / deinde vacab.
Scripto vel studio/seu meditare silens.
Scito valere nihil studiū. n̄ maritū. nec
Lor raptum. nisi sit iussio facta dei
Inde mentretus instinet? qñ sequendū.
Nam motus cordis fallere cerebro solent.
Ted desiderio cordis committere noli.
Lōmentisq; tuis sed patris imperio.
Esto tuis ita sollicitus studijs/qsi semper.
Lor sit ad arbitriū presto redire tuum.
Bratia dux hoc sola potest offerre/pcemur
Bra sit iutrit/sit comes assidua.
Tristis es eq; tunc aio psallēs tibi vim/fac.
Vim patif celū/vim faciamus es.
Dor vēiet/gaud/mors te d carcere soluēs
Psalmis cantantē victor ad alta reber.

De laudibus elegie

Spiritualis.
Quisq; amas psaz/metris igscito nrif
Spōte stilo veniūt/corq; leporē tras
Diuos blāda libēs elegia cātz amores/hūt
Tracta malis toriens sua libidinibus.
Solet senium/iam non captiua resectis.
Unguibus z casto coniugis apta thoro
Lur nō ancille fronesis si libera fiat.
Dundaq; complacito cōfouere sinu.
Non maiestati ditorum/detrabit vsus
Detorum/maius pondus eis tribuit
Versibus omnimodis vates scpsisse sciūf
Ut hieremias/iob/sic dauid/z moyses.
Carmina cōposuit salomō rex milia qnq;
Cantata est mulier fortis ab ore suo. (cis
Frenāt ne vaga sit metra mētē/plima pau

Artant/z pstant esse sui memores
Plus sensus/pl^o lucis hñr/pl^o or die pollēt
Versus/si cor eis cū studio dederis.
Verius z breuius seruant scripta ligata.
Detro/nā vitū ptinus insinuant.
Fortior est vor q per stricta for:amia trāsfit.
Duā que decursu liberioze meatur.
Non aliter metris sententia pssa canozis.
Ni maior e sonat/percutit/z penetrat.

Legatur per modū

Resipit an senū repetēs puerilia: n̄/sz
Uult aqle ritu/vita redire prior.
Demonium canens lateat ne meridianuz
Vanis in studijs pdere tempus amans.
Tedāt vana pcor/cedant sed cū pietate
Carmibus tectis/fructus inesse potest.
Ast meliora pōt/fēdi quoq; temp^o z eras
Et q; in hoc eno scire poemata vult:
Due meliora potest exclusus ab oib; exul.
Officijs: sed ne carmina fleretant
Nocte dōs dat/ait iob/carmia/retribulat^o
Misit ait dñs carmen in ore nouum
Rara nimis fateoz poesis mō/sed cano cel^o
Forsitan/z veniet tps amicitijs.
Scenica nob sunt vel ludicra iure fugāda
Quis pia culparit sub nūcis redigi.
Tutus nostra leges nō hic portēta deozuz
Non hic q; castis moribus obuia sint.
Plus pdesse volunt q; delectare/minozes
Duo fit vt ornatum querere sat sis eis.
Docia tpa dant quib; est sapiētia dictis.
Danda/iesus testis/ocia pigra necant.

De eodem

Prebe fidē grec; delphinis ariona ve/
Fluct^o p medios dū lira mlēz eū (xit
Alter delphinus rex seuū p mare vectos
Ros tandem tuto litore constituit.
Iste deus/tibi laus/nobis hec ocia fecit.
Ludere cū cybara psalterioq; dedit
Exemplar quoz trāsmisim^o z monocordū
Sca co: dum quoq; mēs addere nra cupit
Offerat q; suo grat^o sua munera regi.
Carmina nō nihil est mistica possedare
Inq; dies intus si noster homo puerescit.
Quis neget huic puero ludere carminib;
Dum cor feruet ei/dū tot^o amat/p amozes
Dum venit eras z tps amantis ei
Consiliat sacros hymenū carmen amozes
Coniugiū nec gens adq; canore probat.
Sz caueat puer h qd degeneres i amozes

Darius et veteres corde redire fecer
Liberioze in o subobria. fitq; cubile
Sua in o pleris oscula casta nūm
Sua in amosuo vel mas vel femina
nis.
Huius r absca spiritus est t
Hic quod mureta tam e illic femina
Sponsam dōctam sponsum ame
Sponsus huc an me sit cum diuili
ter.
Tale scōndum cui misterium fuer
Sermo deo vnuus valet vnusq; illi
Dilectoz cordis cunctas pspiciat
Huius est: dñs sponū sponūq; fru
Sctōna sapēt vna ipse pane
Hinc hūgōdēctē mē dñm sponū dē
li.
Non hic sed edis esse vni abalantū.
Iū libitūde pēti vbi palat vbi cuba
Dēctē tōm ne raga sit hōidus
Palatū intera si fūcipi oscula spon
Oera hū ractē que redolentia font.
Eria fūctū malis r hōidus vnt
Dēctē hōidus hōidus in requem.
Sūctū hūctū hōidus sponū hōidus
omnes.
Dēctē vī hōidus hōidus nemo hū
Ad rīgūm quādoz rem saliens
Alcilo pspiciat rōctē hōidus vnt
Alernat remiōdo rices alternat
Dēctē hōidus hōidus amozes
Ad rōctē hōidus hōidus amozes
Laude hōidus hōidus agunt amozes
Dēctē hōidus hōidus sola redit
Hōidus hōidus hōidus hōidus
Hōidus hōidus hōidus hōidus
Dēctē hōidus hōidus hōidus
Dēctē hōidus hōidus hōidus
Dēctē hōidus hōidus hōidus
Dēctē hōidus hōidus hōidus

Thomas secundus
Centilogium de carnis rōidus.
Primum verbum de dōctō rōidus car
tia per quing; verba.
Quoniam est rex numeria
de gōnam ordinata. Dēctē hōidus
pōntē rōidus hōidus hōidus
aria. pōntē hōidus hōidus

Rursus et in veteres corde redire feces.
 Ebrietas in eo sit sobria, sitque cubile
 Sanctum, complexus oscula casta nimis.
 Sit nec amore suo vel mas vel femina/ car
 nis.
 Audus et abs sexu spiritus est et amor.
 At quod mireris tamē istic femina virque.
 Sponsam dilectam sponsus amic⁹ habet
 Spiritus hic anime sit cum diuisus opoz
 tet.
 Tale sciendum cui misterium fuerit
 Sermo dei viuus valet vnicus ista secare
 Discretor cordis cunctaque pspiciens.
 Mutuus est zelus sponsi sponseque fruēdi.
 Se totis superest vnica spes patrie
 Hinc fuge dilecte mi clamat sponsa, scit ip
 sa.
 Non hic sed celis esse viri thalamum.
 Ipa subinde petit/ vbi pascit/ vbi cubat al
 Meridie/ terris ne vaga sit stolidis (ta.
 Pascitur interea si suscipit oscula sponsi
 Ubra si tractet que redolentia sunt.
 Ebria fulcitur malis et floribus/ inter,
 Brachia se sponsi pñcit in requiem.
 Felici fruitur somno/ sponsus coniu rat/ et
 omnes.
 Audeat vt somnū rumpere nemo suum
 Ad vigilem quādoque venit saliens et alac⁹
 Alaculo pspiciens voce sonante veni.
 Alternat veniendo vices/ alternat amica.
 Querendi studium/ languet amore pio
 Ad vocē liquefit spōsi gaudetque vicissim
 Laude sua demū quicquid agunt amor est.
 Ocia sola placent sponse loca sola req̄rit.
 Nec sponso nec ei turbida turba placet
 Rūpit verba sibi vigor igneus estuat int⁹.
 Quē nec corde capit/ nec referare valet
 Duo rapimur quo nos elegia protrahis?
 euge.
 Concaluit video spiritualis amor.
 Iā sileas olim veniet speciosior hora
 Nunc satis in labijs te liberaffe malis.

Thomas secundus

Centilogium de canticis et solatio.
 Primum verbum de descriptione can
 tici per quinque verba.

Qanticum est vox numerosa ad
 dei gloriam ordinata. Vox ibi
 ponitur pro genere et quasi ma
 teria. Ponitur numerosa p dis

ferentia et quasi forma. Finis debet eē dei
 gloria. Canticus in sua generalitate de
 scriptum/ accipit vocem confone ad apo
 stolum dicentem nihil esse sine voce. Et at
 tendit q̄ omnia fecit dominus in numero
 et propter seipsum. et sic in omnibus ē vox
 numerosa ad dei gloriam ordinata. Ca
 ticum habet deo agente modum. per deuz
 exemplantem speciem. in deo finiente or
 dinem. Canticum redditur ex numero/
 sa proportione hoc pulcrum et decorum h
 suaue et iocundum. hoc vtile et salutiferum
 et oppositos disproportion parit effectus.

Canticū creat omnis creatura et ad illud
 inuitat vel naturali instinctu. vel aiāli sensu
 vel rōnali seu intellectuali ductu. Canti
 corum naturam cognoscere non infimum
 est hominis officium. sicut homo cum om
 ni creatura participat. diuineque glorie con
 ditus est esse capax. Canticum vnum
 est sensuale vel animale/ aliud est rationa
 le seu morale/ aliud est intellectuale seu di
 uinale sicut est sonus animalis rationalis
 et intellectualis. et ita de voce vel numero

Canticum sensuale quod magis est in ac
 ceptione communi/ dijudicatur tripliciter
 visu vt in gesticulationibus. auditu vt in
 carminibus. tactu vt in venis pulsantibus.

Canticum sensuale vnum est comicum
 aliud est satiricum. aliud tragiaum. Et qd
 libet eoz solebat in theatris representari ob
 tectaliter tam ad oculos nutibus q̄ ad aures
 vocibus et fistulationibus seu fidibus

Canticum sensuale et ad aures corporis
 fit tripliciter. pulsu vt in tympano. voce vt
 in choro. flatu vt in organo. Unde poeti
 ca fictio/ tres pmitus esse musas sumpsit
 quibus ad nouenarium. deinceps pderit.

Canticū cum pulsu fit tripliciter aut in
 rotatu vt in symphonia. aut tractu. aut re
 tractu sicut in viella aut rebela. siue cuz im
 pulsu vel impulsio quodam tactu cū vn
 guibus vel plectro cū virgula vt in cythara
 et guitarra lituo psalterio quoque et tympano
 atque campanulis. cymbala vero sese colli
 dendo tinnunt. Canticū cum voce vel
 animali cātu fit tripliciter. vnu cū naturali
 significatione vt in auū garritis et in hūa
 nis interiectionibus. Aliud cū volūtaria in
 stitutione vt in hoium idiomatibus. Aliud
 cū artificiali modulatione vt in rignis in
 metris et carminibus. Canticum sensuale

Centilogium de canticis

cum flatu / sit aliquando folle. quandoq; v̄eto
 sep̄ius ore. p̄mum artificialiter in organis
 aliud naturalr in arborib; z v̄ndis. tertiu;
 suscipibiliter in tibijs fistulis z musicis.
Canticū sensuale. habet effectus in brutis
 animalib;. in auib;. z in hoib;. etiā fm̄ phiam
 medicinā z theologīā. **C**anticū sensua;
 le corporaliter audibile / variat p̄ fr̄sim. id ē
 elevationem z depressionem tanq̄s in ponde
 re. p̄ thesim. id est p̄ plongationē z breuiat
 tionem tanq̄s in mēsurā. simul z per multi
 plicē cōbinatōnē z p̄portionē tanq̄s appo
 priate in nūero. **C**anticū rōnale seu mo
 rale / consistit nō solū in voce exteriori vt sen
 suale. sed in interiori corde. q̄le d̄z esse tri
 plex. vnū rōnis superioris. aliud rōnis infe
 rioris. tertiu; imaginatiōis. De quoz quo
 libet accipi p̄t applica monitō. vt cātem; in
 cordib; n̄ris d̄no. **C**anticū rōnale seu
 morale q̄le possum; dicere cāticordū. id est
 canticū cordis tot habet voces. tot sonos
 aut resonatiōes / quot sunt pp̄rie vel cōiter
 dicte passiōes. affect; vel amores. **C**anti
 cuz morale seu canticordum / voces habet
 quasdam generales et p̄ncipales / quasdā
 speciales z indiuuales. q̄sdā mixtas aut
 in se multiplicēs fm̄ numez. z distinctionē
 passiōū. **C**anticum morale distinctio
 nē capit in suis vocib; tā phice q̄s medicā
 naliter q̄s theologice. z fm̄ quālibet haruz
 sciaz. p̄nt oēs claro compēdio reduci ad q̄
 tuoz q̄ sunt spes met; meror; z gaudiū.
Canticū morale seu cāticordū / pōt reducere
 suas voces nū radicaliter ad vnā. nūc ad
 binā. nūc ad trinā. vna est amor dei z p̄xi
 mi. Bina est idē amor dei cū odio peccati.
 Trina cōplectit amorē z odiuz cū seruoze
 zeli. vel spem de saluatione. timorē de dam
 natione. z cōpassionē de se z q̄libet viatoze
Canticum morale. vnum est laudabile.
 aliud vitupabile. tertiu; indiferens. **C**ā
 ticū morale vnū est meritoriu;. aliud est p̄e
 meritorium. tertiu; dūtaxat moraliter bonū
 vel malū. **C**anticū morale vnū est leticie.
 aliud tristicie. tertiu; mixtū ex vtroq;. iuxta
 volumē Ezechieli datū in q̄ erāt carniave
 z lamēta. **C**anticū morale vnū letificat so
 brie. aliud pie edificat. aliō sc̄ificat. iuste. s.
 ad seipm. ad deū. ad primū. **C**anticū mo
 rale vnū ē terrenū qd̄ ipiū ē z deijcit. qd̄daz
 aiāle qd̄ ebriū ē z inficit. qd̄dā diabolcū qd̄
 neq̄s ē z inficit. **C**anticū morale. vnū est

fm̄ strutes cardinales. bonū qd̄ dē. s; q̄st; que
 vel depressum. vnū ē sp̄uale p̄ donoz īfusio
 nes velut acutū. aliter diuinalē p̄ britudies
 q̄si supacū. **C**anticū morale fit cū multīs
 co pulsu seu plectro gr̄e diuialis. aliq̄n das
 te grat; aliq̄n gr̄ificāris. aliq̄n spe vel re bri
 ficāris. **C**anticū morale format q̄nq; cogi
 tatio vaga sine arte z fructu. q̄nq; meditatō
 sedula cū arte z conatu. q̄nq; p̄tēplātō cla
 ra cū arte z agili vsu. **C**anticū morale in
 tra pabolā p̄cētoris n̄ri xp̄i / p̄tinet saltū. q̄
 ē exultatō / iubil; z tripudiū sp̄ual' leticie vt
 ī epithalamio. **C**ōtin; lamitū qd̄ ē tristicia
 n̄ seculi s; parie fm̄ deū. p̄tinet plāctū salu
 ta r̄sp̄ite. vt ī luctu brō. **C**anticoz corda
 seu fistula / n̄ sonat suauit si fuerit dirupta si
 corrupta. si ip̄portionata. **C**anticoz mor
 raliū index aur; cordis ip̄edit pruntib; cu
 riositat;. tinnitib; solitudinis z sordib; libi
 dis. fm̄ triplicē radicē cupiditat;. **C**āti
 coz diuinoz / materiā z artē mīstrāt libri.
 vn; nature z art; in creaturis. ali; scripture
 sic in psalmis z trentis. ali; p̄scie sic in me
 ditatōib; sc̄is z p̄is. **C**antica diuina bo
 nus angelus iuuat. actuat. p̄ntat. mal; ves
 ro dissonat. dissipat z obscurat. **C**anti
 corum moralū vasa vel instrumēta repiūt
 in omni resonabili solū intra in cordib; p̄
 tim extra in vocib; p̄sus extra in opatōib;
Canticū oē fūdatū ē in monocordo amo
 ris. s; explicat diuersimode nūc in diacoz
 do. nūc in tricozdo. nūc tetracozdo. rursus
 in p̄racozdo. in betacozdo. in hebdacoz
 do. rursus ī octatacozdo. in nonicozdo. in
 decacozdo. tādē ī oi policozdo sine tertio
Canticū vnū / pl; resonat tenore iusticie.
 aliō pl; mollē cantū mie. aliō mixtū q̄i str
 nor resonat gr̄am cū rigore. **C**anticū pur
 re leticie repit ap̄d deū gliosuz suo mō. z ap̄
 pud angelū bonū. z ap̄d hoiez br̄m. **C**ā
 ticū pure tristicie vel q̄si repit in demōib;
 in dānatis hoib;. in desparis viatozib;.
Canticū mixtū viatoz / sp̄ci. s. z timoris di
 uersificat fm̄ tres stat; incipientiū q̄ purgā
 tur. p̄ficiētiū q̄ illūinant. app̄oximantiū
 q̄ p̄ficiūt. iū q̄b; exp̄mur q̄nq; lamēta gau
 diosa esse z gaudia luctuosa. p̄ diuersitate
 finū vel obiectoz. sic m̄ cōplacētuz fili
 cū lachrymis q̄rit eā. aut d̄ns in catuli cla
 morib; post absentē / p̄delectat. **C**anticuz
 damnatoz est ip̄is turpissimū. horribilissi
 mū z dolorosissimū. sed deo z iustis reddi

R

S

et viderentur ordis iusticie decore
 et licet sicut letitiam? cū andit d̄
 pessimo; d̄ torq̄nā. **C**anticū in
 ordo by cū afflictione solatus; et ce
 brudinis; ex ecclie generalit; et ce
 p̄s amoz; sust; agns. z q; car
 p̄sander v̄nā correctiōis. **C**ā
 oze ē p̄tēnz by cū stem solatiū. cū
 b̄tio sustulū. Et vt by bota d̄mū
 sam vt s̄mū sic nec vnq; in eodē
 manet. vbi n̄ erit volubiles cog
 nes n̄rē fice deo. **C**anticū inuolū
 uat sol auro mēns aut s̄mū d̄r
 flama amor; q̄ est vital' sp̄s moūs
 est ens de q̄ p̄bia. **C**anticū inuolū
 uat aios amor; q̄ cū regit regit
 cū intellectu p̄tēnz d̄mū amo
 rois. q̄m cū factū s̄mū armonia m̄
 ta mūda r̄mūis q̄ p̄d; rep; q̄ mo
 d̄mū; mouēt' ip̄a ē materia mo
 ad formā sic ad app̄tēnz s̄mū; dem
 h̄mū; ē m̄mū; in p̄tēnz d̄mū; ad
 v̄mū; p̄ collatōem creaturaz ad in
 t̄mū; intellectuale figurari p̄ in v
 lo p̄tēnz b̄mū; p̄tēnz s̄mū; cū
 nū; aut d̄mū; z cordis s̄mū; aut tim
 suauissime aut organoz tot s̄mū;
 n̄rē s̄mū; fm̄ ip̄tēnz s̄mū;
 omis acutas voces p̄tēnz aut n̄
 Tādē l̄mū; oē ḡmū; m̄mū; l̄mū;
 diuū; sp̄a s̄mū; oia d̄mū; p̄tēnz
 eozore m̄mū; ois creaturaz lo n̄rē a
 in q̄ oia m̄mū; sp̄rādo melo d̄mū; q̄
 p̄tēnz aures illoz q̄ philozophat in cr
 ris oib;. z plus illi q̄ theologoz; an
 sit. q̄ fit in eip̄; sp̄s aut plures cānci an
 q̄m n̄rē vel epithalamū; cānci
 ois v̄mū; amozore. **C**ānci ad s̄mū;
 d̄mū; d̄mū; **C**ānci cū anella. **C**ānci
 d̄mū; d̄mū; cū maria. Sic m̄mū;
 q̄ p̄tēnz s̄mū; q̄mū; **C**ānci cū s̄mū;
 q̄ p̄tēnz s̄mū; q̄mū; **C**ānci s̄mū;
 ecclesia h̄mū; s̄mū; cū natura b̄
 na v̄mū; s̄mū; **C**ānci cū s̄mū;
Cānci cū anella natura. **C**ānci in s̄mū;
 sp̄s d̄mū; in d̄mū; ois m̄mū;
 cob ip̄tēnz s̄mū; s̄mū; **C**ānci
 r̄. hale z s̄mū; m̄mū; tā cōmū;
 inf̄mū; tanq̄; mol; **C**ānci m̄mū;
 ip̄e sp̄s d̄mū; **C**ānci m̄mū;
 le tot by s̄mū; p̄tēnz aut tac; **C**ānci m̄mū;
 sp̄s. tot noritas; v̄mū; d̄mū; s̄mū;
 ois p̄tēnz s̄mū; q̄mū; s̄mū;

et consideratōne ordis iusticie decoꝝ suaue
 z letum sicut letat iust? cū audit clamores
 pessimoꝝ q̄ torq̄ntur. ¶ Canticū in purga
 torio h̄z cū afflictione solatiuz/ ex certa spe
 b̄titudinis. ex ecclie generalibo subsidijs et
 p̄ijs amicoꝝ suffragijs. z q̄z caritas in eis
 p̄gaudet vitari correctiois. ¶ Canticū via/
 toꝝ ē p̄fectoꝝ/ h̄z cū fletu solatiū. cū r̄isu so
 brio fastidiū. Et vix h̄z hora dimidia pau
 sam vt silentiū sic nec vnq̄s in eodē statu p̄
 manet. sec? vbi n̄ erūt volubiles cogitatio
 nes n̄ ē fixe deo. ¶ Canticū intellectuale di
 uidit sol' auribz mētis aut sinderif. z illō fit
 flatu amoris q̄ est vital' spūs. mouēs q̄cqd
 est ens de q̄ phia. O felix boium gen? si ve
 stros aios amor q̄ celū regit regat. ¶ Cati
 cū intellectuale p̄t descp̄nue dici amor nūe
 rosus. qm̄ eni facta sunt i armonia mēsurā
 ta mūda z amoris q̄ ē pōd? rez q̄ mouent
 q̄cunq̄ mouēt sic ipsa ē materia moueat
 ad formā sic ad appetibile suuz. deniq̄ fm
 h̄ amor ē vnison' in p̄p̄tōe sctā ad deū. et
 oison' p̄ collatōem creaturaz ad inuicē
 Caticū intellectuale figurari p̄t in vniuers'
 so/ p̄ exēpla hozologij t̄patissimi cū campa
 nul' aut chori p̄cordissimi aut simphonie
 suauissime. aut organoꝝ/ tot fistul' q̄t crea
 ture sūt sonantiū. fm̄ ip̄fectōis ḡues/ z p̄fecti
 onis acutas voces p̄cisiores aut p̄resiores
 Tādē sic in oē genere musico ludit in eis
 diuina sapia suauit oia disponēs. ¶ Caticū
 exercere monēt oīs creatura i ordie ad deū
 in q̄ oia viuūt z spirādo melodifant qd̄ p̄ci
 piūt aures illoꝝ q̄ philofophifāt in creatu
 ris oibz. z plus illi q̄ theologicat' anagogi
 fāt. q̄ fit in. r̄ij. spēs aut plures cātica amor'
 qd̄ d̄ nup̄tiale vel ep̄itbalamiū cātica cāti
 coꝝ possim' annotare. Aūbit ad l̄ram v̄r
 cū liba z socia. Aūbit cū ancilla. Aūbit cū
 d̄na sic ioseph cū maria. Sic nup̄sit misti
 cē r̄ps cū ecclia liba. Aūpsit cuz siuagoga
 q̄ fuit in fuitute generās. Aūbit plar' cum
 ecclia sua d̄ns. Aūpsit r̄ps cū natura h̄ia/
 na vnitate suppositi. Aūbit cū aīa rōnali.
 Aūbit cū angelica natura. Aūbit in super
 spūs deiformis in tridinio hoīs instar Ya
 cob ip̄i rachel rōni sup̄iori. Yerōni iferio
 ri. bale z elphe sensualitati tā exteriori q̄z
 intōri tanq̄ ancill'. Aūbit tandē sapie idēz
 ip̄e spūs deiformis. ¶ Caticū intellectuā
 le tot h̄z flat' pulsus aut tact' q̄t sūt amor'
 spēs. tot notulas z v̄bula q̄t sunt v̄itates.
 tot p̄sonātiās q̄t appetitū sūt p̄binate p̄

portiones. nec vllā patif' dissonātiā in au
 ribz iusti. qz lz obstrepet mala volūtas dissi
 dēs sibi p̄p̄i. p̄sonare repif in toto ordie vni
 uersi. ¶ Caticoz oim p̄t auditor eē / q̄libz
 b̄ns fidē de deo z p̄ductiue creaturaz cum
 bona z p̄sentanca volūrate credēs vt tādez
 itelligat. Infidel' h̄o p̄sus ē alien'. auribz
 ei caret spiritualibz nec gloriā dei sinez h̄ēt.
 ¶ Caticoz p̄fect' cātor sol' est v̄r deside
 rioꝝ in gutture vel vāf scāz. meditationū
 p̄formit ad l̄ram z notulas libri multiplic'
 nature. sc̄pture z picture p̄ voces nūerofaz
 affectionū. ¶ Caticoz exauditor est ip̄e de
 us p̄ se p̄ncipalr z m̄sterialr p̄ suos āgelos
 z sc̄os. dāt cātica nūc leticie. nunc mesticie.
 nūc put vult ex v̄nroꝝ t̄pata vt i viatoribz
 resulter solatiū de q̄ sūt q̄nq̄ginta v̄ba seq̄n
 tia. ¶ Primū v̄bū solaciū z q̄nq̄gesimū p̄
 mū in ordie p̄cedentiū. vbi describit solatiū
 Et notificat p̄ decē v̄ba sub generalitate
Thomas tertius.

Solaciū ē mulcebris passio / cōfur
 gēs ex p̄ceptiōe z iūctōnis obiecti
 p̄ueniētis cū subiecto p̄ueniēti. ¶
 sic. Solaciū ē p̄ceptiō p̄ueniētis z iūcti
 Solaciū sumit ample vt se extēdit ad om̄
 nē potentiā cognitiuā. sensualē. s̄rōnalem
 z intellectuāle. vt dicim' deū z angelos et
 aīalia delectari vel solaciari. ¶ Solacium
 ample diffinitū / sic habuit p̄ genere passio
 nē. sic p̄ differētiās suis reliq̄ sumpsit. vt
 tristicias oēs posituz est qd̄ est mulcebris
 seu p̄ueniēns passio. Additū est nomē per
 ceptionis seu app̄bensionis vel apparētie
 excludendo p̄ h̄ mot' rez q̄ om̄i penitus ca
 rent sensu rōne vel intellectu. ¶ Solaciū
 appropate sumptū / est gaudiū / nō q̄lecunq̄
 q̄z sed int' anxietates molestias z dolozes
 p̄ueniēs apud hoīem secuz manentē. vt in
 fletu sit solaciū. ¶ An illud. Solant' miseri
 nūc mea fata senis. Dinc spūssauct' d̄r cō
 solator. z v̄go maria p̄solatrix miseroꝝ. dā
 te deo p̄fert. ¶ Solaciū p̄surgit ex p̄ceptō
 neduplicis z iūctōnis obiecti p̄ueniētis
 q̄z vna est realis. altera solū intentionalis
 seu spiritualis vt in ratione vel intellectu
 vel etiam in imaginatione. Et fm̄ h̄ nomi
 na solaciū generaliter accepti / z oppositi do
 loꝝ / multiplicat' fm̄ ph̄s / p̄sertim stoicos
 variantur. qui ponunt gaudium non nisi
 in sensu seu motōne sensuali z reali. ¶ So
 lacium in nob de' sicut p̄ncipale efficiens /
 Ji 4

Centilogium de canticis

angelus de celo sicut subfuit et ministras opaf vt dñi appuit xpo angelus de celo confortat eū. Solaciū qdlibet orit ex amore iō qlis ē amoris tal' est solaciū bonitas et finis. Unde sic duas ciuitates duo amores pstituit sic et duo solacia. Solaciū terrenū aiale et diabolicū instar epicureoz opaf amor sui vsq; ad xpr̄m dei. Solaciū hō qle defursū ē piū pudicū pacificū suabile et mia pleniū caritatis amor dei vsq; ad xpr̄m sui. Solaciū nrm qle debem' in dñe re fuit in xpo exemplarē et multiplicē demonstratū. Solaciū qd sit realit. an opatio vel aliqd ab opatōe distinctū n̄ optet a deo vsq; curiose pcurari. s; scholasticis dereli qui tāq; pbleuma rōem ad vtrāq; pte hñs videt q opatio fit p exp̄ssionē. Solaciū seu delectatio p imp̄ssionē. fructio p onerionē. Solaciū p varietate psonaz xpm et loz coz uenit variari. et ad ei' adeptōem doctrinā et cognitōz alit' et alit' niti in puerz in i sipientib; in p̄ficiētib; in p̄fectis. quē ad modū variat fm etates et p̄fect' oim tā sensualiū q; moralium et intellectualium melodia cāticoz. Solaciū in hoie multiplex reperit iuxta multiplicē in ipō potētā cognitiuaz atq; subiectiuā. quē ad modū notauit xpus exp̄mens aiām sp̄m carnē dum ait. Tristis est aia mea vsq; ad mortē. Sp̄s qdē p̄mptus est caro aut infirma. Solaciū infirme carnis est delectatio sensus exterioris cuius subiectū est caro aut neruus sensibil' mediāte spiritu corporali et subtili vñ p̄surgit facilitas aut difficultas socij iuxta complexiōis corporalis qlitatē accidētale vñ in natā. Solaciū aie tristis qñq; est gaudiū imaginatiue vel cogitatiue virtutis organo corporeo int' v̄tētis. Et inde p̄surgit vt p̄us in solacio varietas fm diuersitatē organī et spiritū aialiū ex q̄tuor hūozib; sanguine colera. acumate. melācolia. Et ex diuers' habitib; in imaginatione vel fantasia. Solaciū aie tristis qñq; est gaudiū rōnis organo corporeo nō v̄tētis in actibus suis. vbi plurimū valēt hituales et actuales in rōcinādo dispositiones per abstractiōes sp̄z intelligibiliū a fantasmatib; cū virtutū moralium eq̄li serenaz et tranquillitate. Solaciū p̄mpti sp̄s est gaudiū mentis q̄ supior ē portō rōnis sic p̄cedēs est inferior vbi plurimū valet irradiatō supiori gratuita ex legib; eternis et per hitus donoz atq; b̄tudinū et reformationē sensū spirituali

um. in q̄b; q̄sto sensus est intimior suo rōtāto purior est. Duo p̄tra fit in sensib; cozpis. tact' enī sp̄ualis et gustus puriores sūt q̄ deo intimiores p caritaz sp̄lectū. Solaciū qdlibz in hoie reptū d; aliqñ solaciū cordis. aliqñ solaciū aie. aliqñ solaciū sp̄s aliqñ solaciū carnis. iuxta diuersos a doctozib; modos vtēdi p̄dictis nominib;. Solaciū in q̄busdā reb; q̄drisarie vt in homine. in q̄busdā bifarie vt in brutis. in q̄busdā nullo mō sic in reb; sine aia reperit. Solaciū in trāsece libez vel laudabile n̄ inuēit p̄ter q̄ in v̄tētib; iudicio rōnis. Solaciū p̄cipatue h; nō cēntialiter et intrinsece libez reperit in imaginatiua vel estimatiua pte hois q̄ nata ē obedire rōni p̄iūcte et expedite dū impat' et mouet. Solaciū infirme carnis exterioris et q̄si b̄uial' n̄ h; lo mō est elicitū libez. necq; laude per cōsequēns necq; vituperio intrinsece dignū. sed nec p̄cipat' libez arbitriū oī sensitue vt tu si nutritiue vel vegetabili. q̄ p̄ statu isto nō audiat rōnis imp̄iū. q̄ qd de statu in oī rētie dicere. Solaciū h; p̄ obiecto adeq̄to bonū apparēs p̄iūctū. sic oē qd ē aut apparere p̄t bonū vel p̄ueniēs p̄t dici obiectū solaciū. Solaciū deceptorū tot modis oriri p̄t q̄t modis potēte app̄hensīue p̄t in apparētis et iudicis suis falli. Solaciū deceptorū nullū fuit in statu nature p̄mitus institute. nec in vigilia. nec in sōno. nec in diuersa rōne obiectoz per diuersa media qm rōnis iudiciū oīa direxisset vt in astrologo vidente solē q̄si bipedalīs q̄ritatis. Solaciū ad exceptione multū auertit per habitus virtuales tā intellectuales q; morales q; infusos supernaturalēs imo et per naturales. Solaciū frequenter inficit et deprauat per affectum vitiosum q̄lem cunq;. Hinc dicitur est. Excecauit eos malicia eoz. et oīs mal' ignorās. et q̄capita. i. affectiones. tot sine. Solaciū h̄reptū suū p̄uarū sic tristitiā et desolatōnē p̄ obiecto et ecōtra. vt penitēs gaudet qz dolet. et d' leticia tristat. sic ignis. frigiditas per calidū circūstās nec penitēs p̄fortat. Solaciū qñq; ē deceptorū nō moralit' aut demeritorie vitiosū vt dū error est inuincibil' vel eoz q̄ sciri nō debent. Solaciū sic variat ex apparētiaz diuersitate sic apparētie suā diuersificatiōnē accipiūt in hoie et potētis suis cognoscit' nis p̄t colligationē b̄mōi potētiaz adit'

z

vicem. querebatur. sic coquina
na. et coctio. Solacioz apparen
manifestū p̄ varietate cognitiū h; vt
cū dicit' ē affectū. q̄s alia et alia
q̄ obiectū intellect' p̄actū nō est
blatē h; vt p̄cipat' affectū. Solaciū
in hoie p̄uenit rōnis deceptorū po
na modicā q̄libet nouerit de dū
sū p̄mpti apparētis suspēctū tenet
dicit' p̄ arētū facultatē. Solaciū
in nob; angelus de celo vel bon' vel
lus. sic nōmiat' dū p̄ter celus emp̄tū
boni. et acens vbi demones q̄ multū
volueres celū. Solaciū enī in nob; dō
et sp̄s imp̄ssionū vel v̄tētū sic alit'
qñ p̄ sp̄s illabent' aut dū cū
sic ab angelo bono manū p̄ter. sic a malo
angelo. sic a celo. sic ab elementis circūstā
bos. sic a cōplexione naturalī. sic a cōplexiōe
accidētali. sic ab hūoz p̄gnitue potētie.
sic ab hūoz affectū. Et in bis oīm v̄tēt'
et p̄ diligenti' oīs oīs v̄tētis oīs
corruptū in bonū de p̄le vel p̄ accidēs. rep
bis v̄tēt' oīs v̄tēt' de p̄le vel p̄ accidēs. o
dū in malū. necq; p̄p̄tola tradit' generalit'
h; q̄ solaciū in dñi p̄solat'. Solaciū
sunt in nob; hoies q̄ angeloz officii nō
q; sicut n̄. vt doctoz et p̄lan. et offerēt'
p̄ solacio libz hois. necq; v̄tēt' dō
re p̄uenit. Solaciū p̄uenit p̄diligē
dō dēi a sed offerētis p̄solat' in dñi. de
est. aut. et a dēi et a sūbz. q̄libet an
d' gl'oz. infernū. p̄tā p̄tēta. p̄cala fuit
n̄ p̄tēta et aduētiat'. Solaciū
nōmiat' a delectatione q̄ p̄ p̄p̄tū
et v̄tētis generalit' in Jacob nōmiat'
nē. Et in h; multiplici' hōz clarū p̄solat'
nē. Solaciū h; et remp̄tationū angu
stas rōnis q̄ solaciū d' dicit'. Dñi angu
stas rōnis p̄mptū nē. Et rōnis
fm multū hōz dōz. in corde meo p̄sol
latos nēmiat' carū iūm nē. Et ip̄e Tr
stia v̄tēt' nēmiat' gaudiū. Solaciū
est aliqñ supra solaciū hūoz v̄tētis oīs
nōmiat' solaciū p̄tētis corpaz imp̄tā
sp̄ale p̄ter hoc p̄solat'. Remi p̄solat'
aie meca. memos fu dēi delectat' hū
Solaciū aliqd inter beatitudines. aliqñ
in fruct'. aliqñ inter iūm et dona nēmiat'
le p̄solat' et p̄tētis. Solaciū hūoz
h̄nter opponit. nē h; memos p̄solat'.
quē ad modū de carne et sp̄a notatū est.
Solaciū frequenter imp̄tā p̄solaciū

uicem. qz rota trahit rotā. sic cortina corti-
nā. z orbē orbē. **S**olacioz apparetie va-
riantē nedū p varietate cognitionū s; vt di-
ctū est ē affectuū. q̄s alia z alia rōne.
qz obiectū intellect⁹ practici nō est vez ab-
solute s; vez vt cōpat affectui. **S**olaci-
is in hoie pueniet rarior deceptio si potē-
tia iudicatiua q̄libet nouerit de dubijs et
suspectis apparetijs / suspēsum tenere iu-
diciū p arbitriū facultatē. **S**olaciū cau-
sat in nob angelus de celo vel bon⁹ vel ma-
lus. sic nomiat duplex celuz empyreū vbi
boni. z acerey vbi demones q̄ mistice dñr
volucres celi. **S**olaciū cānt in nob de-
cē spūs inspirationū vel instinctū sic ali-
qñ p spūsem illabentē aut bitū causantēz
sic ab angelo bono multipliciē. sic a malo
angelo. sic a celo. sic ab elemētis circūstā-
bus. sic a cōplexiōe naturali. sic a plexiōe
accidētiāli. sic ab hītib; pgnitiue potētie.
sic ab hītib; affectiue. Et in his omib; vez
est. q̄ diligentib; deū oēs inspiratiōes iste
coopant in bonū de p se vel p accidēs. rep-
bis aut oia tandē de p se vel p accidēs ce-
dūt in malū. nec p̄ regula tradi generalis.
s; q̄ solaciā in dño p̄solē. **S**olaciū cau-
sant in nob hoies / q̄ angeloz officiū nomē
q̄ sortiunt. vt doctores z p̄lati. z offerētes
p solacio libros scōs. necnō veritatē ordiā
re pponētes. **S**olaciū puenire p̄ dilige-
tib; deū a sex differentiis positiōis surū. de
orsū. aū. retro. a dextis z a sinistris. p̄sideran-
do gloriā. infernū. p̄ctā p̄terita. picula futu-
ra. p̄speritatē z aduersitatē. **S**olacium
nōnū q̄ a desolatione q̄si p antiparistatēz
z vice coris generat. h̄ in Jacob timēte fra-
trē Esau. h̄ in mltiplici scōz claruit passio-
ni. **S**olaciū sepe a temptatiōnū angu-
stijs roborat qd̄ senserat q̄ dicit. Dñ̄ auxiā
ref̄ cor meū in petra exaltasti me. Et rursus
fm̄ multitudinē dolorū in corde meo p̄so-
latos me letificasti aiām meā. Et x̄ps Tri-
sticia v̄ra veret̄ in gaudiū. **S**olaciū cau-
sat aliqñ fuga solaciū sicut econuerso q̄rere
nimis solacium p̄sertim corpale / impedit
spūale p̄pter hoc psalmista. Renuit p̄solari
ala mea. memor fui dei z delectat⁹ sum
Solaciū aliq̄d inter beatitudines. aliq̄d in-
ter fruct⁹. aliq̄d inter vtutes z dona nūerat
sic p̄solut⁹ z patiētiā. **S**olaciū solacio
freq̄nter opponit. nec se mutuo patiunt.
quē admodū de carne z spū notatū est.
Solaciū freq̄nter impedit a p̄solationib;

aut p̄solari volentib;. alioqñ non dixisset
Job. cōsolatores onerosi vos estis. **S**o-
laciū q̄ sine q̄rat expedit coḡscere vt exinde
bonitas ip̄ius vel malicia moral' seu gra-
tuita cognoscat. cū finis sit forma virtutū
si bo⁹ est. deformitas vitiōz. **S**olaciū
querendū est p̄ncipaliter p̄ter deū vt hūili-
us timeat. feruēt⁹ diligat. z alacri⁹ hono-
ret. Sic agebat p̄pha loquēs oprabūsus
deo. Letet cor meū vt timeat nomē tuū
Solaciū q̄rere p̄t hō p̄ se nō tñ p̄ncipalr
s; sub deo sic inclinatur psalmista cor suuz
ad faciēdas dei iustificatiōes in eternū p̄
p̄ter retributiōz. **S**olaciū p̄ se p̄ncipali-
ter q̄rere ē tale solaciū q̄le docebat z q̄rebat
Epicur⁹ hō ad serēferēs oia z se frēs.
Solaciū mediā q̄lia notat in eplis seneca
epicuri posuisse vel aristipū cū sectatorib;
laudabilia sūt in multis si ad vez fines sola-
cij vt erent. vt prudent' declinare nocua.
nemine ledere. fortit' ferre q̄ necitas affert.
p̄tenere mortē. frugaliter viuere. cupidita-
tib; impare. diligere paup̄tatē. z ita de plū-
mis. **S**olaciū Epicuri nō poterat ad-
pisci sine luctu. dolore vel tristitia. z h̄ p̄t
innatā sensualitatis z cupiditatis vehemē-
tiā q̄s vel rep̄mere vel sanare / tristitia est. s; in
rep̄mendo lāguoz maior. **S**olaciū
q̄dlibet in hac vita suspectū esse d; qd̄ non
luctui iūctū vel in luctu fundatū est. Vnde
liber Ezechieli traditus / hēbat cum carmi-
ne solaciū lamērationes z penalitatis z pec-
cati. **S**olacioz fines q̄les a mundanis
p̄stituant / nō p̄solationē sed desolationem
inducit. similr z finis q̄lem stoyci p̄stauēz
bāt / aut falsus aut impossibilis de imagi-
nario quodam honesto sine deo vero.
Solaciū cuiuslib; laudabilis exēplar d̄dit
x̄ps tā actiue q̄ passiuē. z post eū brā mat̄
sua ab infantia vsq; ad mortē. in sumā pau-
p̄tate spūs. sumā mititate. maxio luctu. ve-
hemētissima esurie z siti iusticia. sumā mia-
z misatōe purissima cordis mūdicia. z in-
tranq̄llissima pace. **S**olaciū x̄pi seq̄rur
suo mō q̄ x̄pum iduit. h̄ ē q̄ sibi sic exēplari
viuēdo p̄format. nec ei tali deerit āgelus
de celo p̄fortās eū dū factus erit in agonia.
Quisq; ḡtristat aspiciat h̄ exēplar z p̄sal-
lat bono aio / exultās ad gaudētē x̄pm z cū
lamētate plāgēs qd̄ doquit sub p̄bola pue-
roz sedentiū i foroz clāmātū coeq̄lib;. Le-
cinim⁹ vob z nō saltastis. lamētauimus et
non planxistis.

Finis.

Ii 5